

บทที่ ๓

สภาพพื้นฐานทั่วไปของเขตนานนาวา

การตั้งถิ่นฐานของประชากรกรุงเทพมหานคร

ในสมัยพระเจ้าตากสินมหาราช นครหลวงของประเทศตั้งอยู่บนฝั่งธนบุรี ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา โดยมีด้านทิศเหนือติดคลองบางกอกน้อย ด้านใต้ติดคลองบางกอกใหญ่ ด้านทิศตะวันตกติดคลองบางขุนศรี (คลองชักพระ) และทิศตะวันออกติดแม่น้ำเจ้าพระยา ภายหลังพระเจ้าตากสินมหาราชสวรรคตแล้ว พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก จึงได้ย้ายนครหลวงจากฝั่งธนบุรีมาอยู่ฝั่งพระนคร โดยทรงเห็นว่า "เมืองธนบุรีนี้ฝั่งปากตะวันออกเป็นที่ขงุมิติกว่าที่ปากฝั่งตะวันตก โดยที่เป็นแหลมมีลำน้ำเป็นขอบเขตอยู่กว่าครึ่ง ถ้ายิ่งพระนครข้างฝั่งตะวันออก แม่น้ำเข้าศึกยกมาติดถึงชานพระนครก็จะต่อสู้ป้องกันได้ง่ายกว่าอยู่ข้างฝั่งตะวันตก"^{๑/}

เดิมบริเวณที่ตั้งพระราชวังใหม่นั้น เป็นที่อยู่อาศัยของพระยาราชาศรี และพวกคนจีน ซึ่งตั้งบ้านเรือนมาตั้งแต่สมัยพระเจ้ากรุงธนบุรี พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกโปรดให้คนพวกนี้ย้ายบ้านเรือนถอยไปตั้งในที่ใหม่ เป็นสวน ตั้งแต่คลองใต้วัดสามปลื้มลงไปจนถึงคลองเหนือวัดลำเพ็ญ ทำให้ลักษณะการตั้งถิ่นฐานของประชากรกระจุกกระจายออกไปจากรวังหลวง ซึ่งเป็นศูนย์กลางการปกครองประเทศในสมัยนั้น ต่อมาได้มีการขุดคลองรอบกรุง (คลองบางลำพู) เพื่อเป็นเครื่องกีดขวางป้องกันศัตรูที่จะยกพลมาทางบก และอีกประการหนึ่งคือทำให้บรรดาพวกที่มาติดต่อค้าขายได้เห็นการเตรียมพร้อมในการรักษาพระนคร เพื่อให้เป็นความมั่นคงของประเทศ และให้ขุดคลองหลอด ๒ คลอง เชื่อมคลองคูเมืองกับคลองรอบกรุง เพื่อช่วยในการคมนาคม และขุดคลองเหนือวัดสระเกศอีก ๑ คลอง เรียกชื่อคลองมหานาค เพื่อให้เป็นที่ประชุมเล่นเพลงและสกุณาในฤดูน้ำ และเป็นเส้นทางคมนาคมทำให้เกิดการกระจายตัวประชากรไปตามขอบเขตของเส้นทางคมนาคมที่ขยายตัวออกไปเรื่อย ๆ และต่อมา ร.๓ ได้ทรงใช้ขุดคลองผดุงกรุงเกษม ขยายเขตพระนครออกไปให้กว้างขวางอีกชั้นหนึ่ง เพื่อป้องกันประชากรที่อยู่อาศัยนอกเมือง เดิมจากข้าศึกทำให้เขตเมืองขยายเพิ่มออกไปอีก

นับตั้งแต่เริ่มสร้างกรุงเทพมหานคร เมื่อ พ.ศ. ๒๓๒๕ มิได้มีการบันทึกหลักฐาน การตั้งถิ่นฐานประชากรไว้ตรงจนกระทั่ง เมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๓ ประชากรกรุงเทพมหานครมี ประมาณ ๓ แสนคนเศษ มีพื้นที่ที่พัฒนาเพื่อเป็นที่อยู่อาศัยและกิจกรรมต่าง ๆ เพียง ๑๓ กม.^๒/ เท่านั้น การพัฒนาที่ดินส่วนใหญ่จะอยู่บนฝั่งพระนครมากกว่าฝั่งธนบุรี ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๗๕ หรืออีก ๓๖ ปีต่อมา กรุงเทพมหานคร ได้พัฒนาพื้นที่เพิ่มขึ้นเป็น ๔๓ กม.^๒ และมีประชากร เพิ่มขึ้นเป็นประมาณ ๘ แสนคน การพัฒนาที่ดินส่วนใหญ่พัฒนาไปทางทิศตะวันออกมากกว่าทิศ ตะวันตก ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๙๖ หรืออีก ๑๗ ปีต่อมา กรุงเทพมหานครได้พัฒนาพื้นที่เพิ่ม ขึ้นเป็น ๖๗ กม.^๒ โดยมีประชากรเพิ่มขึ้นเป็น ๙๒๔,๔๙๐ คน ซึ่งจะเห็นว่าอัตราการเพิ่ม ประชากรและการพัฒนาที่ดินยังคงอยู่ในเกณฑ์ปกติ และการพัฒนาที่ดินส่วนใหญ่พัฒนาไปทางทิศ ตะวันออกเหมือนในอดีต ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๐๑ หรืออีก ๕ ปีต่อมา ได้มีการพัฒนาพื้นที่เพิ่ม ขึ้นเป็น ๙๖ กม.^๒ โดยมีประชากรเพิ่มขึ้นเป็น ๒,๐๐๘,๓๔๔ คน จะเห็นได้ว่าประชากรเพิ่ม มากขึ้นอย่างรวดเร็ว รวมทั้งมีการพัฒนาพื้นที่เพิ่มขึ้นมากด้วย โดยมีอัตราส่วนเพิ่มร้อยละ ๘.๗ ต่อปี ทั้งนี้เพราะในช่วงนี้เป็นช่วงที่ประเทศเริ่มพัฒนาตามแบบอารยธรรมตะวันตก โดย การเริ่มมีแผนการพัฒนาประเทศ และเริ่มนำผลการปฏิวัติอุตสาหกรรมเข้ามาใช้ในประเทศ ประชากรเริ่มการเคลื่อนย้ายเข้ามาอยู่ในเมือง เพื่อหางานทำในภาคอุตสาหกรรมมากขึ้น ทำให้เริ่มเกิดปัญหาซึ่งเกิดจากความ เป็นเมือง อันเนื่องมาจากการเคลื่อนย้ายประชากรอย่าง ไม่มีเป้าหมาย กรุงเทพมหานครขยายตัวอย่างรวดเร็วมากไปทางทิศตะวันออก ในขณะที่ทิศ ตะวันตกมีการขยายตัวน้อยมาก และในปีนี้เองที่ประเทศไทย เพิ่งจะเริ่มตระหนักถึงความสำคัญ ของการผังเมือง และได้เริ่มตั้งสำนักผังเมืองขึ้น

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๑๔ หรืออีก ๑๓ ปีต่อมา กรุงเทพมหานครได้พัฒนาพื้นที่ เพิ่มขึ้นเป็น ๑๘๔ กม.^๒ ในขณะที่ประชากรเพิ่มขึ้นเป็น ๓,๖๕๘,๔๗๔ คน ในช่วงนี้เป็น ช่วงที่กรุงเทพมหานครมีการพัฒนาพื้นที่สูงที่สุด คือมีอัตราการพัฒนาพื้นที่เพิ่มขึ้นในอัตราส่วน ร้อยละถึง ๑๒.๓ ทั้งนี้เพราะการอพยพแรงงานจากภาคเกษตรเข้ามาอยู่ในเมืองมากขึ้น

^๑/ Sternstein Larry, Portrait of Bangkok (Bangkok Metropolitan Administration, 1982) pp.90-91.

การขยายตัวของกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2443 2524

1906
Built-up area
13 km²

1936
Built-up area
45 km²

1953
Built-up area
67 km²

1958
Built-up area
96 km²

1971
Built-up area
184 km²

1981
Built-up area
330 km²

Source: Department of Town and Country Planning Report on the First Revision of the Plan for the Metropolitan Area Bangkok 1971 (in Thai) Planning Division Bangkok Metropolitan Administration. Basic Planning Information 1972 Bangkok 1972

Source: Maps by Mr. Chiro Chumakorn, City Planner in the Bangkok Metropolitan Administration, based on a land use map by the Department of Town and Country Planning Ministry of Interior

ที่มา

Sternstein, Larry, Portrait of Bangkok.
(Bangkok: Bangkok Metropolitan Administration 1982) p.90,91

รูป 1.1

ทุกปีและทิศทางการพัฒนายังอยู่ในแนวเดิมคือพัฒนาไปทางทิศตะวันออกมากกว่าทิศตะวันตก และเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๔ หรืออีก ๑๐ ปีต่อมา กรุงเทพมหานครได้พัฒนาพื้นที่เพิ่มขึ้นเป็น ๓๓๐ กม.^๒ ในขณะที่ประชากรเพิ่มขึ้นเป็น ๕ ล้านคนเศษ อัตราการพัฒนาเพิ่มยังอยู่ในเกณฑ์สูงมากเหมือนเดิมคือ เพิ่มในอัตราส่วนร้อยละ ๘% แม้ว่าจะลดน้อยลงกว่าในช่วงก่อน แต่ก็ยังอยู่ในเกณฑ์สูงและ เมื่อประชากรอยู่อาศัยกันอย่างหนาแน่นนี้ก็เกิดปัญหาทางด้านผังเมือง อันเนื่องมาจากความเป็นเมืองอย่างไม่สิ้นสุด ซึ่งเป็นหน้าที่ของนักผังเมืองที่จะต้องวางแผนเมือง เพื่อให้ประชาชนทุกคนมีความเป็นอยู่ที่ดี มีความสะดวกสบาย มีการจัดย่านการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสมถูกต้องตามหลักวิชา

ประวัติและความเป็นมาของเขตนานนาวา

ตามพระราชบัญญัติปกครองท้องที่พุทธศักราช ๒๔๘๗ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๔ เขตนานนาวามีชื่อเรียกว่า "บ้านทวาย" เนื่องจากมีชนชาติทวายอยู่อาศัยเป็นจำนวนมาก ซึ่งตามประวัติศาสตร์นั้น ชาวทวายที่อาศัยอยู่นำกระบือมาเลี้ยงเพื่อซื้อขายแลกเปลี่ยนกันเป็นประจำและมีจำนวนมาก จึงถูกขนานนามอีกชื่อหนึ่งว่า "บ้านคอกควาย" ในหมู่บ้านนี้มีวัดที่สำคัญอยู่วัดหนึ่งคือวัดคอกควาย (วัดยานนาวาปัจจุบัน) วัดนี้มีมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี ในสมัยกรุงธนบุรีได้ยกเป็นอารามหลวง ขนานนามเป็นทางราชการว่า วัดคอกกระบือ ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ ๓ ได้โปรดให้สร้างพระเจดีย์เพิ่มขึ้นในวัดนี้เป็นรูปเรือสำเภาเงิน ทั้งนี้เพราะทรงเห็นว่าตั้งแต่สมัยโบราณการค้าขายกับต่างประเทศใช้เรือสำเภาทำการค้าขายกันเป็นพื้น และเรือในสมัยหลัง ๆ ได้เปลี่ยนแบบเป็นแบบเรือกำปั่นอย่างฝรั่งมากขึ้น ต่อไปประชาชนจะไม่รู้ว่าเรือสำเภาเงินมีรูปร่างอย่างไร จึงทรงโปรดให้สร้างเจดีย์ฐานเป็นเรือสำเภาเงินขึ้นขนาดเท่าเรือจริง เพื่อให้อนุชนรุ่นหลังได้ศึกษาและได้ทรงขนานนามใหม่ว่า วัดยานนาวา トラบเท่าทุกวันนี้ ครั้งในสมัยรัชกาลที่ ๔ คำบบ้านทวายได้ยกขึ้นเป็นอำเภอ โดยมี "จางวางปกครอง" ซึ่งราษฎรเลือกขึ้นมาเป็นผู้ปกครอง โดยได้รวมพื้นที่บางส่วนของนครเขื่อนขันธ์เข้ามาด้วย ครั้งถึงรัชกาลที่ ๕ กระทรวงมหาดไทยได้เปลี่ยนแปลงการปกครองใหม่เป็นอำเภอบ้านทวาย และต่อมาได้แก้ไขเปลี่ยนแปลงเป็นอำเภอยานนาวาตามชื่อวัดยานนาวา^{๑/}

^{๑/} เอกสารการบรรยายสรุปของเขตนานนาวา พ.ศ. ๒๕๒๔

โดยมีที่ทำการอำเภอตั้งอยู่ที่มณฑลนคร และเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๑๔ จึงได้เปลี่ยนชื่อใหม่เป็น
เขตยานนาวา ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๕ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๔๑๔ โดยมี
ที่ทำการเขตตั้งอยู่ที่แขวงบางคอกแหลม ปลายถนนเจริญกรุงจนถึงปัจจุบันนี้

การตั้งถิ่นฐานและการเปลี่ยนแปลงของเขตยานนาวา

ในอดีต เขตยานนาวา นับว่าเป็นเขตที่อยู่ชั้นนอกของกรุงเทพมหานครเลยทีเดียว
เพราะนับตั้งแต่สมัยสร้าง เมืองกรุงเทพฯ ในรัชกาลที่ ๑ พระองค์ได้ทรงย้ายชาวจีนและครอบ
ครัวพระยาเศรษฐิออกจากบริเวณที่จะสร้างพระบรมมหาราชวัง ไปอยู่บริเวณชานเมืองตั้งแต่คลอง
วัดสามปลื้มไปจนถึงคลองวัดสามเพ็ง^{๑/} ซึ่งปัจจุบันพื้นที่ดังกล่าวอยู่ในเขตสัมพันธวงศ์ เท่านั้น
ซึ่งแสดงให้เห็นว่าในสมัยรัชกาลที่ ๑ นั้นบริเวณที่ที่ประทานให้แก่ครอบครัวชาวจีนนั้นอยู่ไกลมาก
จนไม่มีพิษภัยต่อราชบัลลังก์แล้ว แต่เขตยานนาวานั้นอยู่ไกลออกไปอีกมากจนไม่มีผู้ไปถึง การ
ตั้งถิ่นฐานส่วนใหญ่ก็จะอยู่บริเวณริมคลองและริมแม่น้ำเจ้าพระยาเท่านั้น เพราะการคมนาคม
ติดต่อที่สะดวกที่สุดสมัยนั้นก็โดยทางน้ำ ต่อมาในสมัยสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ประเทศไทย
ได้เริ่มมีสัมพันธไมตรีกับต่างประเทศอีกครั้งหนึ่ง หลังจากที่ได้หยุดชงักไปเมื่อกรุงศรีอยุธยา
แตก ประเทศตะวันตกที่ติดต่อกับไทยในสมัยนั้น ได้แก่ ปอร์ตุเกส อังกฤษ ฝรั่งเศส อเมริกา
อิตาลี เยอรมัน เป็นต้น ซึ่งพระองค์ได้พระราชทานที่ดินทางตอนใต้ของกรุงเทพฯ ให้เป็นที่ตั้ง
ของกงสุลต่าง ๆ ทำให้บรรดาชาวต่างประเทศนิยมไปสร้างบ้านพักหรือตั้งบริษัท ห้างร้าน ใน
บริเวณใกล้เคียงกับสถานกงสุลของเขามากขึ้นกว่าแห่งอื่น ๆ ทำให้เกิดการตั้งถิ่นฐานบ้านเรือน
กระจายออกไปทางด้านเขตบางรัก และเขตยานนาวา เพิ่มขึ้น และต่อมาภายหลังชาวต่างประเทศ
เหล่านี้ได้ร้องทุกข์ขอให้สร้างถนนเพิ่มในบริเวณนี้ เพื่อให้ชาวต่างประเทศซึ่งเคยชินต่อการขี่ม้า
และนั่งรถม้าได้อาศัยขี่ม้าเล่น เป็นการออกกำลังกายและพักผ่อนเพื่อสุขภาพอนามัยบ้าง ซึ่งได้ทรง
โปรดเกล้าฯ ให้สร้างถนนเจริญกรุง ถนนพระราม ๔ และ ถนนสีลมขึ้นใน พ.ศ. ๒๔๐๔

^{๑/} วิจารณ์ วิทยาระนันท์ "เกาะรัตนโกสินทร์" ข่าวสารสำนักผังเมือง ๓๓ (ตุลาคม ๒๕๒๐)

ซึ่งรถที่ใช้มากในสมัยนั้นเป็นรถลาก รถม้าแบบภูเบศรม้าคู่และม้าเดี่ยว และรถม้าแบบเก๋ง^{๑/} ซึ่งทำให้เกิดการขยายตัวของกิจกรรมต่าง ๆ ของชาวต่างประเทศขยายตัว เกาะอยู่บริเวณริมถนนเจริญกรุงเพิ่มขึ้นอีกมาก (ผังแผนที่แสดงการตั้งถิ่นฐานของประชากร พ.ศ. ๒๔๔๔) ต่อมาได้มีการขุดคลองสาทร โดยเอาดินที่ขุดได้มาถมทำถนนสาทรเหนือและใต้ ตามแนวเส้นแบ่งเขตการปกครองระหว่างเขตบางรักและเขตยานนาวา ทำให้พวกข้าราชการบริหารไปปลูกสร้างอาคารตามริมถนนสาทรมากขึ้นอีก ภายหลังได้มีการตัดถนนสายต่าง ๆ เพิ่มขึ้นอีก เช่น ถนนจันทร์ ถนนนางลิ้นจี่ ถนนสาธุประดิษฐ์ เป็นต้น รวมทั้งมีการสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาบริเวณถนนตกอีกด้วย ทำให้ประชาชนกระจายมาอยู่ในบริเวณนี้เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ บุกรุกพื้นที่เดิมซึ่งเป็นพื้นที่สวนและนา ข้าวหมกไปทุกที จนกระทั่งปัจจุบันนี้ที่ดินเขตยานนาวาซึ่งเป็นบริเวณที่มีดินดีเหมาะแก่การทำสวนเกือบจะหมดแล้วจากการขยายตัวของประชากรโดยปราศจากการควบคุม และหากไม่ได้มีการวางแผนในการป้องกันการขยายตัวอย่างไม่มีขีดจำกัดนี้แล้วพื้นที่สวนเหล่านี้ก็จะหมดไป

สภาพภูมิประเทศ

พื้นที่ดินเขตยานนาวามีลักษณะเป็นที่ราบลุ่ม เช่นเดียวกับที่ราบภาคกลางอื่น ๆ เหมาะสมสำหรับการทำเกษตรกรรมมาก สภาพภูมิประเทศมีแม่น้ำอ้อมรอบพื้นที่ทั้ง ๓ ด้านคือ ตะวันออก ตะวันตก และทิศใต้ เป็นระยะทางประมาณ ๑๕ กม. ทำให้เกิดลักษณะพิเศษของพื้นที่คือมีทรัพยากรธรรมชาติคือ ทิวทัศน์ บริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยาที่สวยงามมาก น่าที่จะนำเอาไปพัฒนาเพื่อเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ และกิจกรรมที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวมาก พื้นที่ดินบริเวณแขวงบางโพงพางและแขวงช่องนนทรี มีสภาพเป็นสวนผลไม้ชนิดดีส่วนใหญ่ เป็นสวนผลไม้ยืนต้นเขียวชอุ่มทั้งปี มีคูคลองธรรมชาติ ล่งน้ำเข้ามาเลี้ยงพืชผลเหล่านี้จากแม่น้ำเจ้าพระยาได้

^{๑/} กัญจน์ นาคามดี, การบริหารรัฐกิจเกี่ยวกับการขนส่ง (พระนคร, วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, เอกสารวิจัยส่วนบุคคลในลักษณะวิชาเศรษฐกิจ รุ่นที่ ๑๗, ๒๔๑๗-๒๔๑๘)

สะดวก และทั่วถึง แต่ปัจจุบันนี้ คลองต่าง ๆ เหล่านี้มีการถมดินปิดทางระบายน้ำ ทำให้น้ำเสียระบายออกได้ยากทำให้น้ำในคลองเริ่มเสีย ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อสวนผลไม้เหล่านี้มาก

สมรรถนะที่ดิน เขตยานนาวา

ผลการสำรวจความเหมาะสมของดินและจัดชั้นสมรรถนะที่ดิน ปรากฏว่าพื้นที่ส่วนใหญ่ในเขตยานนาวาเหมาะสมสำหรับปลูกพืชไร่และผลไม้บางส่วนเหมาะสำหรับปลูกข้าว จำแนกรายละเอียดได้ดังนี้

ตารางจำแนกชั้นสมรรถนะที่ดิน เขตยานนาวา

เลขที่	ชุดดิน	สมรรถนะที่ดิน	บริเวณ (แขวง)
๗	บางกอก (BK : Bangkok Series)	P-1	วัดดอน
๑๔	ธนบุรี (TB : Thonburi Series)	U-IIIIt	วัดพระยาไกร ยานนาวา ห่อมหาเมฆ บางคอแหลม บางโคล่ บางโพธิ์บาง ซ่องนนทรี

๑. ดินที่มีความเหมาะสมอย่างยิ่งสำหรับการปลูกข้าว (P-1) ได้แก่

พื้นที่ในแขวงวัดดอน จัดเป็นดินชุดบางกอก (BK : Bangkok Series) ซึ่งเป็นดินที่มีชั้นดินลึก ลักษณะเนื้อดินเป็นดินร่วนปนดินเหนียวกับดินเหนียว มีการระบายน้ำเร็ว ความสามารถในการอุ้มน้ำสูง ไม่มีเกลือหรือสารต่าง ๆ ที่เป็นพิษมากพอที่จะจำกัดผลผลิตของข้าวได้ จึงถือได้ว่าเป็นดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างสูงถึงสูง ซึ่งจัดเป็นดินชั้นหนึ่งสำหรับการปลูกข้าว (P-1) สามารถปลูกข้าวนาทำให้ผลผลิตสูง ถ้ามีน้ำเพียงพอ สามารถจะปลูกข้าวครั้งที่สองในฤดูแล้งได้ นอกจากนี้ยังอาจปลูกพืชไร่ เช่น พืชตระกูลถั่วและข้าวโพดได้ โดยการยกร่องให้สูงขึ้นและแก้ปัญหาเกี่ยวกับการระบายน้ำ เนื่องจากเป็นดินเหนียวมีการระบายน้ำเร็วดังกล่าวแล้ว

๒. ดินที่มีความเหมาะสมสำหรับปลูกพืชไร่และผลไม้ (U-IIIIt) ได้แก่

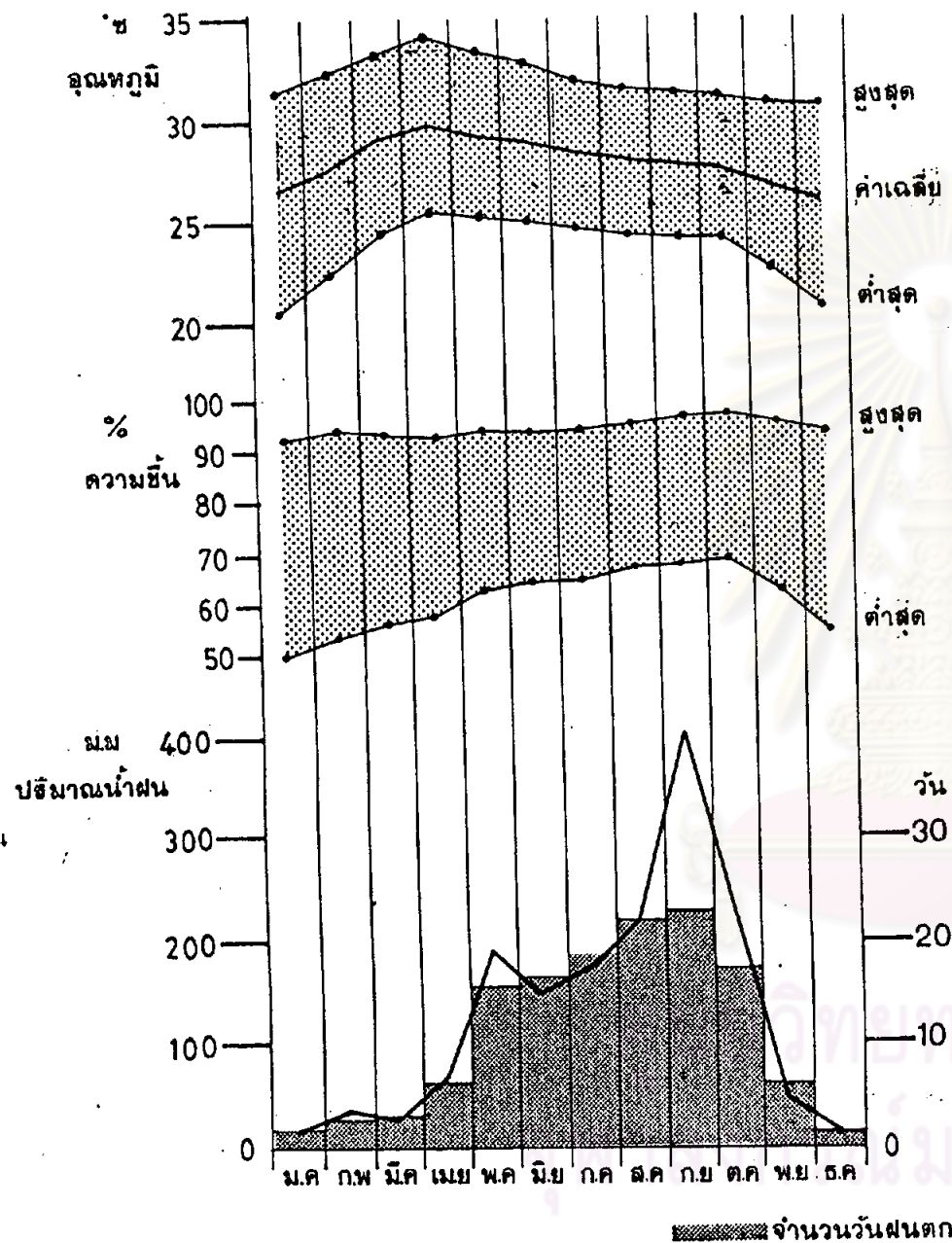
พื้นที่ในแขวงวัดพระยาไกร ยานนาวา หุ้ยมหาเมฆ บางคอแหลม บางโคล่ บางโพธิ์พวง และช่องนนทรี จัดเป็นดินชุดธนบุรี (TB : Thonburi Series) ที่มีชั้นดินลึกมีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว พื้นที่มีลักษณะลาดชันเล็กน้อย จัดเป็นดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง แต่เป็นดินที่เหมาะสมที่สุดสำหรับทำสวนผลไม้ และปลูกผัก บางแห่งใช้ปลูกพืชไร่ การยกร่องจะช่วยปรับปรุงให้การระบายน้ำของดินดีขึ้น และการนำเอาดินเลนในท้องร่องมาใส่ไว้บนดินชั้นบนก็ช่วยเพิ่มอินทรีย์วัตถุในดินได้บ้างเล็กน้อย ปัญหาของดินลักษณะนี้คือ ปัญหาความเค็มของดินในช่วงที่ขาดแคลนน้ำหรือช่วงที่มีฝนตกน้อย อันทำให้ผลผลิตของพืชถูกจำกัดลง การปรับปรุงคุณภาพของดินอาจใช้วิธีการอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่นการสร้างคันดิน การปลูกพืชในแนวระดับ การระบายน้ำ และอื่น ๆ

สภาพดินฟ้าอากาศ

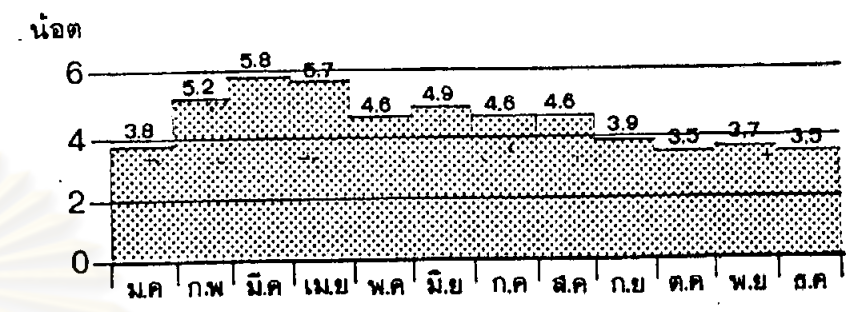
เขตยานนาวา มีลักษณะร้อนชื้น เดือนเมษายน จะเป็นเดือนที่ร้อนที่สุด เดือนธันวาคม มกราคม จะเป็นช่วงที่อากาศชื้นสูง โดยเฉลี่ยประมาณร้อยละ ๘๐ ตลอดปี ภูมิอากาศโดยทั่ว ๆ ไปจะไม่ค่อยร้อน เพราะเป็นเขตที่อยู่ติดแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นส่วนใหญ่ และมีบริเวณเกษตรกรรม ซึ่งเป็นสวนผลไม้ยืนต้น ที่เก็บความชุ่มชื้นไว้มาก

ลักษณะประชากรกรุงเทพมหานคร

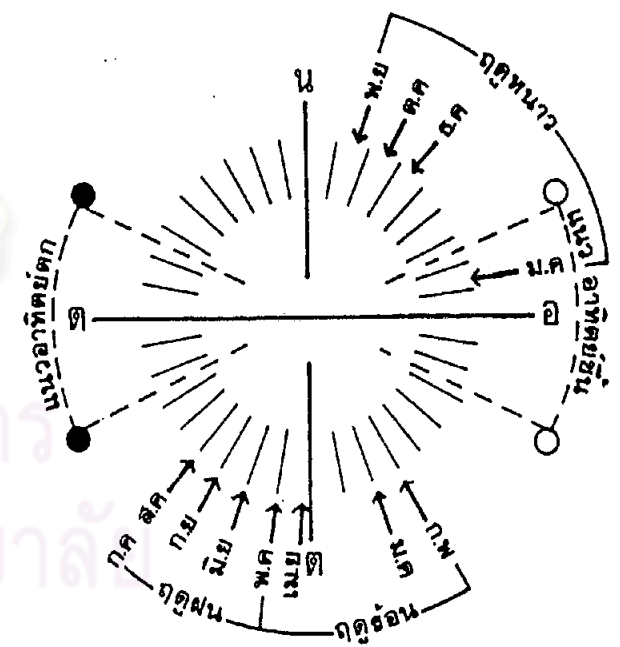
เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๔ กรุงเทพมหานครมีประชากรรวมกันทั้งสิ้น ๔,๕๔๔,๖๐๘ คน ในพื้นที่ ๑,๕๖๘.๗๗๗ ตารางกิโลเมตร เขตที่มีประชากรมากที่สุดคือ เขตพญาไท ซึ่งมีประชากรรวม ๔๖๖,๕๒๑ รองลงมาคือ เขตพระโขนง และเขตดุสิต ซึ่งมีประชากรรวม ๔๖๑,๕๕๓ คน และ ๔๑๘,๓๕๒ คน ตามลำดับ เขตที่มีประชากรน้อยที่สุดคือ เขตหนองแขม ซึ่งมีประชากรเพียง ๓๔,๐๑๕ คนเท่านั้น ค่าเฉลี่ยต่อเขตพื้นที่ของประชากรกรุงเทพมหานคร คือ ๑๘๘,๔๐๐ คน ซึ่งเมื่อพิจารณาจำนวนประชากรรายเขตแล้วจะเห็นว่าเขตที่มีประชากรมากกว่าค่าเฉลี่ยมีเพียง ๕ เขตเท่านั้น ประกอบด้วย เขตพญาไท เขตพระโขนง เขตดุสิต เขตบางกอกน้อย เขตยานนาวา เขตบางเขน เขตธนบุรี เขตปทุมวัน และเขตป้อมปราบฯ ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าเขตที่มีประชากรมากส่วนใหญ่จะเป็นเขตชั้นใน และเขตต่อเมือง

ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา

แผนภูมิ ความเร็วลมเฉลี่ย
 แผนภูมิ ทิศทางลมในกรุงเทพมหานคร

ที่มา: ค. อ้น นิมานเทนิทร์, วารสารอากาศ, พ.ศ. 2508

ตารางที่ ๓.๑ จำนวนประชากรกรุงเทพมหานคร รายเขต พ.ศ. ๒๕๑๔ และ พ.ศ. ๒๕๒๔

เขตที่	ชื่อแขวง	จำนวนประชากร (คน)				
		พ.ศ. ๒๕๑๔	ลำดับที่ (จำนวน)	พ.ศ. ๒๕๒๔	ลำดับที่ (จำนวน)	การเปลี่ยนแปลง ลำดับที่
๑.	เขตพระนคร	๑๒๗,๖๖๔	๑๕	๑๒๑,๙๓๕	๑๖	๑
๒.	เขตป้อมปราบฯ	๒๐๐,๓๑๖	๙	๑๙๐,๐๙๓	๑๓	๔
๓.	เขตปทุมวัน	๒๓๑,๘๙๙	๘	๒๓๓,๘๘๔	๙	๑
๔.	เขตสัมพันธวงศ์	๘๑,๓๑๔	๑๙	๗๖,๕๕๙	๑๙	๐
๕.	เขตบางรัก	๑๑๓,๖๐๘	๑๖	๑๓๖,๖๗๓	๑๕	-๑
๖.	เขตยานนาวา	๓๖๔,๒๑๔	๕	๓๘๒,๕๘๕	๖	๑
๗.	เขตดุสิต	๔๑๘,๓๙๒	๓	๕๒๘,๓๕๗	๒	-๑
๘.	พญาไท	๔๖๖,๔๒๑	๑	๕๒๐,๔๔๓	๓	๒
๙.	ห้วยขวาง	๑๗๔,๐๖๗	๑๑	๒๐๘,๑๒๙	๑๑	๐
๑๐.	พระโขนง	๔๖๑,๕๕๓	๒	๕๕๕,๙๒๖	๑	๑
๑๑.	บางเขน	๒๖๔,๙๖๘	๖	๔๐๘,๗๒๐	๔	-๒
๑๒.	บางกะปิ	๑๕๕,๙๖๗	๑๓	๒๙๑,๔๘๔	๗	-๖
๑๓.	หนองจอก	๔๗,๖๖๖	๒๑	๕๒,๑๓๑	๒๒	๑
๑๔.	มีนบุรี	๔๗,๑๑๕	๒๒	๕๘,๔๕๑	๒๑	-๑
๑๕.	ลาดกระบัง	๓๖,๐๖๕	๒๓	๔๓,๙๙๐	๒๔	๑
๑๖.	ธนบุรี	๒๔๐,๗๒๔	๗	๒๖๗,๓๙๘	๘	๑
๑๗.	คลองสาน	๑๕๔,๖๖๔	๑๕	๑๓๙,๖๒๕	๑๕	๐
๑๘.	บางกอกน้อย	๓๖๖,๘๗๘	๔	๓๘๕,๒๘๖	๕	๑
๑๙.	บางกอกใหญ่	๙๔,๘๒๒	๑๗	๑๐๒,๗๑๙	๑๘	๑
๒๐.	บางขุนเทียน	๑๗๖,๔๔๘	๑๐	๒๑๓,๔๔๐	๑๐	๐

ตารางที่ ๓.๑ (ต่อ)

เขตที่	ชื่อแขวง	จำนวนประชากร (คน)				
		พ.ศ. ๒๕๑๔	ลำดับที่ (จำนวน)	พ.ศ. ๒๕๒๔	ลำดับที่ (จำนวน)	การเปลี่ยนแปลง ลำดับที่
๒๑.	ภาชีเจริญ	๑๕๗,๑๕๒	๑๒	๑๙๐,๑๐๘	๑๒	๐
๒๒.	คลังชั้น	๕๗,๔๓๕	๒๐	๗๐,๒๐๑	๒๐	๐
๒๓.	ราษฎร์บูรณะ	๔๓,๒๕๑	๑๘	๑๑๘,๐๙๙	๑๗	-๑
๒๔.	หนองแขม	๓๔,๐๑๕	๒๔	๔๕,๑๖๖	๒๓	-๑
		๔,๕๔๕,๖๐๘		๕,๓๓๑,๔๐๒		
		$\bar{X} = ๑๘๙,๔๐๐.๓๓$		$\bar{X} = ๒๒๒,๑๔๑.๗๕$		

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บางเขต ส่วนเขตชานเมืองทั้งหมดมีจำนวนประชากรน้อยมาก เขตที่มีประชากรมากที่สุด จะมีประชากรมากเป็น ๑๓.๗ เท่าของเขตที่มีประชากรน้อยที่สุด

ต่อมาใน พ.ศ. ๒๕๒๔ กรุงเทพมหานครมีประชากรเพิ่มขึ้นเป็น ๕,๓๓๑,๔๐๒ คน เขตที่มีประชากรมากที่สุดคือ เขตพระโขนง มีประชากรรวม ๕๔๕,๕๒๖ คน รองลงมาคือ เขตดุสิต และเขตพญาไท ซึ่งมีประชากรรวม ๕๒๕,๓๕๗ คน และ ๕๒๐,๔๔๓ คนตามลำดับ เขตที่มีประชากรน้อยที่สุดคือ เขตลาดกระบัง ซึ่งมีประชากรรวมเพียง ๔๓,๕๕๐ คน เท่านั้น ค่าเฉลี่ยต่อเขตพื้นที่ของประชากรกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๔ คือ ๒๒๒,๑๔๑ คน ซึ่งจะเห็นว่าเขตที่มีประชากรมากกว่าค่าเฉลี่ย ๔ เขตเท่าเดิม ประกอบด้วย เขตพระโขนง เขตดุสิต เขตพญาไท เขตบางเขน เขตบางกอกน้อย เขตยานนาวา เขตบางกะปิ เขตธนบุรี และเขตปทุมวัน ตามลำดับ ซึ่งส่วนใหญ่จะยังคงเป็นเขตเมือง และเขตต่อเมืองเท่านั้น เขตที่มีประชากรมากที่สุดจะมีประชากรมากเป็น ๑๒.๔ เท่าของเขตที่มีประชากรน้อยที่สุด

เมื่อพิจารณาจากตารางจำนวนประชากรกรุงเทพมหานครรายเขต พ.ศ. ๒๕๑๕ และ พ.ศ. ๒๕๒๔ แล้วพบว่ามีการเปลี่ยนแปลงลำดับที่ของจำนวนประชากรหลาย ๆ เขต ทั้งนี้ เพราะได้มีการเปลี่ยนแปลงประชากรมากน้อยไม่เหมือนกันในทุก ๆ เขต เขตที่มีประชากรเปลี่ยนแปลงมากเพิ่มขึ้นประกอบด้วย เขตบางกะปิ เขตบางเขน เขตบางรัก เขตดุสิต เขตพระโขนง เขตมีนบุรี เขตราชบุรีบูรณะ และเขตหนองแขม ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นเขตต่อเมือง และเขตชานเมืองกันมาก กรุงเทพมหานครจึงควรจะต้องให้ความสนใจในการศึกษาและจัดรูปแบบแนวโน้มการใช้ที่ดินในเขตต่อเมืองและเขตชานเมือง เพื่อเป็นแนวทางในการควบคุมการใช้ที่ดินให้แต่ละประเภทการใช้ที่ดิน เอื้ออำนวยซึ่งกันและกัน ไม่ก่อเหตุเดือดร้อนรำคาญแก่กัน และกันในอนาคต

ความหนาแน่นประชากรกรุงเทพมหานครรายแขวง พ.ศ. ๒๕๑๕ และ พ.ศ. ๒๕๒๔

กรุงเทพมหานครประกอบด้วยเขตการปกครอง ๒๕ เขต และได้แบ่งหน่วยการปกครองเล็กลงไปอีกเป็นระดับแขวง เพื่อกระจายอำนาจในการปกครองและการพัฒนาในด้านต่าง ๆ รวม ๑๔๑ แขวงนั้น จากการศึกษาความหนาแน่นประชากรกรุงเทพมหานครรายแขวง พ.ศ. ๒๕๑๕ แขวงที่มีความหนาแน่นประชากรสูงที่สุดคือ แขวงมหานาค เขต

บ้อมปราบฯ ซึ่งมีความหนาแน่นประชากรสูงถึง ๒๐๓,๖๑๑ คน ต่อตารางกิโลเมตร รองลงมาคือ แขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต และ แขวงศิริราช เขตบางกอกน้อย ซึ่งมีความหนาแน่นประชากร ๑๑๖,๔๔๒ คน และ ๑๐๓,๔๖๗ คนต่อตารางกิโลเมตรตามลำดับ ความหนาแน่นประชากรกรุงเทพมหานครเฉลี่ย พ.ศ. ๒๕๑๔ เท่ากับ ๒,๔๙๗.๖๒ คนต่อตารางกิโลเมตร ปรากฏว่าแขวงส่วนใหญ่ของกรุงเทพมหานครมีความหนาแน่นสูงกว่าค่าเฉลี่ยมีจำนวน ๔๔ แขวง และต่ำกว่าค่าเฉลี่ยมีเพียง ๖๒ แขวง เท่านั้น และจากการตัดกลุ่มความหนาแน่นประชากร กรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๔ สามารถที่จะแบ่งกลุ่มความหนาแน่นประชากรได้ ๗ กลุ่มตามแผนภูมิที่ ๓.๑ และตารางที่ ๓.๒ คือ

กลุ่มที่ ๑	กลุ่มประชากรที่มีความหนาแน่น	๔๐,๐๐๐ คนต่อตารางกิโลเมตรขึ้นไป
กลุ่มที่ ๒	"	ระหว่าง ๔๐,๐๐๑ - ๔๐,๐๐๐ คน/กม. ^๒
กลุ่มที่ ๓	"	ระหว่าง ๒๐,๐๐๑ - ๔๐,๐๐๐ คน/กม. ^๒
กลุ่มที่ ๔	"	ระหว่าง ๘,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐ คน/กม. ^๒
กลุ่มที่ ๕	"	ระหว่าง ๔,๐๐๑ - ๘,๐๐๐ คน/กม. ^๒
กลุ่มที่ ๖	"	ระหว่าง ๑,๐๐๑ - ๔,๐๐๐ คน/กม. ^๒
กลุ่มที่ ๗	"	น้อยกว่า ๑,๐๐๐ คน/กม. ^๒

ส่วนความหนาแน่นประชากรกรุงเทพมหานครรายแขวง พ.ศ. ๒๕๒๔ นั้น มีการกระจายตัวประชากรมากใน พ.ศ. ๒๕๑๔ กล่าวคือ :- แขวงที่มีความหนาแน่นประชากรสูงสุดคือ แขวงมหานาค เขตบ้อมปราบฯ ซึ่งมีความหนาแน่นเพียง ๑๗๘,๐๑๖ คนต่อตารางกิโลเมตร ซึ่งน้อยกว่าปี พ.ศ. ๒๕๑๔ มาก แสดงว่าประชากรมีการเคลื่อนย้ายออกไปอยู่ในแขวงอื่น ๆ มาก แขวงที่มีความหนาแน่นประชากรรองลงมาคือ แขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต และแขวงวชิรพยาบาล เขตดุสิต ซึ่งความหนาแน่น ๑๔๓,๐๗๔ คน และ ๑๒๔,๓๔๓ คนต่อตารางกิโลเมตรตามลำดับ แขวงที่มีความหนาแน่นประชากรน้อยที่สุด คือ แขวงคลองสิบสอง เขตหนองจอก ซึ่งมีความหนาแน่นเพียง ๑๓๐ คนต่อตารางกิโลเมตร เท่านั้น ความหนาแน่นประชากรกรุงเทพมหานครเฉลี่ย พ.ศ. ๒๕๒๔ เท่ากับ ๓,๓๔๔ คนต่อตารางกิโลเมตร (สูงกว่า พ.ศ. ๒๕๑๔) ปรากฏว่า แขวงส่วนใหญ่ของกรุงเทพมหานครมีความหนาแน่นสูงกว่าค่าเฉลี่ยมีจำนวน ๔๔ แขวงและต่ำกว่าค่าเฉลี่ยมีเพียง ๖๓ แขวง ซึ่งจากการที่จำนวนแขวงที่มีความหนาแน่นสูงกว่าค่าเฉลี่ยมากกว่าแขวงที่มีความหนาแน่นต่ำ

กว่าค่าเฉลี่ย แสดงให้เห็นว่าพื้นที่กรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่มีลักษณะของความ เป็นเมืองมากกว่าชนบทอยู่มาก และจากการตัดกลุ่มความหนาแน่นประชากรกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๔ สามารถที่จะแบ่งกลุ่มความหนาแน่นประชากรได้ ๗ กลุ่ม ตามแผนภูมิ ที่ ๓.๒ โดยมีช่วงของกลุ่มเหมือนกับในปี พ.ศ. ๒๕๑๔ ทุกกลุ่มคือ

กลุ่มที่ ๑	กลุ่มประชากรที่มีความหนาแน่น	๘๐,๐๐๐ คน/กม. ^๒ ขึ้นไป
กลุ่มที่ ๒	"	ระหว่าง ๕๐,๐๐๑ - ๘๐,๐๐๐ คน/กม. ^๒
กลุ่มที่ ๓	"	ระหว่าง ๒๐,๐๐๑ - ๕๐,๐๐๐ คน/กม. ^๒
กลุ่มที่ ๔	"	ระหว่าง ๘,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐ คน/กม. ^๒
กลุ่มที่ ๕	"	ระหว่าง ๔,๐๐๑ - ๘,๐๐๐ คน/กม. ^๒
กลุ่มที่ ๖	"	ระหว่าง ๑,๐๐๑ - ๔,๐๐๐ คน/กม. ^๒
กลุ่มที่ ๗	"	น้อยกว่า ๑,๐๐๐ คน/กม. ^๒

ความหนาแน่นประชากรเขตยานนาวา

ใน พ.ศ. ๒๕๑๔ เขตยานนาวา มีประชากรรวมทั้งสิ้น ๓๖๔,๒๑๔ คน ความหนาแน่นเฉลี่ย ๔,๘๗๗ คนต่อตารางกิโลเมตร แขวงที่มีความหนาแน่นมากที่สุดคือ แขวงยานนาวา ซึ่งมีความหนาแน่นเฉลี่ย ๒๕,๔๕๑ คนต่อตารางกิโลเมตร รองลงมาคือ แขวงวัดพระยาไกร และแขวงทุ่งวัดดอน ซึ่งมีความหนาแน่นเฉลี่ย ๒๔,๑๑๒ คน และ ๑๘,๐๖๘ คนต่อตารางกิโลเมตรตามลำดับ แขวงที่มีความหนาแน่นน้อยที่สุดคือแขวงบางโพธิ์พวง ซึ่งมีความหนาแน่นเฉลี่ย ๔,๐๘๔ คนต่อตารางกิโลเมตร รองขึ้นมาคือแขวงช่องนนทรี และแขวงบางโคล่ ตามลำดับ เมื่อพิจารณาประชากรจากความหนาแน่นของแต่ละแขวงพบว่า แขวงที่มีความหนาแน่นสูงคือแขวงที่อยู่ใกล้กับถนนสายหลักของเขตยานนาวา คือถนนเจริญกรุง และส่วนใหญ่เป็นบริเวณที่มีการตั้งถิ่นฐานมานานแล้ว เกิดจากการกระจุกตัวของประชากรสูงมาก ส่วนแขวงที่มีความหนาแน่นน้อยคือ แขวงที่อยู่บริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยาด้านทิศตะวันออกของเขต ทั้งนี้เพราะว่าที่ดินส่วนใหญ่ยังมีลักษณะ เป็นสวนผลไม้ และขาดเส้นทางคมนาคมขนส่งบริการในบริเวณเหล่านี้

ใน พ.ศ. ๒๕๒๔ เขตยานนาวา มีประชากรเพิ่มขึ้นเป็น ๓๘๒,๘๕๔ คน โดยมีอัตราเพิ่มเฉลี่ยร้อยละ ๔.๘ ความหนาแน่นเฉลี่ย ๑๐,๓๖๕ คนต่อตารางกิโลเมตร แขวง

ตารางที่ ๓.๒ แสดงความหนาแน่นประชากรกรุงเทพมหานครรายแขวง

พ.ศ. ๒๕๑๔ และ พ.ศ. ๒๕๒๔

เขต การปกครอง	แขวง	พ.ศ. ๒๕๑๔			พ.ศ. ๒๕๒๔	
		กม. ^๒	ประชากร	ความ หนาแน่น คน/กม. ^๒	ประชากร	ความ หนาแน่น คน/กม. ^๒
พระนคร		๕.๕๓๖	๑๒๗,๖๖๔		๑๒๑,๔๓๕	
	บางขุนพรหม	๐.๔๕๔	๑๒,๔๔๑	๒๗,๔๔๑.๒๗	๑๒,๔๕๐	๒๗,๑๘๓.๔๑
	บ้านพานถม	๐.๔๑๔	๑๔,๔๑๐	๓๕,๐๔๘.๓๑	๑๓,๖๐๖	๓๒,๘๖๔.๗๓
	วัดสามพระยา	๐.๕๒๒	๖,๘๒๐	๑๓,๐๖๕.๑๓	๖,๓๓๔	๑๒,๑๓๔.๑๐
	วัดชนะสงคราม	๐.๓๓๔	๖,๐๑๒	๑๗,๗๓๔.๕๑	๕,๗๔๔	๑๖,๔๕๘.๗๐
	ตลาดยอด	๐.๑๔๓	๘,๔๑๗	๔๖,๒๐๒.๐๗	๘,๐๑๕	๔๑,๕๒๘.๕๐
	วัดบวรนิเวศน์	๐.๔๔๖	๑๒,๔๘๖	๒๕,๑๗๓.๓๕	๑๒,๓๔๔	๒๔,๘๕๗.๑๘
	เสาชิงช้า	๐.๑๕๓	๗,๐๔๑	๔๖,๐๑๔.๖๑	๖,๘๗๒	๔๔,๘๑๕.๐๓
	ศาลเจ้าพ่อเสือ	๐.๑๔๔	๘,๒๓๓	๕๗,๑๗๓.๖๑	๗,๖๑๔	๕๒,๔๐๔.๗๒
	วัดราชบพิธ	๐.๒๒๐	๖,๘๔๕	๓๑,๓๔๐.๕๑	๖,๖๖๖	๓๐,๓๐๐.๐๐
	ลำราญราษฎร์	๐.๒๓๐	๑๐,๒๕๓	๔๔,๕๗๘.๒๖	๑๐,๐๑๓	๔๓,๕๓๔.๗๘
	พระบรมมหาราชวัง	๑.๖๔๗	๘,๓๔๗	๕,๖๗๕.๑๗	๘,๓๐๔	๕,๖๔๕.๐๖
วังบูรพา	๐.๗๒๐	๒๔,๕๕๔	๓๔,๑๐๘.๗๒	๒๒,๔๕๘	๓๑,๘๘๖.๑๑	
ป้อมปราบฯ		๑.๔๓๑	๒๐๐,๓๑๖		๑๙๐,๐๔๓	
	ป้อมปราบฯ	๐.๕๓๕	๕๑,๗๒๐	๙๖,๖๗๒.๙๐	๕๐,๓๔๗	๙๔,๑๐๖.๕๔
	เทพศิรินทร์	๐.๓๔๗	๒๐,๓๐๔	๕๘,๕๑๒.๙๗	๑๘,๓๐๕	๕๒,๗๕๒.๑๖
	มหานาค	๐.๔๔๘	๔๑,๒๑๘	๒๐๓,๖๑๑.๖๑	๘๖,๘๗๒	๑๗๘,๐๑๖.๓๕
	บ้านบาตร	๐.๒๕๑	๑๖,๗๑๘	๖๖,๖๐๕.๕๘	๑๕,๒๑๗	๖๐,๖๒๕.๕๐
	โสมณัส	๐.๓๕๐	๒๐,๓๕๖	๕๘,๑๖๐.๐๐	๑๙,๓๕๒	๕๕,๒๕๑.๕๓

เขต	การปกครอง	แขวง	พ.ศ. ๒๕๑๔			พ.ศ. ๒๕๒๔		
			กม. ^๒	ประชากร	ความหนาแน่น คน/กม. ^๒	ประชากร	ความหนาแน่น คน/กม. ^๒	
ปทุมวัน			๘.๓๖๔	๒๓๑,๘๙๘		๒๓๓,๘๘๔		
		รองเมือง	๑.๓๐๐	๔๖,๕๖๘	๓๕,๘๒๑.๕๔	๓๔,๒๕๓	๒๖,๓๔๘.๔๖	
		วังใหม่	๑.๕๐๓	๖๒,๑๘๑	๔๑,๓๒๐.๐๓	๕๕,๔๙๒	๓๗,๕๕๒.๓๙	
		ปทุมวัน	๒.๑๘๑	๑๐๒,๘๘๑	๔๗,๑๗๑.๕๘	๑๒๗,๖๙๗	๕๘,๕๔๙.๗๕	
		จุมพิน	๓.๕๘๕	๒๐,๒๖๕	๕,๘๑๖.๐๗	๑๖,๔๕๒	๔,๗๑๗.๙๓	
	สัมพันธวงศ์			๑.๕๑๖	๘๑,๓๑๔		๗๖,๕๕๙	
			จักรวรรดิ	๐.๕๘๔	๒๙,๓๔๕	๖๐,๖๓๐.๑๖	๒๗,๗๕๐	๔๗,๓๑๔.๐๕
			สัมพันธวงศ์	๐.๕๘๓	๒๘,๐๘๕	๕๘,๑๕๖.๘๙	๒๕,๔๘๘	๕๓,๗๙๗.๑๐
			ตลาดน้อย	๐.๕๔๙	๒๓,๘๘๕	๕๓,๑๙๓.๗๖	๒๒,๘๓๕	๔๐,๘๕๗.๔๖
	บางรัก			๕.๕๓๖	๑๑๒,๖๐๘		๑๓๖,๖๗๓	
		มหาพฤฒาราม	๐.๕๘๙	๓๑,๐๖๔	๓๕,๙๕๒.๖๓	๒๙,๓๔๓	๓๓,๐๐๖.๗๕	
		สี่พระยา	๑.๐๖๔	๒๐,๓๗๗	๑๙,๑๕๑.๓๑	๒๐,๐๕๔	๑๘,๘๓๘.๓๔	
		สุริวงค์	๐.๘๒๐	๒๑,๕๘๑	๒๖,๘๐๖.๑๐	๔๑,๐๗๖	๕๐,๐๙๒.๖๘	
		บางรัก	๐.๖๘๙	๘,๒๖๗	๑๑,๙๙๘.๕๕	๙,๑๕๙	๑๓,๒๗๘.๖๖	
		สีลม	๒.๐๗๔	๓๐,๙๑๙	๑๕,๙๐๗.๘๑	๓๗,๐๖๑	๑๗,๘๖๙.๓๓	
ยานนาวา			๓๖.๙๐๙	๓๖๔,๒๑๔		๓๘๒,๕๘๕		
		ยานนาวา	๒.๐๙๐	๕๓,๑๙๓	๒๕,๔๕๑.๒๐	๕๐,๙๐๕	๒๕,๓๕๖.๔๖	
		วัดพระยาไกร	๒.๓๐๐	๕๕,๔๕๙	๒๕,๑๑๒.๖๑	๕๕,๒๐๑	๒๓,๕๖๕.๖๕	
		บางคอแหลม	๒.๗๕๙	๓๗,๒๔๒	๑๓,๕๕๗.๕๗	๓๘,๕๕๑	๑๔,๐๒๐.๐๐	
		ทุ่งมหาเมฆ	๔.๐๕๑	๓๗,๕๑๓	๙,๒๕๓.๑๐	๓๙,๓๒๔	๙,๗๓๑.๒๕	
		ทุ่งวัดดอน	๓.๑๙๕	๕๗,๗๓๐	๑๘,๐๖๘.๘๖	๖๐,๙๐๓	๑๙,๐๖๑.๙๗	
		บางโคล่	๕.๘๓๒	๕๑,๗๘๒	๘,๘๑๘.๕๖	๕๗,๘๒๓	๙,๘๕๗.๒๕	
		บางโพงพาง	๖.๖๗๘	๒๗,๒๗๓	๔,๐๘๔.๐๑	๓๓,๒๐๓	๔,๙๗๑.๙๙	
	ช่องนนทรี	๙.๙๘๔	๔๓,๐๒๒	๔,๓๐๕.๐๙	๕๗,๖๘๕	๕,๗๗๖.๑๔		

เขต การปกครอง	แขวง	พ.ศ. ๒๕๑๔			พ.ศ. ๒๕๒๔		
		กม. ^๒	ประชากร	ความ หนาแน่น คน/กม. ^๒	ประชากร	ความ หนาแน่น คน/กม. ^๒	
อุบล ราชธานี	อุบลราชธานี	๒๒.๒๑๐	๔๑๘,๓๕๒		๕๒๘,๓๕๗		
	ภูสิงห์	๒.๒๓๓	๒๓,๗๕๕	๑๐,๖๓๓.๖๘	๓๕,๘๕๗	๑๕,๖๒๗.๘๕	
	วาริชพยาบาล	๑.๐๗๔	๔๕,๐๕๐	๔๕,๖๖๑.๐๘	๑๓๘,๕๖๕	๑๒๕,๓๕๓.๘๕	
	สวนจิตรลดา	๑.๗๓๗	๑๖,๒๔๔	๘,๓๕๑.๗๖	๑๘,๑๓๔	๑๐,๕๓๘.๘๕	
	สี่แยกมหานาค	๐.๓๓๔	๓๕,๔๗๕	๑๑๖,๔๕๒.๔๘	๔๘,๕๐๔	๑๔๓,๐๗๕.๖๕	
	ถนนนครไชยศรี	๕.๒๓๒	๕๐,๘๕๕	๑๗,๒๓๓.๕๐	๑๒๑,๕๒๓	๒๓,๑๒๖.๕๒	
	บางซื่อ	๑๑.๕๕๕	๑๔๕,๐๓๔	๑๒,๘๕๗.๗๕	๑๖๕,๕๓๐	๑๔,๓๖๐.๐๒	
	พญาไท		๒๑.๑๑๐	๔๖๖,๕๒๑		๕๒๐,๕๕๓	
		สามเสนใน	๑๐.๒๖๕	๑๗๐,๒๖๐	๑๖,๕๕๖.๕๖	๑๘๕,๕๑๖	๑๗,๕๖๕.๕๑
		ถนนเพชรบุรี	๑.๑๓๖	๕๒,๓๘๑	๓๗,๓๐๗.๒๒	๕๒,๑๒๖	๓๗,๐๘๒.๗๕
ทุ่งพญาไท		๒.๕๕๕	๒๐๗,๓๘๒	๘๑,๑๕๖.๕๖	๒๕๕,๕๓๖	๙๕,๗๓๑.๑๕	
มีกกะสัน		๒.๓๒๑	๒๐,๒๐๒	๘,๗๐๔.๐๑	๒๐,๗๖๗	๘,๕๕๗.๕๕	
ถนนพญาไท		๑.๑๕๘	๒๕,๓๒๕	๒๑,๑๕๘.๐๒	๒๖,๓๐๕	๒๒,๕๑๓.๗๖	
บางกะปิ		๓.๖๘๑	๑,๕๗๑	๓๕๕.๖๒	๑,๘๕๓	๕๐๓.๕๐	
ห้วยขวาง		๑๘.๕๕๘	๖๕๐,๕๕๘		๗๐๘,๑๒๕		
	บางกะปิ	๑.๗๒๗	๒๒,๕๓๐	๑๓,๐๕๕.๗๕	๒๕,๒๒๐	๑๕,๐๒๕.๓๒	
	ห้วยขวาง	๘.๓๑๕	๗๓,๕๒๖	๘,๘๓๘.๓๒	๙๐,๘๐๒	๑๐,๙๑๕.๐๑	
	ดินแดง	๕.๓๑๕	๖๒,๑๐๕	๑๕,๓๕๓.๗๕	๗๑,๕๓๘	๑๖,๖๗๑.๖๑	
	สามเสนนอก	๕.๖๓๗	๑๕,๕๐๒	๓,๕๒๕.๓๗	๒๑,๑๖๕	๕,๕๖๕.๒๕	
พระโขนง		๑๕๓.๕๕๕	๕๖๑,๕๕๓		๕๕๕,๕๒๖		
	พระโขนง	๖.๖๑๕	๘๑,๘๗๐	๑๒,๓๗๖.๕๒	๗๘,๕๒๗	๑๑,๕๓๑.๕๒	
	คลองตัน	๘.๓๓๒	๕๐,๐๗๕	๑๐,๘๑๐.๗๓	๕๕,๓๑๕	๑๑,๓๑๕.๖๑	
	คลองเตย	๗.๘๗๘	๘๗,๒๕๕	๑๑,๐๗๕.๕๖	๙๕,๒๓๕	๑๒,๐๘๕.๒๓	

เขต การปกครอง	แขวง	พ.ศ. ๒๕๑๔			พ.ศ. ๒๕๒๔	
		กม. ^๒	ประชากร	ความหนาแน่น คน/กม. ^๒	ประชากร	ความหนาแน่น คน/กม. ^๒
บางเขน	บางนา	๓๒.๔๘๔	๕๘,๕๒๔	๑,๗๗๑.๑๗	๗๔,๔๑๕	๒,๒๕๕.๗๕
	บางจาก	๑๒.๔๓๔	๕๕,๖๓๖	๔,๓๐๑.๕๓	๗๒,๑๒๔	๕,๕๗๖.๗๐
	สวนหลวง	๑๙.๓๓๔	๔๗,๑๘๐	๒,๔๑๕.๖๖	๖๕,๓๖๕	๓,๓๕๕.๓๖
	หนองบอน	๑๒.๔๘๔	๑๔,๓๖๗	๑,๑๐๖.๐๔	๒๑,๖๐๗	๑๗๑.๔๘
	ประเวศ	๒๗.๘๔๔	๒๒,๑๖๘	๗๙๖.๐๑	๓๖,๗๓๒	๑,๓๒๐.๔๑
	คอกไม้	๑๕.๔๓๔	๔,๕๓๔	๓๑๕.๑๒	๗,๑๕๗	๔๕๕.๘๔
		๑๖๕.๓๑๐	๒๖๔,๙๖๘		๔๐๘,๗๒๐	
	ลาดยาว	๓๒.๕๐๘	๑๒๑,๙๑๖	๓,๗๖๔.๗๕	๑๕๙,๘๒๘	๔,๘๕๖.๘๑
	อนุสาวรีย์	๑๘.๕๐๖	๑๙,๙๑๘	๑,๐๘๒.๑๕	๓๒,๘๓๒	๑,๗๘๓.๗๗
	คลองถนน	๑๓.๕๐๐	๓๓,๕๐๕	๒,๕๙๒.๙๑	๖๖,๕๒๖	๕,๕๕๗.๑๖
	ตลาดบางเขน	๒๒.๖๖๐	๓๒,๕๖๘	๑,๔๓๗.๒๕	๔๙,๙๒๐	๒,๒๐๓.๐๐
	ห้วยสีกัน	๒๑.๖๙๒	๑๙,๑๙๐	๘๘๕.๖๖	๓๑,๕๗๔	๑,๔๕๕.๕๖
	ห้วยสองห้อง	๑๕.๔๓๗	๒๑,๑๒๒	๑,๓๖๘.๒๗	๒๘,๔๕๓	๑,๘๘๓.๑๗
สายไหม	๑๕.๑๗๓	๘,๘๑๔	๖๒๒.๒๕	๒๓,๒๗๒	๑,๖๕๑.๙๘	
ออเงิน	๑๓.๕๑๖	๕,๕๓๑	๔๐๙.๒๒	๒,๖๐๐	๑๙๒.๓๖	
ท่าแร้ง	๑๗.๑๑๘	๒,๕๙๘	๑๕๕.๙๘	๑๓,๘๑๕	๘๐๗.๐๔	
บางกะปิ		๑๕๙.๒๘๓	๑๕๕,๙๖๗		๒๕๑,๔๘๔	
	คลองจั่น	๑๒.๗๘๘	๒๒,๗๐๓	๑,๗๗๕.๓๔	๕๕,๑๙๘	๔,๒๓๘.๑๔
	วังทองหลวง	๑๙.๖๕๕	๔๑,๓๕๘	๒,๑๐๔.๒๐	๖๕,๔๗๗	๓,๓๓๑.๓๑
	ลาดพร้าว	๑๓.๘๓๘	๑๕,๗๔๗	๑,๑๓๗.๙๕	๔๔,๙๐๖	๓,๒๕๕.๑๒
	คลองกุ่ม	๒๗.๖๘๕	๒๐,๒๓๑	๗๓๐.๗๖	๔๓,๙๖๔	๑,๕๘๘.๐๐
	สะพานสูง	๑๖.๘๒๒	๘,๐๑๘	๔๗๖.๗๐	๑๕,๑๐๗	๘๘๘.๐๕
	กีนายาว	๒๕.๓๙๖	๗,๙๕๑	๓๑๓.๐๘	๑๕,๕๘๔	๕๗๕.๕๖
	จรเข้บัว	๑๖.๖๓๘	๑๐,๖๕๖	๖๕๐.๕๖	๒๑,๓๗๐	๑,๒๘๔.๔๑
หัวหมาก	๑๖.๕๖๑	๑๙,๓๐๒	๑,๑๗๒.๕๘	๓๑,๘๗๓	๑,๙๓๖.๒๗	

เขต การปกครอง	แขวง	พ.ศ. ๒๕๑๔			พ.ศ. ๒๕๒๔	
		กม. ^๒	ประชากร	ความหนาแน่น คน/กม. ^๒	ประชากร	ความหนาแน่น คน/กม. ^๒
หนองจอก		๒๓๖.๒๖๑	๔๗,๖๖๖		๕๒,๑๓๑	
	กระทุ้งราย	๓๘.๑๓๒	๑๑,๑๑๘	๒๙๑.๕๗	๑๒,๐๑๑	๓๑๔.๘๘
	หนองจอก	๒๙.๙๙๒	๗,๖๔๓	๒๕๔.๘๓	๘,๓๖๔	๒๗๘.๘๗
	คลองสิบ	๓๐.๘๔๘	๔,๙๙๘	๑๖๒.๐๑	๕,๓๔๐	๑๗๓.๑๐
	คลองสิบสอง	๓๘.๘๖๗	๔,๗๕๖	๑๒๒.๓๗	๕,๐๘๑	๑๓๐.๗๓
	โคกแฝด	๒๒.๕๒๔	๖,๐๘๖	๒๗๐.๒๐	๗,๐๐๘	๓๑๑.๑๘
	คูฝั่งเหนือ	๑๗.๗๕๐	๔,๐๕๒	๒๒๘.๒๘	๔,๔๕๗	๒๕๑.๑๐
	ลำผักชี	๓๓.๓๕๘	๔,๘๘๓	๑๔๖.๖๘	๕,๓๘๐	๑๖๑.๕๘
	ลำต้อยผึ้ง	๒๔.๗๘๘	๔,๑๒๐	๑๖๖.๒๐	๔,๔๗๘	๑๘๐.๖๘
	มีนบุรี	๑๗๔.๓๓๑	๔๗,๑๑๕		๕๘,๔๕๑	
	มีนบุรี	๒๕.๑๘๖	๑๕,๔๙๔	๖๑๕.๑๘	๒๑,๗๘๑	๘๖๘.๘๑
	แสนแสบ	๓๒.๐๕๘	๘,๒๖๑	๒๕๘.๘๗	๑๐,๘๕๕	๓๓๘.๕๘
	บางชัน	๒๐.๒๘๔	๕,๒๐๒	๒๕๖.๓๓	๖,๘๐๔	๓๔๐.๒๐
	ทรายกองดิน	๑๒.๑๔๖	๒,๕๗๓	๒๑๑.๘๘	๒,๕๕๘	๒๔๓.๖๒
ทรายกองดินใต้	๑๕.๘๒๓	๓,๕๖๘	๒๒๕.๔๘	๔,๒๔๑	๒๖๘.๐๓	
สามวาตะวันออก	๔๐.๕๗๔	๖,๖๒๘	๑๖๓.๓๕	๗,๐๗๗	๑๗๔.๕๒	
สามวาตะวันตก	๒๘.๒๔๘	๔,๓๘๘	๑๕๕.๓๗	๕,๖๓๔	๑๖๔.๐๔	

เขต การปกครอง	แขวง	พ.ศ. ๒๕๑๔			พ.ศ. ๒๕๒๔	
		กม. ^๒	ประชากร	ความ หนาแน่น คน/กม. ^๒	ประชากร	ความ หนาแน่น คน/กม. ^๒
ลาคกระบัง		๑๒๓.๘๕๔	๓๖,๐๖๕		๔๓,๔๙๐	
	ลาคกระบัง	๑๐.๘๒๓	๑๒,๙๒๗	๑,๑๙๔.๔๐	๑๙,๐๒๗	๑,๗๕๘.๐๑
	คลองสอง คันทูน	๑๔.๒๙๗	๓,๘๘๓	๒๗๑.๕๙	๔,๐๙๒	๒๘๖.๒๑
	คลองสาม ประเวศ	๑๗.๔๕๘	๒,๗๘๖	๑๕๙.๕๘	๒,๙๑๑	๑๖๖.๗๔
	ลำปลาทิว	๓๓.๗๕๒	๔,๒๕๔	๑๕๕.๖๖	๕,๖๘๒	๑๖๘.๓๔
	หินยาว	๒๔.๘๓๔	๖,๗๐๗	๒๕๙.๖๒	๗,๕๐๓	๒๙๐.๔๓
ธนบุรี	ขุมทอง	๒๑.๖๙๕	๔,๕๐๘	๒๐๗.๗๙	๔,๗๗๕	๒๒๐.๑๐
		๘.๖๒๖	๒๔๐,๗๒๔		๒๖๗,๓๙๘	
	วัดกัลยาณ	๐.๗๘๕	๒๕,๐๑๘	๓๑,๘๗๐.๐๖	๒๕,๖๖๘	๓๒,๖๙๘.๐๔
	ศิริบุรี	๐.๖๙๑	๒๖,๔๒๕	๓๘,๒๔๑.๖๘	๒๖,๕๒๗	๓๘,๓๘๘.๒๙
	บางยี่เรือ	๑.๕๒๓	๕๗,๓๙๕	๓๗,๖๕๕.๕๙	๕๗,๗๗๕	๓๗,๕๓๕.๓๔
	บุคคโล	๓.๘๐๔	๙๐,๓๓๔	๒๓,๗๕๗.๑๑	๑๑๐,๓๓๔	๒๙,๐๐๔.๗๓
คลองสาม	ตลาดพลู	๑.๘๒๓	๔๑,๕๕๒	๒๒,๗๙๓.๒๐	๔๗,๐๙๕	๒๕,๘๓๓.๗๙
		๖.๐๕๑	๑๕๔,๖๖๔		๑๓๙,๖๒๕	
	สมเด็จพระเจ้า พระยา	๑.๓๑๗	๓๘,๑๘๓	๒๘,๙๙๒.๔๑	๓๓,๘๙๓	๒๕,๗๓๕.๐๐
	คลองสาม	๐.๗๒๗	๓๒,๒๓๑	๔๔,๓๓๕.๒๕	๓๒,๕๓๐	๔๔,๖๐๗.๙๘
	บางลำภูล่าง	๒.๒๓๔	๓๗,๗๓๗	๑๖,๘๙๒.๑๒	๓๗,๙๙๙	๑๗,๐๐๙.๔๐
	คลองตันไทร	๑.๗๗๓	๓๖,๕๑๓	๒๐,๕๙๓.๙๑	๓๕,๓๐๓	๑๙,๙๑๑.๔๔

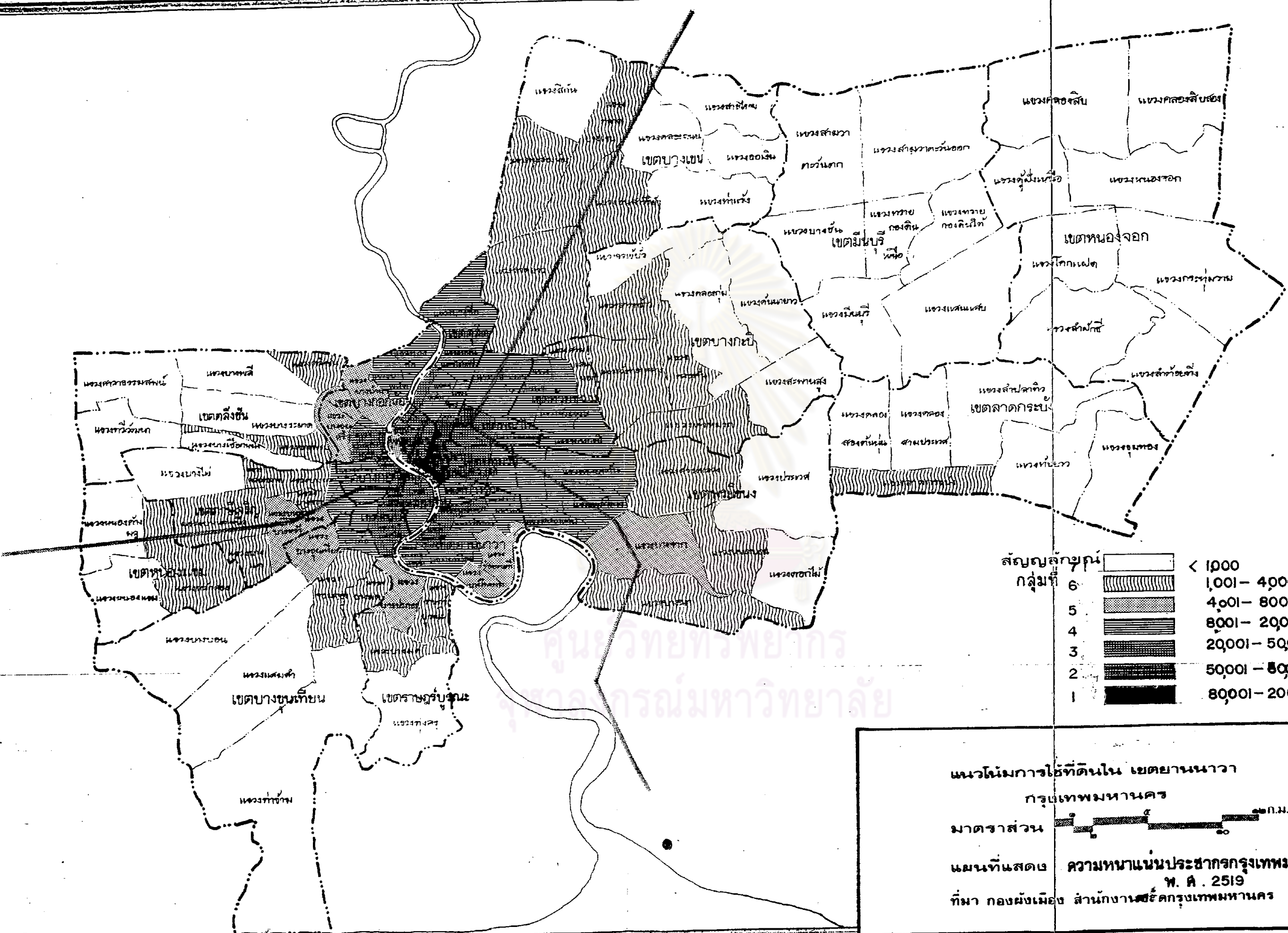
เขต การปกครอง	แขวง	พ.ศ. ๒๕๑๔			พ.ศ. ๒๕๒๔	
		กม. ^๒	ประชากร	ความ หนาแน่น คน/กม. ^๒	ประชากร	ความ หนาแน่น คน/กม. ^๒
บางกอกน้อย		๒๓.๓๐๔	๓๖๖,๘๗๘		๓๘๕,๒๘๖	
	ศิริราช	๑.๒๕๒	๑๓๓,๖๘๐	๑๐๓,๕๖๗.๕๔	๑๓๐,๖๔๑	๑๐๕,๑๑๕.๓๒
	บ้านช่างหล่อ	๒.๓๑๕	๖๔,๕๖๑	๒๗,๘๗๖.๐๘	๖๔,๑๘๘	๒๗,๗๑๕.๐๒
	บางขุนนนท์	๒.๕๔๗	๑๗,๕๕๔	๖,๘๕๒.๗๗	๑๘,๕๒๕	๗,๒๓๕.๐๐
	บางขุนศรี	๕.๓๖๐	๒๘,๘๘๑	๖,๖๒๖.๓๘	๓๓,๐๓๓	๗,๕๗๖.๓๘
	บางยี่ขัน	๒.๓๕๐	๓๓,๐๘๓	๑๓,๘๕๒.๒๖	๓๘,๒๖๕	๑๖,๐๑๘.๕๖
	บางพลัด	๕.๘๘๗	๕๗,๓๖๑	๙,๖๘๑.๒๒	๕๕,๕๗๕	๑๑,๑๖๗.๑๘
	บางบำหรุ	๒.๖๖๖	๑๕,๙๗๕	๕,๙๕๒.๑๒	๑๘,๒๓๒	๖,๘๕๓.๗๑
	บางอ้อ	๒.๘๕๖	๒๕,๘๗๓	๙,๐๙๑.๐๐	๒๗,๘๘๘	๙,๗๘๙.๐๒
บางกอกใหญ่		๖.๑๘๐	๙๕,๘๒๒		๑๐๒,๗๑๙	
	วัดอรุณ	๐.๘๓๕	๒๘,๑๗๙	๓๓,๗๘๗.๘๘	๒๗,๘๙๙	๓๓,๕๕๒.๐๕
	วัดท่าพระ	๕.๓๕๖	๖๖,๖๔๓	๑๒,๕๕๖.๙๕	๗๕,๘๒๐	๑๓,๙๙๕.๕๑
บางขุนเทียน		๑๘๑.๑๕๖	๑๗๖,๕๕๘		๒๑๓,๕๕๐	
	จอมทอง	๑๐.๘๘๓	๓๒,๙๗๘	๓,๐๓๐.๒๓	๔๐,๒๑๑	๓,๖๘๕.๘๕
	บางขุนเทียน	๕.๗๘๙	๓๐,๐๙๙	๕,๑๙๙.๓๕	๓๕,๙๒๘	๖,๒๐๖.๒๕
	บางบอน	๓๕.๗๕๕	๒๓,๑๗๒	๖๖๖.๙๒	๓๐,๕๑๕	๘๗๘.๒๕
	ท่าข้าม	๘๕.๗๑๒	๑๘,๓๓๒	๒๑๖.๕๐	๒๐.๑๑๘	๒๓๗.๕๙
	แหลมตำ	๓๕.๙๗๕	๑๖,๒๒๗	๔๕๑.๐๖	๒๒,๕๕๒	๖๒๕.๑๐
	บางมด	๕.๖๗๗	๑๑,๘๙๐	๒,๐๙๕.๕๒	๑๕,๕๖๙	๒,๗๕๒.๕๗
	บางค้อ	๓.๓๗๕	๕๓,๗๕๐	๑๒,๙๖๒.๙๖	๕๘,๖๕๗	๑๕,๕๑๓.๙๒

เขต การปกครอง	แขวง	พ.ศ. ๒๕๑๔			พ.ศ. ๒๕๒๔	
		กม. ^๒	ประชากร	ความ หนาแน่น คน/กม. ^๒	ประชากร	ความ หนาแน่น คน/กม. ^๒
ภาชีเจริญ		๕๓,๔๔๗	๑๕๗,๑๕๒		๑๕๐,๑๐๔	
	บางหัว	๕,๑๐๕	๒๔,๖๒๓	๕,๖๐๖.๘๖	๓๓,๕๒๔	๖,๕๖๗.๖๔
	บางค้ำ	๒,๕๑๔	๑๗,๖๐๐	๗,๐๐๐.๗๕	๒๓,๘๓๑	๙,๔๗๙.๓๑
	บางแค	๑๐,๗๕๒	๒๖,๘๘๓	๒,๕๐๒.๖๑	๓๑,๒๒๕	๒,๙๐๖.๘๑
	บางแคเหนือ	๑๑,๒๒๑	๒๒,๑๓๖	๑,๙๗๒.๗๓	๒๗,๑๓๕	๒,๔๑๘.๒๓
	บางจาก	๑,๓๙๔	๔,๕๒๕	๓,๒๔๖.๐๕	๕,๒๑๑	๓,๗๓๘.๑๖
	บางแวก	๓,๐๒๒	๘,๕๕๕	๒,๘๖๑.๒๘	๑๑,๙๖๘	๓,๙๖๐.๒๘
	บางไผ่	๑๔,๑๕๐	๑๒,๙๐๖	๙๑๒.๐๘	๑๗,๓๐๕	๑,๒๒๒.๕๗
	คลองขวาง	๒,๙๙๒	๔,๒๘๘	๑,๔๓๓.๑๕	๕,๑๐๕	๑,๗๐๖.๒๒
	ปากคลองฯ	๑,๘๙๘	๒๕,๐๒๓	๑๒,๖๕๗.๐๐	๒๖,๗๑๓	๑๔,๐๗๔.๒๘
	คูหาสวรรค์	๐,๙๐๙	๗,๒๑๕	๗,๙๕๑.๖๙	๘,๐๘๗	๘,๘๖๖.๕๙
ห้วยซัน		๗๙,๖๘๘	๕๗,๕๓๕		๗๐,๒๐๑	
	คลองซีกพระ	๑,๒๕๑	๕,๕๕๕	๔,๓๕๕.๗๑	๖,๒๙๘	๕,๐๓๕.๓๗
	ห้วยซัน	๕,๓๘๒	๙,๕๐๖	๑,๗๕๗.๖๘	๑๓,๘๘๕	๒,๕๕๐.๖๔
	นิมพลี	๑๒,๘๕๐	๙,๗๙๙	๗๖๒.๕๗	๑๓,๐๘๕	๑,๐๑๘.๖๐
	บางพรม	๔,๘๗๘	๖,๘๙๖	๑,๔๑๓.๖๘	๘,๕๑๔	๑,๗๓๔.๘๘
	บางระมาด	๑๓,๓๒๑	๗,๘๕๕	๕๘๙.๕๗	๘,๙๑๕	๖๖๙.๕๕
	ทวีวัฒนา	๑๘,๖๓๖	๖,๐๗๗	๓๒๖.๐๙	๖,๗๓๕	๓๖๑.๕๐
	บางเข็กหนึ่ง	๕,๓๑๕	๕,๐๕๕	๙๕๙.๒๐	๕,๕๖๑	๑,๐๒๗.๕๗
	ศาลาธรรมสพม์	๑๘,๐๖๕	๖,๙๐๕	๓๘๒.๑๗	๗,๓๙๖	๔๐๙.๕๑

เขต การปกครอง	แขวง	พ.ศ. ๒๕๑๔			พ.ศ. ๒๕๒๔	
		กม. ^๒	ประชากร	ความ หนาแน่น คน/กม. ^๒	ประชากร	ความ หนาแน่น คน/กม. ^๒
ราชบุรีบูรณะ	ราชบุรีบูรณะ	๔๒.๘๗๔	๘๓,๒๕๑	๓,๗๗๑.๘๘	๑๑๘,๐๘๘	๔,๘๘๖.๘๘
	บางปะกอก	๗.๐๕๒	๒๖,๖๐๐	๓,๗๗๑.๘๘	๓๔,๔๖๓	๔,๘๘๖.๘๘
	บางมด	๘.๘๘๖	๔๕,๑๘๐	๕,๐๒๗.๘๒	๕๒,๗๐๖	๕,๘๖๕.๓๔
	ทุ่งครุ	๙.๑๘๗	๑๒,๒๕๘	๑,๓๔๐.๑๑	๑๖,๓๘๘	๑,๗๘๒.๘๓
	หนองแขม	๑๗.๖๘๘	๘,๒๑๓	๔๖๐.๘๓	๑๔,๕๓๑	๘๒๑.๘๗
หลักสอง	หลักสอง	๔๘.๒๘๓	๓๘,๐๑๕	๗๘๖.๖๖	๔๕,๑๖๖	๙๒๖.๖๖
	หนองแขม	๑๔.๘๑๓	๑๘,๕๐๒	๑,๒๕๒.๒๘	๒๓,๕๖๖	๑,๕๘๒.๘๒
	หนองค้างพลู	๑๕.๔๘๘	๘,๗๘๐	๕๖๘.๐๘	๑๑,๒๗๘	๗๒๗.๘๘
	หนองค้างพลู	๑๗,๘๗๖	๖,๘๗๓	๓๘๒.๓๘	๑๐,๒๘๒	๕๗๒.๕๘
รวมทั้งสิ้น		๑๕๖๘.๗๓๗	๔๕๕๕,๖๐๘		๕,๓๓๑,๔๐๒	

แผนภูมิที่ 3.1 แสดงความหนาแน่นประชากรกรุงเทพฯ พ.ศ 2519

สัญลักษณ์	จำนวนคน	คน
Blank	< 1,000	คน
Diagonal lines (top-left to bottom-right)	1,001 - 4,000	คน
Diagonal lines (bottom-left to top-right)	4,001 - 8,000	คน
Horizontal lines	8,001 - 20,000	คน
Vertical lines	20,001 - 50,000	คน
Dark shading	50,001 - 80,000	คน
Black	80,001 - 200,000	คน

แนวโน้มการใช้ที่ดินใน เขตยานนาวา
 กรุงเทพมหานคร
 มาตราส่วน ๑:๑๐๐,๐๐๐
 แผนที่แสดง ความหนาแน่นประชากรกรุงเทพมหานคร
 พ.ศ. 2519
 ที่มา กองผังเมือง สำนักงานสถิติกรุงเทพมหานคร

แผนภูมิที่ 3.2 แสดงความหนาแน่นประชากรกรุงเทพฯ พ.ศ 2524

ที่มีความหนาแน่นสูงที่สุดคือ แขวงยานนาวาเหมือน พ.ศ. ๒๕๑๕ ความหนาแน่นเฉลี่ย ๒๔,๓๖๖ คนต่อตารางกิโลเมตร แขวงที่มีความหนาแน่นรองลงมาคือ แขวงวัดพระยาไกร และแขวงทุ่งวัดดอน ซึ่งมีความหนาแน่นประชากรเฉลี่ย ๒๓,๕๖๕ คน และ ๑๙,๐๖๒ คน ต่อตารางกิโลเมตรตามลำดับ ส่วนแขวงที่มีความหนาแน่นน้อยที่สุดคือ แขวงช่องนนทรี ซึ่งมีความหนาแน่นเฉลี่ย ๔,๗๗๖ คนต่อตารางกิโลเมตร แขวงที่มีความหนาแน่นรองขึ้นมาคือ แขวงบางโพงพาง และแขวงทุ่งมหาเมฆตามลำดับ ซึ่งจะเห็นได้ว่าความหนาแน่นประชากร พ.ศ. ๒๕๒๔ เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. ๒๕๑๕ เล็กน้อย ยกเว้นแขวงยานนาวา และแขวงวัดพระยาไกร ซึ่งความหนาแน่นเฉลี่ยประชากรลดลง ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าในบริเวณแขวงยานนาวา และแขวงวัดพระยาไกร อยู่ติดกับเขตบางรัก จึงมีลักษณะความเป็นเมืองมากกว่า แขวงอื่น ๆ คือคนเริ่มอพยพไปอยู่ชานเมืองมาก เมื่อพิจารณาถึงแขวงที่มีความหนาแน่นน้อยที่สุด ทั้ง ๓ แขวง พบว่า มีการเปลี่ยนอันดับที่ของแต่ละแขวงด้วย เช่น แขวงบางโพงพาง ซึ่งได้เลื่อนอันดับของแขวงจากอันดับ ๘ มาอยู่อันดับที่ ๗ ของ พ.ศ. ๒๕๒๔ ที่เป็นเช่นนี้แสดงให้เห็นว่าได้มีการเคลื่อนย้ายประชากรเข้ามาในแขวงบางโพงพางมากกว่าในแขวงช่องนนทรี ทั้งนี้เพราะว่าในปี พ.ศ. ๒๕๑๙ ต่อ พ.ศ. ๒๕๒๐ ได้เริ่มเปิดใช้ถนนเจ้าพระยา ซึ่งเป็นถนนขนาดใหญ่เป็นถนนสายหลักอยู่บริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งทำให้ประชากรย้ายตามเข้ามาอยู่ในบริเวณนี้มากเพิ่มขึ้น เป็นการเปิดพื้นที่ใหม่ จากเดิมเป็นส่วนผลไม้และบริเวณเกษตรกรรม กลายเป็นที่พักอาศัย และบริเวณพาณิชยกรรมแทน

เมื่อพิจารณาความหนาแน่นประชากรรายแขวงของเขตยานนาวา เปรียบเทียบกับความหนาแน่นของกรุงเทพมหานครรายแขวง พบว่าทั้งใน พ.ศ. ๒๕๑๕ และ พ.ศ. ๒๕๒๔ ความหนาแน่นประชากรของเขตยานนาวาเหมือนกันทั้ง ๒ ปี คือจัดอยู่ในกลุ่มที่ ๔ ความหนาแน่นช่วงระหว่าง ๔,๐๐๑ - ๘,๐๐๐ คน ๒ แขวงคือ แขวงช่องนนทรี และแขวงบางโพงพาง อยู่ในกลุ่มที่ ๔ ความหนาแน่นช่วงระหว่าง ๘,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐ คน ๔ แขวงคือ แขวงทุ่งมหาเมฆ แขวงบางโคล่ แขวงบางคอกแหลม และแขวงทุ่งวัดดอน และอยู่ในกลุ่มที่ ๓ ความหนาแน่นช่วงระหว่าง ๒๐,๐๐๐ - ๕๐,๐๐๐ คน อีก ๒ แขวงคือ แขวงวัดพระยาไกร และแขวงยานนาวา ดังแสดงในแผนที่ ๓:๔ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการเปลี่ยนแปลงความหนาแน่นประชากรของเขตยานนาวาระหว่างช่วง พ.ศ. ๒๕๑๕ และ พ.ศ. ๒๕๒๔ เปลี่ยนแปลงอย่างสม่ำเสมอ และเป็นสัดส่วนเดียวกันกับการเปลี่ยนแปลงความหนาแน่นประชากรของกรุงเทพมหานครด้วย

ตารางที่ ๕.๒ ความหนาแน่นประชากรรายแขวง เขตยานนาวา พ.ศ. ๒๕๒๔
และ พ.ศ. ๒๕๑๔

แขวง	พื้นที่ กม. ^๒	จำนวนประชากร		ความหนาแน่นต่อกม. ^๒			
		๒๕๑๔	๒๕๒๔	๒๕๑๔	ลำดับ	๒๕๒๔	ลำดับที่
ยานนาวา	๒.๐๙๐	๕๓,๑๙๓	๕๐,๙๐๕	๒๕,๔๕๑.๒	๘	๒๔,๓๕๖.๕	๘
วัดพระยาไกร	๒.๓๐๐	๕๕.๔๕๙	๕๔,๒๐๑	๒๔,๑๑๒.๖	๗	๒๓,๕๖๕.๗	๗
บางคอแหลม	๒.๗๔๙	๓๗.๒๔๒	๓๘,๕๔๑	๑๓,๕๔๗.๕	๕	๑๔,๐๒๐.๐	๕
ทุ่งมหาเมฆ	๔.๐๔๑	๓๘.๕๑๓	๓๙,๓๒๔	๙,๒๘๓.๑	๔	๙,๗๓๑.๓	๓
หัวคุดอน	๓.๑๙๕	๕๗,๗๓๐	๖๐,๙๐๓	๑๘,๐๖๘.๙	๖	๑๙,๐๖๒.๐	๖
บางโคล่	๕.๘๗๒	๕๑,๗๘๒	๕๗,๘๒๓	๘,๘๑๘.๕	๓	๙,๘๔๗.๒	๔
บางโพธิ์	๖.๖๗๘	๒๗,๒๗๓	๓๓,๒๐๓	๔,๐๘๔.๐	๑	๔,๙๗๒.๐	๒
ช่องนนทรี	๙.๙๘๔	๔๓,๐๒๒	๔๗,๖๘๕	๔,๓๐๙.๑	๒	๔,๗๗๖.๑	๑
เขตยานนาวา	๓๖.๙๐๙	๓๖๔,๒๑๔	๓๘๒,๕๘๕	๙,๘๗๗	-	๑๐,๓๖๕	-

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

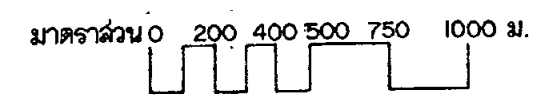
แผนที่ 3.4-3.5 ทิศเหนือ

สัญลักษณ์

	< 1,000 คน
	1,001 - 4,000 คน
	4,001 - 8,000 คน
	8,001 - 20,000 คน
	20,001 - 50,000 คน
	50,001 - 80,000 คน
	80,001 →

แนวโน้มการใช้ที่ดินในเขตยานนาวา

กรุงเทพมหานคร

แผนที่แสดง ความหนาแน่นประชากร

พ.ศ. 2519, พ.ศ. 2524

อาจารย์ที่ปรึกษา

อ. ชลิตภากร วิรพลิน

พ.ศ. ศักดิ์ชัย ศิริจันทร์ภาณุ

ตารางที่ ๓.๔ การเปลี่ยนแปลงจำนวนประชากรกรุงเทพมหานคร รายแขวง พ.ศ. ๒๕๑๔ กับ พ.ศ. ๒๕๒๔

เขตแขวงการปกครอง	ประชากร (คน)		จำนวนประชากรที่เปลี่ยนแปลงระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๔ กับ ๒๕๒๔									
			เพิ่ม					ลด				
	พ.ศ. ๒๕๑๔	พ.ศ. ๒๕๒๔	คน	% RE	% ABS	ลำดับ		คน	% RE	% ABS	ลำดับ	
						RE	ABS				RE	ABS
เขตพระนคร	๑๒๗,๖๖๔	๑๒๑,๔๓๔	-	-	-	-	-	๔,๗๒๙	-	-	-	-
บางขุนพรหม	๑๒,๔๔๑	๑๒,๔๕๐	-	-	-	-	-	๑๔๑	๒.๔๖๑	๐.๐๐๓	๓	๓
บ้านพานถม	๑๔,๕๑๐	๑๓,๖๐๖	-	-	-	-	-	๙๐๔	๑๕.๗๗๔	๐.๐๒๐	๑๑	๑๑
วัดสามพระยา	๖,๘๒๐	๖,๓๓๔	-	-	-	-	-	๔๘๖	๘.๔๘๓	๐.๐๑๑	๘	๘
วัดชนะสงคราม	๖,๐๑๒	๕,๗๔๔	-	-	-	-	-	๒๖๓	๔.๕๔๐	๐.๐๐๖	๗	๗
ตลาดยอด	๘,๔๑๗	๘,๐๑๕	-	-	-	-	-	๔๐๒	๑๕.๗๕๔	๐.๐๒๐	๑๐	๑๐
วัดบวรนิเวศน์	๑๒,๔๘๖	๑๒,๓๔๔	-	-	-	-	-	๑๓๗	๒.๓๕๑	๐.๐๐๓	๒	๒
เสาชิงช้า	๗,๐๔๑	๖,๘๗๒	-	-	-	-	-	๑๖๙	๒.๔๔๔	๐.๐๐๓	๔	๔
ศาลเจ้าพ่อเสือ	๘,๒๓๓	๗,๖๑๔	-	-	-	-	-	๖๑๙	๑๐.๗๑๗	๐.๐๑๓	๙	๙
วัดราชบพิธ	๖,๘๘๕	๖,๖๖๖	-	-	-	-	-	๒๒๙	๓.๔๔๗	๐.๐๐๕	๕	๕
สำราญราษฎร์	๑๐,๒๕๓	๑๐,๐๑๓	-	-	-	-	-	๒๔๐	๔.๑๘๙	๐.๐๐๕	๖	๖
พระบรมมหาราชวัง	๔,๓๔๗	๔,๓๐๔	-	-	-	-	-	๔๓	๐.๗๕๐	๐.๐๐๑	๑	๑
วังบูรพา	๒๔,๔๕๙	๒๒,๔๕๘	-	-	-	-	-	๑,๖๐๑	๒๗.๔๔๔	๐.๐๓๕	๑๒	๑๒

จำนวนประชากรที่เปลี่ยนแปลงระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๔ กับ ๒๕๒๔

เขตแขวงการปกครอง	ประชากร (คน)		จำนวนประชากรที่เปลี่ยนแปลงระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๔ กับ ๒๕๒๔									
			เพิ่ม					ลด				
	พ.ศ. ๒๕๑๔	พ.ศ. ๒๕๒๔	คน	% RE	% ABS	ลำดับ		คน	% RE	% ABS	ลำดับ	
						RE	ABS				RE	ABS
เขตป้อมปราบฯ	๒๐๐,๓๑๖	๑๙๐,๐๙๓	-	-	-	-	-	๑๐,๒๒๓	-	-	-	-
ป้อมปราบฯ	๕๑,๗๒๐	๕๐,๓๔๗	-	-	-	-	-	๑,๓๗๓	๑๓.๕๓๐	๐.๐๓๐	๒	-
เทพศิรินทร์	๒๐,๓๐๔	๑๘,๓๐๕	-	-	-	-	-	๑,๙๙๙	๑๙.๕๕๓	๐.๐๕๔	๔	-
มทนานาค	๕๑,๒๑๘	๔๖,๘๗๒	-	-	-	-	-	๔,๓๔๖	๘.๕๑๒	๐.๐๙๖	๕	-
บ้านบาตร	๑๖,๗๑๘	๑๕,๒๑๗	-	-	-	-	-	๑,๕๐๑	๑๔.๖๘๒	๐.๐๓๓	๓	-
โสมณัส	๒๐,๓๕๖	๑๙,๓๕๒	-	-	-	-	-	๑,๐๐๔	๕.๘๒๑	๐.๐๒๒	๑	-
เขตปทุมวัน	๒๓๑,๘๙๙	๒๓๓,๘๘๔	๑,๙๘๕	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รองเมือง	๕๖,๕๖๘	๓๔,๒๕๓	-	-	-	-	-	๑๒,๓๑๕	๖๒๐.๔๐๓	๐.๒๗๑	๓	-
วังใหม่	๖๒,๑๘๑	๕๕,๕๙๒	-	-	-	-	-	๖,๖๘๙	๓๓๖.๘๗๗	๐.๑๔๗	๒	-
ปทุมวัน	๑๐๒,๘๕๑	๑๒๗,๖๙๗	๒๔,๘๔๖	๑,๒๕๐.๑๗๖	๐.๕๕๖	๑	-	-	-	-	-	-
จุมพิต	๒๐,๒๖๙	๑๖,๕๔๒	-	-	-	-	-	๓,๗๒๗	๑๙๒.๗๙๖	๐.๐๘๔	๑	-
เขตสัมพันธวงศ์	๘๑,๓๑๔	๗๖,๕๕๔	-	-	-	-	-	๔,๗๕๕	-	-	-	-
จักรวรรดิ	๒๙,๓๔๕	๒๗,๗๔๐	-	-	-	-	-	๑,๖๐๕	๓๓.๗๕๓	๐.๐๓๕	๒	-
สัมพันธวงศ์	๒๘,๐๘๕	๒๕,๘๑๔	-	-	-	-	-	๒,๑๐๑	๕๔.๑๘๕	๐.๐๕๖	๓	-
ตลาดน้อย	๒๓,๘๘๔	๒๒,๘๙๙	-	-	-	-	-	๑,๐๘๕	๒๒.๐๖๑	๐.๐๒๓	๑	-

จำนวนประชากรที่เปลี่ยนแปลงระหว่าง พ.ศ. ๒๕๖๔ กับ ๒๕๖๕

เขตแขวงการปกครอง	ประชากร (คน)		จำนวนประชากรที่เปลี่ยนแปลงระหว่าง พ.ศ. ๒๕๖๔ กับ ๒๕๖๕									
			เพิ่ม				ลด					
	พ.ศ. ๒๕๖๔	พ.ศ. ๒๕๖๕	คน	% RE	% ABS	ลำดับ		คน	% RE	% ABS	ลำดับ	
						RE	ABS				RE	ABS
<u>เขตบางรัก</u>	๑๑๒,๖๐๘	๑๓๖,๖๗๓	๒๔,๐๖๕	-	-	-	-	-	-	-	-	-
มหาพฤฒาราม	๓๑,๐๖๔	๒๔,๓๔๓	-	-	-	-	-	๑,๗๒๑	๗.๑๕๑	๐.๐๓๔	๒	-
สีพระยา	๒๐,๓๗๗	๒๐,๐๔๔	-	-	-	-	-	๓๓๓	๑.๖๘๓	๐.๐๐๗	๑	-
สุริวงศ์	๒๑,๔๘๑	๔๑,๐๓๖	๑๙,๐๕๕	๗๕.๓๔๗	๐.๔๒๐	๓	-	-	-	-	-	-
บางรัก	๘,๒๖๗	๕,๑๔๕	๘๘๒	๓.๖๖๕	๐.๐๑๕	๑	-	-	-	-	-	-
สีลม	๓๐,๕๑๕	๓๗,๐๖๑	๖,๑๔๖	๒๕.๕๖๔	๐.๑๓๕	๒	-	-	-	-	-	-
<u>เขตยานนาวา</u>	๓๖๔,๒๑๔	๓๘๒,๕๘๕	๑๘,๓๗๑	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ยานนาวา	๕๓,๑๕๓	๕๐,๕๐๕	-	-	-	-	-	๒,๒๘๘	๑๒.๔๕๔	๐.๐๕๐	๒	-
วัดพระยาไกร	๕๕,๔๕๔	๕๕,๒๐๑	-	-	-	-	-	๑,๒๕๘	๖.๘๔๗	๐.๐๒๘	๑	-
บางคอแหลม	๓๗,๒๔๒	๓๘,๕๕๑	๑,๒๕๙	๗.๐๗๐	๐.๐๒๘	๒	-	-	-	-	-	-
ทุ่งมหาเมฆ	๓๘,๕๑๓	๓๕,๓๒๔	๘๑๑	๕.๔๑๕	๐.๐๑๘	๑	-	-	-	-	-	-
ทุ่งวัดดอน	๕๗,๗๓๐	๖๐,๕๐๓	๓,๑๗๓	๑๗.๒๗๑	๐.๐๗๐	๓	-	-	-	-	-	-
บางโคล่	๕๑,๗๘๒	๕๗,๘๒๓	๖,๐๔๑	๓๒.๘๘๓	๐.๑๓๓	๖	-	-	-	-	-	-
บางโพงพาง	๒๗,๒๗๓	๓๓,๒๐๓	๕,๙๓๐	๓๒.๒๗๕	๐.๑๓๐	๕	-	-	-	-	-	-
ช่องนนทรี	๕๓,๐๒๒	๕๗,๖๘๕	๔,๖๖๓	๒๕.๓๘๒	๐.๑๐๒	๔	-	-	-	-	-	-

จำนวนประชากรที่เปลี่ยนแปลงระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๔ กับ ๒๕๒๔

เขตแขวงการปกครอง

ประชากร (คน)		เพิ่ม					ลด				
พ.ศ. ๒๕๑๔	พ.ศ. ๒๕๒๔	คน	% RE	% ABS	ลำดับ		คน	% RE	% ABS	ลำดับ	
					RE	ABS				RE	ABS

เขตดุสิต
 ดุสิต
 วชิรพยาบาล
 สวนจิตรลดา
 สี่แยกมหานาค
 ถนนนครไชยศรี
 บางซื่อ

เขตพญาไท
 สามเสนใน
 ถนนเพชรบุรี
 หวังพญาไท
 มักรกะสัน
 ถนนพญาไท
 บางกะปิ

๔๑๘,๓๙๒	๕๒๘,๓๕๗	๑๐๙,๙๖๕	-	-	-	-	-	-	-	-	-
๒๓๓,๗๔๕	๓๔,๘๙๗	๑๑,๑๕๒	๑๐.๑๔๑	๐.๒๔๔	๓	-	-	-	-	-	-
๔๙,๐๔๐	๑๓๘,๙๖๙	๓๙,๙๒๙	๓๖.๓๑๐	๐.๘๗๘	๖	-	-	-	-	-	-
๑๖,๒๔๔	๑๘,๑๓๔	๑,๘๙๐	๑.๗๑๘	๐.๐๔๑	๑	-	-	-	-	-	-
๓๙,๔๗๔	๔๘,๔๐๔	๙,๐๓๐	๘.๒๑๑	๐.๑๘๙	๒	-	-	-	-	-	-
๙๐,๘๕๔	๑๒๑,๙๒๓	๓๑,๐๖๘	๒๘.๒๕๒	๐.๖๘๓	๔	-	-	-	-	-	-
๑๔๙,๐๓๔	๑๖๔,๙๓๐	๑๖,๘๙๖	๑๕.๓๖๔	๐.๓๗๒	๕	-	-	-	-	-	-
๔๖๖,๔๒๑	๕๒๐,๔๔๓	๕๔,๐๒๒	-	-	-	-	-	-	-	-	-
๑๓๐,๒๖๐	๑๘๔,๔๑๖	๑๔,๑๕๖	๒๖.๒๐๔	๐.๓๑๑	๕	-	-	-	-	-	-
๔๒,๓๘๑	๔๒,๑๒๖	-	-	-	-	-	๒๕๕	๐.๕๗๒	๐.๐๐๖	๑	-
๒๐๗,๗๘๒	๒๔๔,๙๗๖	๓๗,๑๙๔	๖๘.๘๕๐	๐.๘๑๘	๕	-	-	-	-	-	-
๒๐,๒๐๒	๒๐,๗๖๗	๕๖๕	๑.๐๔๖	๐.๐๑๒	๒	-	-	-	-	-	-
๒๔,๓๒๔	๒๖,๓๐๕	๑,๙๘๐	๓.๖๖๕	๐.๐๕๓	๓	-	-	-	-	-	-
๑,๔๗๑	๑,๘๕๓	๓๘๒	๐.๗๐๗	๐.๐๐๘	๑	-	-	-	-	-	-

จำนวนประชากรที่เปลี่ยนแปลงระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๔ กับ ๒๕๒๔

เขตแขวงการปกครอง

ประชากร (คน)

เพิ่ม

ลด

พ.ศ.
๒๕๑๔

พ.ศ.
๒๕๒๔

คน

% RE

% ABS

ลำดับ

RE

ABS

คน

% RE

% ABS

ลำดับ

RE

ABS

เขตหัวขวง

บางกะปิ

หัวขวง

ดินแดง

สามเสนนอก

เขตพระโขนง

พระโขนง

คลองตัน

คลองเตย

บางนา

บางจาก

สวนหลวง

หนองบอน

ประเวศ

ตอกไม้

๖๔๐,๔๘๘

๒๐๘,๑๒๙

-

-

-

-

-

๔๓๒,๓๕๙

-

-

-

-

๒๒๒,๕๓๐

๒๔,๒๒๐

๑,๖๙๐

๐.๓๙๑

๐.๐๓๗

๑

-

-

-

-

-

๗๓,๕๒๖

๙๐,๘๐๒

๑๗,๒๗๖

๓.๙๙๖

๐.๓๘๐

๙

-

-

-

-

-

๖๒,๑๐๙

๗๑,๙๓๙

๙,๘๒๙

๒.๒๗๓

๐.๒๑๖

๓

-

-

-

-

-

๑๕,๙๐๒

๒๑,๑๖๙

๕,๒๖๗

๑.๒๑๘

๐.๑๑๖

๒

-

-

-

-

-

๔๖๑,๕๔๓

๕๕๕,๙๒๖

๘๕,๓๘๓

-

-

-

-

-

-

-

-

-

๘๑,๘๗๐

๗๘,๙๒๗

-

-

-

-

-

๒,๙๕๓

-

-

๑

-

๙๐,๐๓๕

๙๕,๓๑๕

๕,๒๘๐

๕.๐๒๕

๐.๐๙๓

๕

-

-

-

-

-

๘๗,๒๘๕

๙๕,๒๓๙

๗,๙๕๕

๙.๕๒๗

๐.๑๗๕

๖

-

-

-

-

-

๕๘,๕๒๙

๗๕,๕๑๕

๑๕,๙๘๖

๑๘.๙๕๕

๐.๓๕๒

๖

-

-

-

-

-

๕๕,๖๓๖

๗๒,๑๒๙

๑๖,๔๙๓

๑๙.๕๕๕

๐.๓๖๓

๖

-

-

-

-

-

๔๗,๑๘๐

๖๕,๓๖๕

๑๘,๑๘๕

๒๑.๕๕๐

๐.๕๐๐

๖

-

-

-

-

-

๑๕,๓๖๗

๒๑,๖๐๗

๗,๒๔๐

๘.๕๒๙

๐.๑๕๕

๖

-

-

-

-

-

๒๒,๑๖๘

๓๖,๗๗๒

๑๔,๖๐๔

๑๗.๓๐๖

๐.๓๒๑

๖

-

-

-

-

-

๕,๕๓๕

๗,๑๕๗

๒,๖๒๓

๓.๑๐๘

๐.๐๕๘

๑

-

-

-

-

-

จำนวนประชากรที่เปลี่ยนแปลงระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๔ กับ ๒๕๒๔ .

เขตแขวงการปกครอง

ประชากร (คน)

เพิ่ม

ลด

พ.ศ. ๒๕๑๔	พ.ศ. ๒๕๒๔	คน	% RE	% ABS	ลำดับ		คน	% RE	% ABS	ลำดับ	
					RE	ABS				RE	ABS

เขตบางเขน

ลาดยาว

อนุสาวรีย์

คลองถนน

ตลาดบางเขน

ทุ่งสีกัน

ทุ่งสองห้อง

สายไหม

ออเงิน

ท่าแร้ง

เขตบางกะปิ

คลองจั่น

วังทองหลาง

ลาดพร้าว

คลองกุ่ม

สะพานสูง

๒๖๔,๙๖๘	๔๐๘,๗๒๐	๑๔๓,๘๕๒	-	-	-	-	-	-	-	-	-
๑๒๑,๙๑๖	๑๕๙,๘๒๘	๓๗,๙๑๒	๒๖.๓๕๔	๐.๘๓๔	๘	-	-	-	-	-	-
๑๙,๙๑๘	๓๒,๘๗๒	๑๒,๙๕๔	๙.๐๐๕	๐.๒๘๕	๕	-	-	-	-	-	-
๓๓,๔๐๕	๖๖,๘๒๖	๓๓,๐๒๑	๒๒.๙๕๕	๐.๗๒๖	๗	-	-	-	-	-	-
๓๒,๕๖๘	๔๙,๙๒๐	๑๖,๓๕๒	๑๑.๓๖๗	๐.๓๖๐	๖	-	-	-	-	-	-
๑๙,๑๙๐	๓๑,๕๗๔	๑๒,๓๘๔	๘.๖๐๘	๐.๒๗๒	๓	-	-	-	-	-	-
๒๑,๑๒๒	๒๘,๕๕๓	๗,๓๓๑	๕.๐๙๖	๐.๑๖๑	๑	-	-	-	-	-	-
๘,๘๑๙	๒๓,๒๗๒	๑๔,๔๕๓	๑๐.๐๕๗	๐.๓๑๘	๕	-	-	-	-	-	-
๕,๕๓๑	๒,๖๐๐	-	-	-	-	-	๒,๘๓๑	๒.๐๓๗	๐.๐๖๕	๑	-
๒,๕๙๙	๑๓,๘๑๕	๑๑,๓๑๖	๗.๘๖๖	๐.๒๕๙	๒	-	-	-	-	-	-
๑๕๕,๙๖๗	๒๙๑,๕๘๕	๑๓๕,๕๑๗	-	-	-	-	-	-	-	-	-
๒๒,๗๐๓	๕๕,๑๙๘	๓๒,๔๙๕	๒๑.๖๕๓	๐.๖๙๓	๓	-	-	-	-	-	-
๔๑,๓๕๘	๖๕,๘๗๗	๒๔,๑๑๙	๑๖.๕๗๕	๐.๕๓๕	๖	-	-	-	-	-	-
๑๕,๗๕๗	๔๕,๙๐๖	๒๙,๑๕๙	๒๐.๐๓๘	๐.๖๕๑	๗	-	-	-	-	-	-
๒๐,๒๓๑	๔๓,๙๖๕	๒๓,๗๓๓	๑๖.๓๐๕	๐.๕๒๒	๕	-	-	-	-	-	-
๘,๐๑๙	๑๕,๑๐๗	๗,๐๘๘	๘.๘๗๐	๐.๑๕๖	๒	-	-	-	-	-	-

จำนวนประชากรที่เปลี่ยนแปลงระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๔ กับ ๒๕๒๔

เขตแขวงการปกครอง	ประชากร (คน)		เพิ่ม									ลด	
			คน	% RE	% ABS	ลำดับ		คน	% RE	% ABS	ลำดับ		
	RE	ABS				RE	ABS						
	พ.ศ. ๒๕๑๔	พ.ศ. ๒๕๒๔											
คันทายาว	๗,๔๕๑	๑๔,๕๘๘	๖,๖๓๗	๔.๕๖๑	๐.๑๔๖	๑	-	-	-	-	-	-	
จรเข้บัว	๑๐,๖๕๖	๒๑,๓๗๐	๑๐,๗๑๔	๗.๓๖๒	๐.๒๓๖	๓	-	-	-	-	-	-	
หัวหมาก	๑๙,๓๐๒	๓๑,๘๗๓	๑๒,๕๗๑	๘.๖๓๘	๐.๒๗๖	๔	-	-	-	-	-	-	
<u>เขตหนองจอก</u>	๔๗,๖๖๖	๕๒,๑๓๑	๔,๔๖๕	-	-	๑	-	-	-	-	-	-	
กระทุ่มราย	๑๑,๑๑๘	๑๒,๐๑๑	๘๙๓	๒๐.๐๐๐	๐.๐๒๐	๗	-	-	-	-	-	-	
หนองจอก	๗,๖๔๓	๘,๓๖๔	๗๒๑	๑๖.๑๔๗	๐.๐๑๖	๖	-	-	-	-	-	-	
คลองสิง	๔,๙๙๘	๕,๓๕๐	๓๕๒	๗.๖๕๙	๐.๐๐๗	๕	-	-	-	-	-	-	
คลองสิบสอง	๔,๗๕๖	๕,๐๘๑	๓๒๕	๗.๒๗๘	๐.๐๐๗	๑	-	-	-	-	-	-	
โคกแฝด	๖,๐๘๖	๗,๐๐๕	๙๒๓	๒๐.๖๗๑	๐.๐๒๐	๘	-	-	-	-	-	-	
คู้งเหนือ	๔,๐๕๒	๔,๕๕๗	๕๐๕	๕.๐๗๐	๐.๐๐๕	๔	-	-	-	-	-	-	
ลำผักชี	๔,๘๙๓	๕,๓๕๐	๔๕๗	๑๑.๑๓๑	๐.๐๑๑	๕	-	-	-	-	-	-	
ลำต้อยติ่ง	๔,๑๒๐	๕,๕๗๘	๑๔๕๘	๘.๐๕๐	๐.๐๐๘	๓	-	-	-	-	-	-	
<u>เขตมีนบุรี</u>	๔๗,๑๑๕	๕๘,๔๕๑	๑๑,๓๓๖	-	-	๒	-	-	-	-	-	-	
มีนบุรี	๑๕,๔๙๕	๒๑,๗๘๑	๖,๒๘๖	๕๕.๕๖๐	๐.๑๓๘	๒	-	-	-	-	-	-	
แสนแสบ	๕,๒๖๑	๑๐,๘๕๕	๕,๕๙๔	๑๕.๐๖๑	๐.๐๓๕	๕	-	-	-	-	-	-	
บางชัน	๕,๒๐๒	๖,๙๐๔	๑,๗๐๒	๑๕.๐๑๕	๐.๐๓๗	๖	-	-	-	-	-	-	

จำนวนประชากรที่เปลี่ยนแปลงระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๔ กับ ๒๕๒๔

เขตแขวงการปกครอง	ประชากร (คน)		จำนวนประชากรที่เปลี่ยนแปลงระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๔ กับ ๒๕๒๔									
			เพิ่ม					ลด				
	พ.ศ. ๒๕๑๔	พ.ศ. ๒๕๒๔	คน	% RE	% ABS	ลำดับ		คน	% RE	% ABS	ลำดับ	
					RE	ABS				RE	ABS	
ทรายกองดิน	๒,๕๗๓	๒,๕๕๔	๓๘๖	๓.๔๐๕	๐.๐๐๘	๒		-	-	-	-	-
ทรายกองดินใต้	๓,๕๖๘	๔,๒๔๑	๖๗๓	๕.๙๓๖	๐.๐๑๕	๔		-	-	-	-	-
สามวาตะวันออก	๖,๖๒๘	๗,๐๗๗	๔๔๙	๓.๙๖๐	๐.๐๑๐	๓		-	-	-	-	-
สามวาตะวันตก	๔,๓๘๙	๔,๖๓๔	๒๔๕	๒.๑๖๑	๐.๐๐๕	๑		-	-	-	-	-
<u>เขตลาดกระบัง</u>	๓๖,๐๖๕	๔๓,๙๙๐	๗,๙๒๕	-	-	-		-	-	-	-	-
ลาดกระบัง	๑๒,๙๒๗	๑๙,๐๒๗	๖,๑๐๐	๗๖.๙๗๑	๐.๑๓๔	๖		-	-	-	-	-
คลองสองต้นนุ่น	๓,๘๘๓	๔,๐๙๒	๒๐๙	๒.๖๓๗	๐.๐๐๔	๒		-	-	-	-	-
คลองสามประเวศ	๒,๗๘๖	๒,๙๑๑	๑๒๕	๑.๕๗๗	๐.๐๐๓	๑		-	-	-	-	-
ลำปลาทิว	๕,๒๕๔	๕,๖๘๒	๔๒๘	๕.๔๐๐	๐.๐๐๙	๔		-	-	-	-	-
ทับยาว	๖,๗๐๗	๗,๕๐๓	๗๙๖	๑๐.๐๕๔	๐.๐๑๗	๕		-	-	-	-	-
ขุนทอง	๔,๕๐๘	๔,๗๗๕	๒๖๗	๓.๓๖๘	๐.๐๐๖	๓		-	-	-	-	-
<u>เขตธนบุรี</u>	๒๕๐,๗๒๔	๒๖๗,๓๙๘	๑๖,๖๗๔	-	-	-		-	-	-	-	-
วัดกัลยาณี	๒๕,๐๑๘	๒๕,๖๖๘	๖๕๐	๒.๕๓๖	๐.๐๑๔	๓		-	-	-	-	-
ศิริบุญชัย	๒๖,๔๒๕	๒๖,๕๒๗	๑๐๒	๐.๓๘๒	๐.๐๐๒	๑		-	-	-	-	-
บางยี่เรือ	๕๗,๓๕๕	๕๗,๓๗๔	๑๙	๐.๐๓๓	๐.๐๐๑	๑		-	-	-	-	-

จำนวนประชากรที่เปลี่ยนแปลงระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๔ กับ ๒๕๒๔

เขตแขวงการปกครอง	ประชากร (คน)		จำนวนประชากรที่เปลี่ยนแปลงระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๔ กับ ๒๕๒๔									
			เพิ่ม					ลด				
	พ.ศ. ๒๕๑๔	พ.ศ. ๒๕๒๔	คน	% RE	% ABS	ลำดับ		คน	% RE	% ABS	ลำดับ	
						RE	ABS				RE	ABS
บุคคลโล	๔๐,๓๓๔	๑๑๐,๓๓๔	๒๐,๐๐๐	๗๔.๘๗๔	๐.๔๕๐	๔	-	-	-	-	-	-
ตลาดพลู	๔๑,๕๕๒	๔๗,๐๕๕	๕,๕๕๓	๒๐.๗๘๐	๐.๑๒๒	๕	-	-	-	-	-	-
<u>เขตคลองสาน</u>	๑๔๔,๖๖๔	๑๓๙,๖๒๕	-	-	-	-	-	๕,๐๓๙	-	-	-	-
สมเด็จพระเจ้าพระยา	๓๔,๑๘๓	๓๓,๘๙๓	-	-	-	-	-	๕,๒๙๐	๘๕.๑๓๕	๐.๐๙๔	๒	-
คลองสาน	๓๒,๒๓๑	๓๒,๔๓๐	๑๙๙	๓.๙๕๕	๐.๐๐๔	๑	-	-	-	-	-	-
คลองตันไทร	๓๖,๕๑๓	๓๕,๓๐๓	-	-	-	-	-	๑,๒๑๐	๒๔.๐๑๒	๐.๐๒๗	๑	-
บางลำภูล่าง	๓๗,๗๓๗	๓๗,๙๙๙	๒๖๒	๕.๑๙๙	๐.๐๐๖	๒	-	-	-	-	-	-
<u>เขตบางกอกน้อย</u>	๓๖๖,๘๗๘	๓๘๕,๒๘๖	๑๘,๔๐๘	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ศิริราช	๑๓๓,๖๘๐	๑๓๐,๖๕๑	-	-	-	-	-	๓,๐๓๙	๑๖.๕๐๙	๐.๐๖๗	๒	-
บ้านช่างหล่อ	๖๔,๕๖๑	๖๔,๑๘๘	-	-	-	-	-	๓๗๓	๒.๐๒๖	๐.๐๐๘	๑	-
บางขุนนนท์	๑๗,๔๕๔	๑๘,๔๒๕	๙๗๑	๕.๒๗๔	๐.๐๒๑	๑	-	-	-	-	-	-
บางขุนศรี	๒๘,๘๙๑	๓๓,๐๓๓	๔,๑๔๒	๒๒.๕๐๑	๐.๐๙๑	๓	-	-	-	-	-	-
บางยี่ขัน	๓๓,๐๘๓	๓๘,๒๖๕	๕,๑๘๒	๒๘.๑๕๐	๐.๑๑๔	๔	-	-	-	-	-	-
บางพลัด	๔๗,๓๖๑	๕๔,๕๗๕	๗,๒๑๓	๓๔.๑๘๕	๐.๑๕๙	๖	-	-	-	-	-	-
บางบำหรุ	๑๕,๙๗๕	๑๘,๒๗๒	๒,๒๙๗	๑๒.๘๗๘	๐.๐๕๐	๓	-	-	-	-	-	-
			๒,๐๑๕	๑๐.๙๕๖	๐.๐๕๕	๕	-	-	-	-	-	-

เขตแขวงการปกครอง	ประชากร (คน)		จำนวนประชากรที่เปลี่ยนแปลงระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๗ กับ ๒๕๒๔									
			เพิ่ม					ลด				
	พ.ศ. ๒๕๑๗	พ.ศ. ๒๕๒๔	คน	% RE	% ABS	ลำดับ		คน	% RE	% ABS	ลำดับ	
					RE	ABS				RE	ABS	
<u>เขตบางกอกใหญ่</u>	๙๔,๘๒๒	๑๐๒,๗๑๙	๗,๘๙๗	-	-	-	-	-	-	-	-	-
วัดอรุณ	๒๘,๑๗๙	๒๗,๘๙๙	-	-	-	-	-	๒๘๐	๓.๕๕๕	๐.๐๐๖	๑	-
วัดท่าพระ	๖๖,๖๔๓	๗๔,๘๒๐	๘,๑๗๗	๑๐๓.๕๕๕	๐.๑๘๐	๑	-	-	-	-	-	-
<u>เขตบางขุนเทียน</u>	๑๗๖,๔๔๘	๒๑๓,๔๔๐	๓๖,๙๙๒	-	-	-	-	-	-	-	-	-
จอมทอง	๓๒,๙๗๘	๔๐,๒๑๑	๗,๒๓๓	๑๙.๕๕๒	๐.๑๕๙	๖	-	-	-	-	-	-
บางขุนเทียน	๓๐,๐๙๙	๓๕,๙๒๘	๕,๘๒๙	๑๕.๗๕๗	๐.๑๒๘	๕	-	-	-	-	-	-
บางบอน	๒๓,๑๗๒	๓๐,๕๑๕	๗,๓๔๓	๑๙.๘๕๐	๐.๑๖๑	๓	-	-	-	-	-	-
ท่าข้าม	๑๘,๓๓๒	๒๐,๑๑๘	๑,๗๘๖	๙.๘๒๘	๐.๐๓๙	๑	-	-	-	-	-	-
แสมดำ	๑๖,๒๒๗	๒๒,๕๕๒	๖,๓๒๕	๑๖.๘๒๘	๐.๑๓๗	๕	-	-	-	-	-	-
บางมด	๑๑,๘๙๐	๑๕,๕๖๙	๓,๖๗๙	๙.๙๕๕	๐.๐๘๑	๕	-	-	-	-	-	-
บางคอ	๔๓,๗๔๐	๕๘,๖๕๗	๑๔,๙๑๗	๑๓.๒๓๘	๐.๑๐๘	๓	-	-	-	-	-	-
<u>เขตภาษีเจริญ</u>	๑๕๗,๑๕๒	๑๙๐,๑๐๘	๓๒,๙๕๖	-	-	-	-	-	-	-	-	-
บางหว้า	๒๘,๖๒๓	๓๓,๕๒๘	๔,๙๐๕	๑๕.๘๘๓	๐.๑๐๘	๕	-	-	-	-	-	-
บางบัว	๑๗,๖๐๐	๒๓,๘๓๑	๖,๒๓๑	๑๘.๘๐๗	๐.๑๓๗	๑๐	-	-	-	-	-	-
บางแค	๒๖,๘๒๙	๓๑,๒๒๕	๔,๓๙๖	๑๓.๑๗๕	๐.๐๙๕	๖	-	-	-	-	-	-

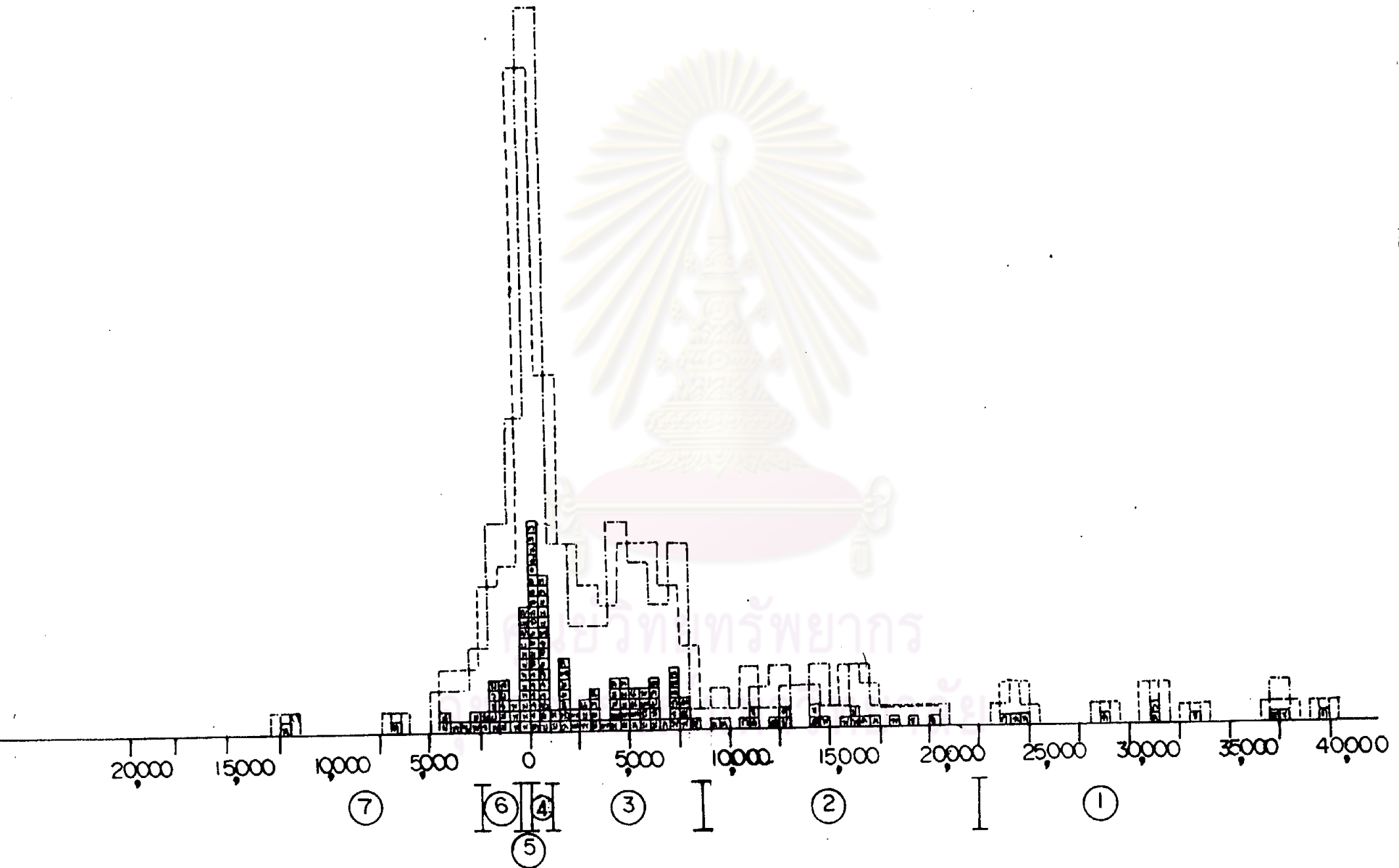
จำนวนประชากรที่เปลี่ยนแปลงระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๔ กับ ๒๕๒๔

เขตแขวงการปกครอง	ประชากร (คน)		จำนวนประชากรที่เปลี่ยนแปลงระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๔ กับ ๒๕๒๔									
			เพิ่ม				ลด					
	พ.ศ. ๒๕๑๔	พ.ศ. ๒๕๒๔	คน	% RE	% ABS	ลำดับ		คน	% RE	% ABS	ลำดับ	
						RE	ABS				RE	ABS
บางแคเหนือ	๒๒,๑๓๖	๒๗,๑๓๕	๕,๙๙๙	๑๕.๑๖๘	๐.๑๑๐	๔	-	-	-	-	-	-
บางจาก	๕,๕๒๕	๕,๒๑๑	๖๖๖	๒.๐๘๑	๐.๐๑๕	๑	-	-	-	-	-	-
บางแวก	๘,๙๕๙	๑๑,๙๖๘	๓,๐๑๙	๙.๑๖๐	๐.๐๖๖	๕	-	-	-	-	-	-
บางไม้	๑๒,๙๐๖	๑๗,๓๐๕	๔,๓๙๙	๑๓.๓๕๘	๐.๐๙๗	๖	-	-	-	-	-	-
คลองขวาง	๕,๒๘๘	๕,๑๐๕	๘๑๗	๒.๕๗๙	๐.๐๑๘	๕	-	-	-	-	-	-
ปากคลอง	๒๕,๐๒๓	๒๖,๗๑๓	๒,๖๙๐	๘.๑๖๒	๐.๐๕๙	๔	-	-	-	-	-	-
คูหาสวรรค์	๗,๒๑๙	๘,๐๘๗	๘๖๘	๒.๖๓๓	๐.๐๑๙	๓	-	-	-	-	-	-
<u>เขตตลิ่งชัน</u>	๕๗,๕๓๕	๗๐,๒๐๑	๑๒,๗๖๖	-	-	๑	-	-	-	-	-	-
คลองชักพระ	๕,๕๕๙	๖,๒๙๘	๘๔๙	๖.๖๕๐	๐.๐๑๙	๘	-	-	-	-	-	-
ตลิ่งชัน	๙,๕๐๖	๑๓,๘๘๙	๔,๕๘๓	๓๕.๑๑๖	๐.๐๙๙	๒	-	-	-	-	-	-
นิมพลี	๙,๗๙๙	๑๓,๐๘๙	๓,๒๙๐	๒๕.๗๗๑	๐.๐๗๒	๖	-	-	-	-	-	-
บางพรหม	๖,๘๙๖	๘,๕๑๕	๑,๕๑๘	๑๑.๘๙๐	๐.๐๓๓	๖	-	-	-	-	-	-
บางระบัด	๗,๘๕๙	๘,๙๑๙	๑,๐๖๐	๘.๓๐๓	๐.๐๒๗	๕	-	-	-	-	-	-
ทวีวัฒนา	๖,๐๗๗	๖,๗๓๕	๖๕๘	๕.๑๕๕	๐.๐๑๕	๓	-	-	-	-	-	-
บาง เขือกหนึ่ง	๕,๐๕๕	๕,๕๖๑	๕๐๖	๓.๒๕๘	๐.๐๐๙	๑	-	-	-	-	-	-
ศาลาธรรมสพน์	๖,๙๐๕	๗,๓๙๖	๕๙๒	๓.๘๕๓	๐.๐๑๑	๕	-	-	-	-	-	-

จำนวนประชากรที่เปลี่ยนแปลงระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๔ กับ ๒๕๒๔

เขตแขวงการปกครอง	ประชากร (คน)											
	พ.ศ. ๒๕๑๔	พ.ศ. ๒๕๒๔	เพิ่ม					ลด				
			คน	% RE	% ABS	ลำดับ		คน	% RE	% ABS	ลำดับ	
						RE	ABS				RE	ABS
<u>เขตราษฎร์บูรณะ</u>	๔๓,๒๕๑	๑๑๘,๐๙๔	๒๕,๘๔๘	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ราษฎรบูรณะ	๒๖,๖๐๐	๓๔,๔๖๓	๗,๘๖๓	๓๑.๖๔๔	๐.๑๗๓	๔	-	-	-	-	-	-
บางปะกอก	๔๕,๑๘๐	๕๒,๗๐๖	๗,๕๒๖	๓๐.๒๘๘	๐.๑๖๕	๓	-	-	-	-	-	-
บางมด	๑๒,๒๕๘	๑๖,๓๙๔	๔,๑๔๑	๑๖.๖๖๕	๐.๐๙๑	๑	-	-	-	-	-	-
ทุ่งครุ	๔,๒๑๓	๑๔,๕๓๑	๔,๓๑๘	๒๑.๕๐๒	๐.๑๑๗	๒	-	-	-	-	-	-
<u>เขตหนองแขม</u>	๓๔,๐๑๕	๔๔,๑๖๖	๑๑,๑๕๑	-	-	-	-	-	-	-	-	-
หลักสอง	๑๘,๔๐๒	๒๓,๕๙๖	๕,๑๙๔	๔๖.๕๗๘	๐.๑๑๔	๓	-	-	-	-	-	-
หนองแขม	๘,๗๔๐	๑๑,๒๗๘	๒,๕๓๘	๒๒.๗๖๐	๐.๐๕๖	๑	-	-	-	-	-	-
หนองค้างพลู	๖,๘๗๓	๑๐,๒๙๒	๓,๔๑๙	๓๐.๖๖๐	๐.๐๗๕	๒	-	-	-	-	-	-

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 ภาควิชาการศึกษาศาสตร์

การเปลี่ยนแปลงจำนวนประชากรรายแขวง พ.ศ. ๒๕๑๙ กับ พ.ศ. ๒๕๒๔

กรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๔ มีประชากรรวมกันทั้งสิ้น ๕,๓๓๑,๔๐๒ คนเพิ่มมากขึ้นกว่า พ.ศ. ๒๕๑๙ รวม ๗๘๔,๗๙๔ คน หรืออัตราเพิ่มเฉลี่ยร้อยละ ๑๗.๒๙ ในข้อเท็จจริงแล้ว ถึงแม้ประชากรรวมของกรุงเทพมหานครจะเพิ่มเป็นจำนวนมากก็ตาม แต่ปรากฏว่าในบางแขวงมีประชากรลดลง และบางแขวงมีประชากรเพิ่มขึ้นซึ่งได้ทำการศึกษาความเปลี่ยนแปลงประชากรระดับกรุงเทพมหานครรายแขวงนี้ เพื่อแสดงให้เห็นว่ามีแขวงใดบ้างที่มีการเปลี่ยนแปลงหรือมีแนวโน้มที่จะเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วบ้าง เพื่อจะได้วางแผนในการให้บริการพื้นฐานของรัฐอย่างพอเพียงแก่ประชาชนในอนาคต

เมื่อพิจารณาจากตารางการเปลี่ยนแปลงจำนวนประชากรกรุงเทพมหานครรายแขวง พ.ศ. ๒๕๑๙ กับ พ.ศ. ๒๕๒๔ และแผนภูมิที่ ๓.๓ จะเห็นได้ว่าประชากรส่วนใหญ่จะเปลี่ยนแปลงมากขึ้นหรือลดลงเล็กน้อย เป็นจำนวนมาก ในขณะที่มีแขวงที่มีการเปลี่ยนแปลงมากขึ้นเป็นจำนวนน้อยเท่านั้น เช่น แขวงวชิรพยาบาล เขตดุสิต แขวงลาดยาว เขตบางเขน และแขวงทุ่งพญาไท เขตพญาไท เป็นต้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประชากรกรุงเทพมหานครโดยทั่วไปแล้วเกิดการเปลี่ยนแปลงบ้างเล็กน้อยเท่านั้น แต่มีบริเวณที่น่าสนใจบางแห่งซึ่งรัฐจะต้องจับตามองอยู่ตลอดเวลา เพราะเกิดมีการเปลี่ยนแปลงมากขึ้นทุก ๆ ปี ในอัตราส่วนที่ค่อนข้างจะสูงมาก ซึ่งได้จัดกลุ่มการเปลี่ยนแปลงจำนวนประชากร โดยแบ่งออกเป็น ๗ กลุ่มของปัญหาคือ

กลุ่มที่ ๑	กลุ่มประชากรเพิ่มขึ้น มากกว่า	๒๒,๕๐๐ คน
กลุ่มที่ ๒	"	ระหว่าง ๘,๕๐๑ - ๒๒,๕๐๐ คน
กลุ่มที่ ๓	"	ระหว่าง ๑,๐๐๑ - ๘,๕๐๐ คน
กลุ่มที่ ๔	"	ระหว่าง ๐ - ๑,๐๐๐ คน
กลุ่มที่ ๕	"	ลดลงระหว่าง ๐ - ๕๐๐ คน
กลุ่มที่ ๖	"	ลดลงระหว่าง ๕๐๑ - ๒,๕๐๐ คน
กลุ่มที่ ๗	"	ลดลงมากกว่า ๒,๕๐๐ คน

แขวงที่มีปัญหามากที่สุดคือ แขวงที่มีประชากรเพิ่มขึ้นมากกว่า ๒๒,๕๐๐ คน ซึ่งอยู่ในกลุ่มที่ ๑ ประกอบด้วย แขวงลาดยาว เขตบางเขน, แขวงคลองถนน เขตบางเขน, แขวงคลองจั่น

เขตบางกะปิ แขวงทุ่งพญาไท เขตพญาไท, แขวงปทุมวัน เขตปทุมวัน, แขวงวชิรพยาบาล เขตดุสิต แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต, แขวงวังทองหลาง เขตบางกะปิ แขวงลาดพร้าว เขตบางกะปิ, และ แขวงคลองกุ่ม เขตบางกะปิ แขวงที่มีปัญหาหนักอีกกลุ่มคือ แขวงที่มีประชากรลดลงมากกว่า ๒,๕๐๐ คน ซึ่งอยู่ในกลุ่มที่ ๗ ประกอบด้วยแขวงมหานาค เขตป้อมปราบฯ, แขวงรองเมือง เขตปทุมวัน, แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน; แขวงพระโขนง เขตพระโขนง, แขวงออเงิน เขตบางเขน, แขวงสมเด็จพระเจ้าพระยา เขตคลองสาน และแขวงศิริราช เขตบางกอกน้อย

การเปลี่ยนแปลงจำนวนประชากรเขตยานนาวารายแขวง พ.ศ. ๒๕๑๙ กับ พ.ศ. ๒๕๒๔

พ.ศ. ๒๕๒๔ เขตยานนาวามีประชากรรวม ๓๘๒,๕๘๕ คน เพิ่มมากขึ้นจาก พ.ศ. ๒๕๑๙ รวม ๑๘,๓๗๑ คน คิดเป็นอัตราส่วนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๔.๘ ซึ่งเมื่อศึกษาละเอียดลงไปถึงระดับแขวง พบว่า บางแขวงมีประชากรเพิ่มขึ้น บางแขวงมีประชากรลดลง แขวงที่ประชากรเพิ่มมากที่สุดคือ แขวงบางโคล่ แขวงที่มีประชากรลดลงมากที่สุดคือแขวงยานนาวา

จากตารางที่ ๓.๕ แขวงที่ประชากรลดลงคือ แขวงยานนาวา ซึ่งประชากรลดลง ๒,๒๘๘ คน คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ ๔.๓ แขวงวัดพระยาไกรประชากรลดลง ๑,๒๔๘ คน คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ ๒.๒๗

แขวงที่ประชากรเพิ่มขึ้น คือแขวงบางคอแหลม ประชากรเพิ่มขึ้น ๑,๒๔๙ คน คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ ๓.๔๔ แขวงทุ่งมหาเมฆ ประชากรเพิ่มขึ้น ๘๑๑ คน คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ ๒.๑๑ แขวงทุ่งวัดดอน ประชากรเพิ่มขึ้น ๓,๑๗๓ คน คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ ๘.๕ แขวงบางโคล่ ประชากรเพิ่มขึ้น ๖,๐๔๑ คน คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ ๑๑.๖๗ แขวงบางโพธิ์ ประชากรเพิ่มขึ้น ๕,๙๓๐ คน คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ ๒๑.๗๔ และแขวงช่องนนทรี ประชากรเพิ่มขึ้น ๔,๖๖๓ คน คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ ๑๐.๘๔

เมื่อพิจารณาจากการเปลี่ยนแปลงจำนวนประชากรรายแขวงของเขตยานนาวาเปรียบเทียบกับกรุงเทพมหานครแล้วพบว่า ลักษณะการเปลี่ยนแปลงจำนวนประชากรส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มที่ ๓ ของการเปลี่ยนแปลงจำนวนประชากรกรุงเทพมหานคร คือกลุ่มที่ประชากรเพิ่มขึ้น ๑,๐๐๑ - ๘,๐๐๐ คน ซึ่งประกอบด้วย แขวงบางคอแหลม แขวงทุ่งวัดดอน แขวงบางโคล่ แขวง

บางโพธิ์พาง และแขวงช่องนนทรี อยู่ในกลุ่มที่ ๔ คือ กลุ่มที่ประชากรเพิ่มขึ้น ๐ - ๑,๐๐๐ คน ๑ แขวง คือ แขวงทุ่งมหาเมฆ อยู่ในกลุ่มที่ ๖ คือกลุ่มที่ประชากรลดลง ๕๐๑-๒,๕๐๐ คน ๒ แขวง คือแขวงวัดพระยาไกร และแขวงยานนาวา

จากตารางการเปลี่ยนแปลงประชากรรายแขวงของ เขตยานนาวานี้จะเห็นได้ว่าแขวงที่มีประชากรลดลง คือแขวงที่เป็นที่ตั้งถิ่นฐานประชากรเดิม หรือเขตเมืองเก่าเดิมอยู่บริเวณติดกับเขตบางรัก โดยมีถนนเจริญกรุงเป็นถนนสายหลักของบริเวณ ทั้งนี้เพราะว่าพื้นที่ในบริเวณ ๒ แขวงนี้ ส่วนใหญ่จะเป็นบริเวณ Built-up Area ไม่ค่อยมีที่ว่างที่จะพัฒนา หรือขยายได้ง่ายราคาที่ดินก็มีราคาสูงมาก จึงต้องหาทางย้ายออกไปยังแขวงอื่น ๆ หรือเขตอื่น ๆ ที่ยังมีที่ว่างที่จะพัฒนาได้ง่ายสะดวกและที่ดินราคาถูกกว่าส่วนแขวงที่มีประชากรเพิ่มขึ้นคือแขวงที่เหลืออีก ๖ แขวง ซึ่งอยู่ไกลออกไปจากเขตเมืองเดิม และส่วนใหญ่เป็นพื้นที่สวนผลไม้และบริเวณเกษตรกรรม ไม่มีการบริการสาธารณูปโภคพื้นฐาน เช่น ประปา ไฟฟ้า และเส้นทางคมนาคมขนส่งแต่เดิม ทำให้ยังคงเป็นที่ว่างหรือสวนในเขตต่อเมืองอยู่อีก และเมื่อรัฐได้ลงทุนพัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐานต่าง ๆ เข้าไปในบริเวณนี้ ทำให้เกิดการเพิ่มประชากรในอัตราที่ค่อนข้างสูงพอควรและในอนาคตรัฐยังมีโครงการที่จะตัดถนนสายหลัก แนวระบบขนส่งมวลชน และทางด่วนพิเศษเข้าไปอีก ก็จะมีสิ่งดึงดูดการพัฒนาเข้าไปในพื้นที่เหล่านี้ ในอัตราที่สูงมากกว่านี้อีก

ความหนาแน่นประชากรต่อบ้าน

ความหนาแน่นประชากรต่อบ้านในเขตยานนาวา พ.ศ. ๒๕๑๕ เท่ากับ ๖.๗๖ คนต่อบ้าน โดยมีแขวงทุ่งมหาเมฆ ซึ่งมีจำนวนคนต่อบ้านสูงที่สุดในเขตเท่ากับ ๘.๕๘ คนต่อบ้าน แขวงที่มีจำนวนคนต่อบ้านสูงรองลงมาคือ แขวงยานนาวา และแขวงบางโคล่ ซึ่งมีความหนาแน่นประชากรต่อบ้านเท่ากับ ๗.๖๑ และ ๗.๔ คนต่อบ้านตามลำดับ ส่วนแขวงที่มีความหนาแน่นประชากรต่อบ้านน้อยที่สุดคือ แขวงบางโพธิ์พาง ซึ่งมีความหนาแน่น ๔.๘๔ คนต่อบ้านเท่านั้น

ต่อมาใน พ.ศ. ๒๕๒๔ ความหนาแน่นประชากรรวมต่อบ้านเท่ากับ ๕.๘๕ คนต่อบ้าน โดยมีแขวงทุ่งมหาเมฆ มีความหนาแน่นประชากรสูงที่สุดเท่ากับ ๘.๑๖ คนต่อบ้าน รองลงมาคือแขวงยานนาวา และแขวงบางคอแหลม เท่ากับ ๖.๘๓ และ ๖.๖๘ ตามลำดับ

พิจารณาความหนาแน่นประชากรรวมต่อบ้าน พ.ศ. ๒๔๑๔ และ พ.ศ. ๒๕๒๔ แล้ว จะเห็นว่าความหนาแน่นประชากรต่อบ้านสูงจะอยู่ในบริเวณแขวงที่มีการตั้งถิ่นฐานเดิมเป็นส่วนใหญ่ ส่วนแขวงที่มีความหนาแน่นประชากรต่อบ้านต่ำ จะอยู่ในแขวงที่เป็นที่ตั้งของชุมชนใหม่ หรือแขวงที่มีการพัฒนาเพิ่มขึ้นใหม่ เช่น แขวงบางโพงพาง ซึ่งมีความหนาแน่นประชากรต่อบ้านเพียง ๔.๓๒ (ความหนาแน่นประชากรกรุงเทพมหานครต่อบ้าน พ.ศ. ๒๕๒๓ เท่ากับ ๔.๑)^{๒/} ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประชากรส่วนใหญ่ในแขวงบางโพงพาง และช่องนนทรี ส่วนใหญ่จะย้ายมาตั้งถิ่นฐานกันใหม่ หรือเพิ่งแยกครอบครัวมาตั้งบ้านเรือนกันใหม่ ซึ่งปัญหาความหนาแน่น ประชากรจะน้อยกว่าแขวงอื่น ๆ ส่วนแขวงอื่น ๆ ที่ความหนาแน่นประชากรต่อบ้านสูงกว่าของ กรุงเทพฯ จะต้องเป็นภาระของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของรัฐจะต้องดำเนินการเพื่อให้เขาได้อยู่ดีกินดี มีสภาพรองรับทางสังคม เท่าเทียมกับผู้อื่นด้วย

การกระจายตัวประชากร

พิจารณาจากแผนที่แสดงการกระจายตัวประชากรจะเห็นได้ว่าใน พ.ศ. ๒๕๑๔ ประชากรส่วนใหญ่ของเขตนานาวาจะกระจายตัว เกาะอยู่บริเวณริมถนนเจริญกรุง ถนนจันทร์ ถนนนางลิ้นจี่ และถนนเย็นอากาศ เท่านั้น และจะมีบางส่วนกระจายอยู่ลึกเข้าไปจากถนนมากขึ้น ในบริเวณที่ใกล้กับแหล่งงานย่านโรงงานอุตสาหกรรมและโกดังสินค้า ในแขวงยานนาวา และแขวงวัดพระยาไกรบ้าง ต่อมาใน พ.ศ. ๒๕๒๔ ประชากรได้ขยายตัวเพิ่มขึ้นและกระจายตัวออกไปในพื้นที่กว้างมากกว่าเดิม เพราะได้มีการสร้างเส้นทางคมนาคมมากขึ้น รวมทั้งได้มีรถประจำทางเพิ่มสายการเดินทางมากขึ้น ทำให้ประชากรมีโอกาสในการเลือกพื้นที่ตั้งอาคารมากขึ้น ซึ่งประชากรส่วนใหญ่จะกระจุกตัวอยู่ตามแนวโครงการขนส่งมวลชน เกิด การกระจายตัวของประชากร ออกไปในพื้นที่ต่าง ๆ มากมาย ดังนั้นหากจะมีการควบคุมการใช้ที่ดินเป็นย่านต่าง ๆ เพื่อมิให้เกิดกิจกรรมที่ก่อให้เกิดปัญหาเหตุเดือดร้อนรำคาญระหว่างการใช้ที่ดินแต่ละประเภทแล้ว จะต้องมีการเตรียมการและวางผังเมือง กำหนดย่านการใช้ที่ดิน ให้แน่นอนเพื่อจะได้ควบคุมและเสนอแนะแนวทางการพัฒนาแก่ผู้เกี่ยวข้องได้ ชัดเจน

^{๒/} สำมะโนประชากรและเคหะ พ.ศ. ๒๕๒๓ สำนักงานสถิติแห่งชาติ, สำนักนาย กรัฐมนตรี

ตารางที่ ๓.๔.๑ การเปลี่ยนแปลงจำนวนประชากรเขต ยานนาวารายแขวง พ.ศ. ๒๕๑๙ กับ พ.ศ. ๒๕๒๔

แขวงการปกครอง	ประชากร (คน)		จำนวนประชากรที่เปลี่ยนแปลง					
			เพิ่ม			ลด		
	๒๕๑๙	๒๕๒๔	คน	% RE	%ABS	คน	%RE	%ABS
เขตยานนาวา	๓๖๔,๒๑๔	๓๘๒,๕๘๕	๒๑,๔๑๗		๑๐๐	๓,๕๔๖		๑๐๐
ยานนาวา	๕๓,๑๘๓	๕๐,๙๐๕				๒,๒๘๘	๔.๓๐	๖๕.๕๒
วัดพระยาไกร	๕๕,๔๔๙	๕๔,๒๐๑				๑,๒๕๘	๒.๒๗	๓๕.๕๘
บางคอแหลม	๓๗,๒๔๒	๓๘,๕๕๑	๑,๒๙๙	๓.๕๙	๕.๙๓	-	-	-
ทุ่งมหาเมฆ	๓๘,๕๑๓	๓๙,๓๒๔	๘๑๑	๒.๑๑	๓.๗๐	-	-	-
ทุ่งวัดดอน	๕๗,๗๓๐	๖๐,๙๐๓	๓,๑๗๓	๕.๕๐	๑๔.๔๘	-	-	-
บางโคล่	๕๑,๗๘๒	๕๗,๘๒๓	๖,๐๔๑	๑๑.๖๗	๒๗.๕๖	-	-	-
บางโพธิ์พวง	๒๗,๒๗๓	๓๓,๒๐๓	๕,๙๓๐	๒๑.๗๔	๒๗.๐๖	-	-	-
ช่องนนทรี	๔๓,๐๒๒	๔๗,๖๘๕	๔,๖๖๓	๑๐.๘๔	๒๑.๒๗	-	-	-

ตารางที่ ๓.๕ ความหนาแน่นประชากรตอบานรายแขวง เขตยานนาวา พ.ศ. ๒๕๒๔ และ ๒๕๑๔

แขวง	พ.ศ. ๒๕๒๔			พ.ศ. ๒๕๑๔			หมายเหตุ
	ประชากร	จำนวนบ้าน	ความหนาแน่น คนต่อบ้าน	ประชากร	จำนวนบ้าน	ความหนาแน่น คนต่อบ้าน	
ยานนาวา	๕๐, ๘๐๕	๗, ๔๕๖	๖.๘๓	๕๓, ๑๙๓	๖, ๘๘๘	๗.๖๑	
วัดพระยาไกร	๕๔, ๒๐๑	๘, ๓๘๓	๕.๗๗	๕๕, ๔๕๙	๘, ๗๘๙	๖.๓๑	
บางคอแหลม	๓๘, ๕๔๑	๕, ๗๖๗	๖.๖๘	๓๗, ๒๔๒	๕, ๑๐๕	๗.๓๐	
ทุ่งมหาเมฆ	๓๙, ๓๒๔	๕, ๘๒๑	๘.๑๖	๓๘, ๕๑๓	๕, ๐๒๒	๙.๕๘	
ทุ่งวัดดอน	๖๐, ๘๐๓	๑๑, ๕๖๐	๕.๒๗	๕๗, ๗๓๐	๙, ๙๗๕	๕.๗๙	
บางโคล่	๕๗, ๘๒๓	๙, ๑๙๑	๖.๒๙	๕๑, ๗๘๒	๖, ๙๙๘	๗.๔๐	
บางโพงพาง	๓๓, ๒๐๓	๗, ๖๙๐	๔.๓๒	๒๗, ๒๗๓	๕, ๕๒๒	๔.๙๔	
ช่องนนทรี	๔๗, ๖๘๕	๙, ๔๙๓	๕.๐๒	๔๓, ๐๒๒	๖, ๕๐๑	๖.๖๒	
เขตยานนาวา	๓๘๒, ๕๘๕	๖๕, ๓๗๑	๕.๘๕	๓๖๔, ๒๑๔	๕๓, ๙๐๐	๖.๗๖	

ตารางที่ ๓.๖ การกระจายตัวของประชากรในเขตยานนาวา พ.ศ. ๒๕๑๔

ลำดับที่	แขวงการปกครอง	พื้นที่			ประชากรพ.ศ.๒๕๑๔			ผลต่าง % ประชากร % พื้นที่
		กม. ^๒	%	C.P	จำนวน	%	C.P.	
๑.	ช่องนนทรี	๔.๕๘๔	๒๗.๑	๒๗.๑	๔๓,๐๒๒	๑๑.๘	๑๑.๘	-๑๕.๓
๒.	บางโพธิ์พวง	๖.๖๗๘	๑๘.๑	๔๕.๒	๒๗,๒๗๓	๗.๕	๑๕.๓	-๑๐.๖
๓.	ทุ่งมหาเมฆ	๔.๐๔๑	๑๐.๙	๕๖.๑	๓๘,๕๑๓	๑๐.๖	๒๕.๕	- ๐.๓
๔.	บางโคล่	๕.๘๗๒	๑๕.๙	๗๒.๐	๕๑,๗๘๒	๑๔.๒	๔๔.๑	- ๑.๗
๕.	บางคอแหลม	๒.๗๔๙	๗.๔	๗๙.๔	๓๗,๒๔๒	๑๐.๒	๔๔.๓	๒.๘
๖.	ทุ่งวัดดอน	๓.๑๙๔	๘.๗	๘๘.๑	๕๗,๗๓๐	๑๕.๙	๗๐.๒	๗.๒
๗.	วัดพระยาไกร	๒.๓๐๐	๖.๒	๙๔.๓	๕๕,๔๕๙	๑๕.๒	๘๕.๔	๙.๐
๘.	ยานนาวา	๒.๐๙๐	๕.๗	๑๐๐	๕๓,๑๙๓	๑๔.๖	๑๐๐	๘.๙
รวมเขตยานนาวา		๓๖.๙๐๙	๑๐๐	๕๖๒.๒	๓๖๔,๒๑๔	๑๐๐	๔๑๕	

$$\begin{aligned}
 \text{Concentration Index พ.ศ. ๒๕๑๔} &= \frac{\sum C.P \text{ พื้นที่} - \sum C.P \text{ ประชากร}}{\sum C.P \text{ พื้นที่}} \\
 &= \frac{562.2 - 415}{562.2} \\
 &= \frac{147.2}{562.2} = 0.2618
 \end{aligned}$$

แสดงว่าในปี พ.ศ. ๒๕๑๔ ประชากรมีการกระจายตัวมาก

ตารางที่ ๓.๗ การกระจายตัวของประชากรในเขตยานนาวา พ.ศ. ๒๕๒๔

ลำดับ	แขวงการปกครอง	พื้นที่			ประชากรพ.ศ. ๒๕๒๔			ผลต่าง % ประชากร % พื้นที่
		กม. ^๒	%	C.P	จำนวน	%	C.P	
๑.	ช่องนนทรี	๙.๙๘๔	๒๗.๑๐	๒๗.๑๐	๔๗,๖๘๕	๑๒.๕๐	๑๒.๕	-๑๔.๗
๒.	บางโพธิ์	๖.๖๗๘	๑๘.๑	๔๕.๒	๓๓,๒๐๓	๘.๗	๒๑.๑	-๕.๔
๓.	ทุ่งมหาเมฆ	๔.๐๔๑	๑๐.๕	๕๖.๑	๓๙,๓๒๔	๑๐.๓	๓๑.๔	-๐.๖
๔.	บางโคล่	๕.๘๗๒	๑๕.๕	๗๒.๐	๕๗,๘๒๓	๑๕.๑	๔๖.๕	-๐.๘
๕.	บางคอแหลม	๒.๗๔๙	๗.๕	๗๙.๔	๓๘,๕๕๑	๑๐.๑๐	๕๖.๖	๒.๗
๖.	ทุ่งวัดดอน	๓.๑๙๕	๘.๗	๘๘.๑	๖๐,๙๐๓	๑๕.๙	๗๒.๕	๗.๒
๗.	วัดพระยาไกร	๒.๓๐๐	๖.๒	๙๕.๓	๕๕,๒๐๑	๑๔.๒๐	๘๖.๗	๘.๐
๘.	ยานนาวา	๒.๐๙๐	๕.๗	๑๐๐	๕๐,๙๐๕	๑๓.๓	๑๐๐	๗.๖
รวมเขตยานนาวา		๓๖.๙๐๙	๑๐๐	๕๖๒.๒	๓๘๒,๕๘๕	๑๐๐	๔๒๗.๒	

$$\text{Concentration Index พ.ศ. ๒๕๒๔} = \frac{\sum C.P \text{ พื้นที่} - \sum C.P \text{ ประชากร}}{\sum C.P \text{ พื้นที่}}$$

$$= \frac{562.2 - 427.2}{562.2} = 0.2401$$

แสดงว่าในปี พ.ศ. ๒๕๒๔ ประชากรมีการกระจายตัวค่อนข้างสม่ำเสมอ

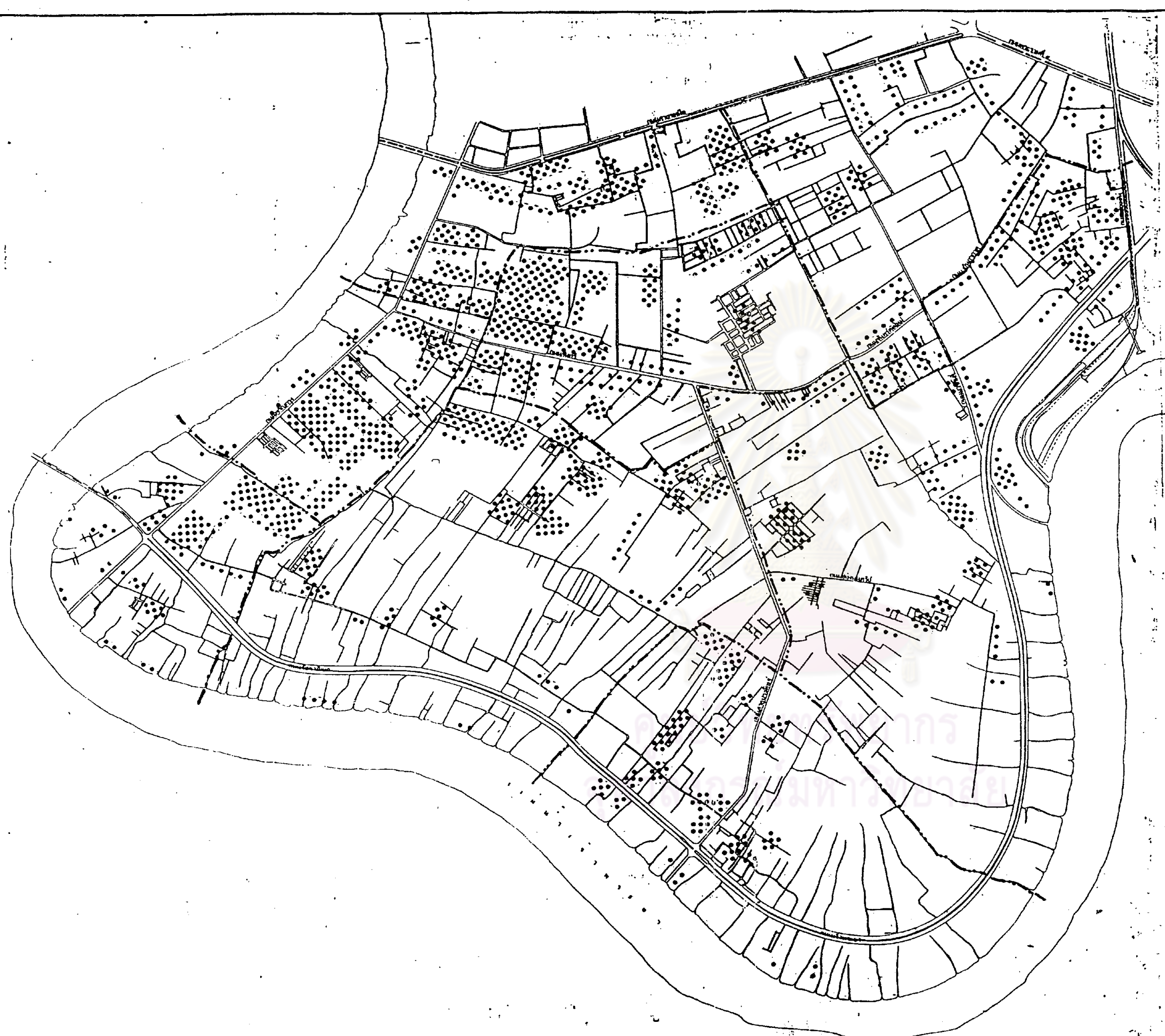

แผนที่ 3.7

ทิศเหนือ

สัญลักษณ์

∴ = 1250 คน

แนวโน้มการใช้ที่ดินในเขตยานนาวา

กรุงเทพมหานคร

มาตราส่วน 0 200 400 500 750 1000 ม.

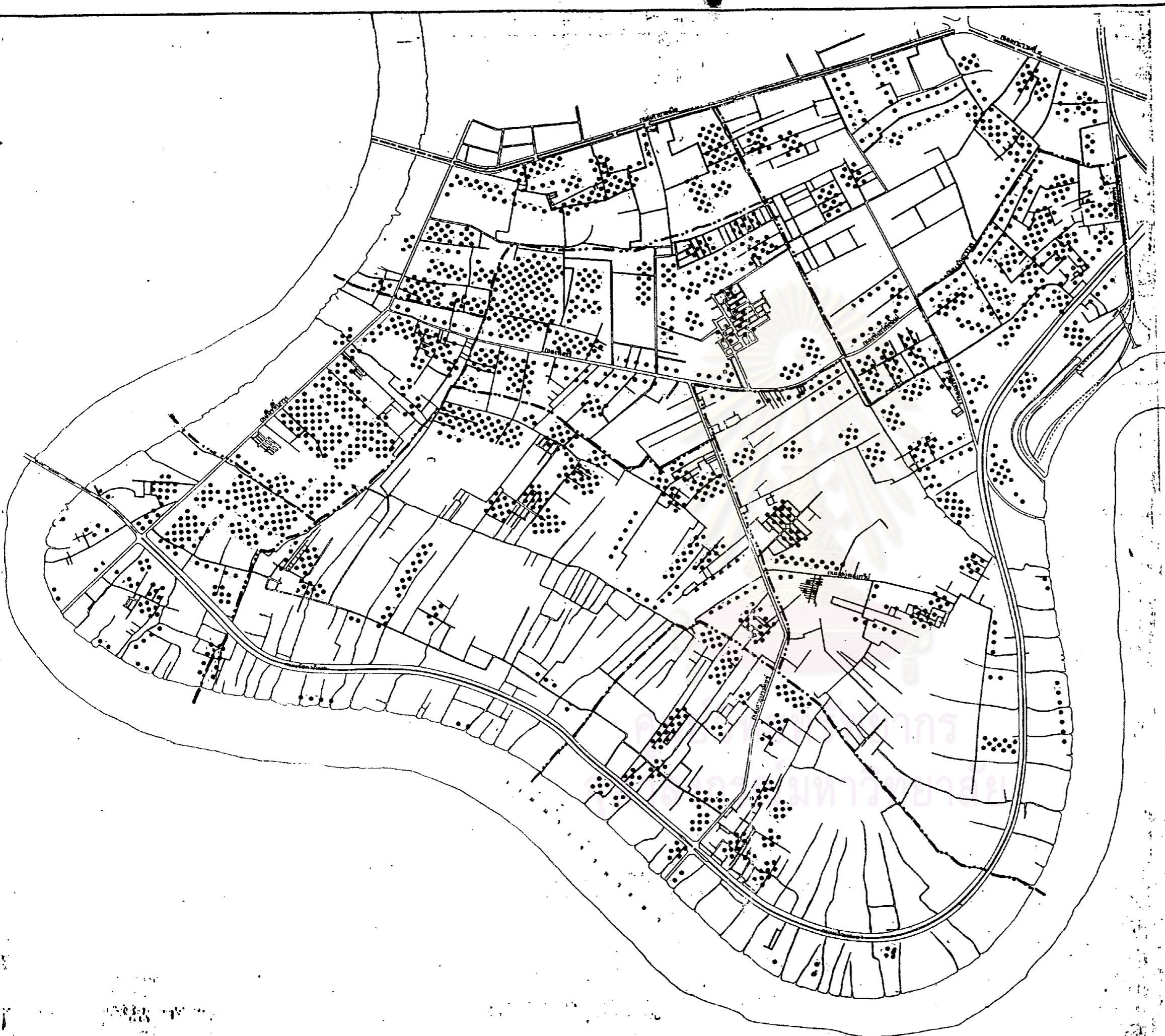
แผนที่แสดง การกระจายประชากร

พ.ศ. 2519

อาจารย์ที่ปรึกษา

อ. ชลิตภาค วิรพลิน

ผ.ศ. ศักดิ์ชัย ศิริรินทร์ภาณ

แผนที่ 3.8

ทิศเหนือ

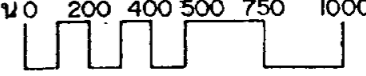
สัญลักษณ์

∴ = 1250 คน

แนวโน้มการใช้ที่ดินในเขตยานนาวา

กรุงเทพมหานคร

มาตราส่วน 0 200 400 500 750 1000 ม.

แผนที่แสดง การกระจายตัวประชากร

พ.ศ. 2524

อาจารย์ที่ปรึกษา

อ. ชลิตภาคกร วิรพลิน

ผ.ศ. ศักดิ์ชัย ศิริจันทร์ภาณุ

ดัชนีการรวมตัวกันของประชากร (Concentration Index)

เป็นค่าที่ใช้วัดการกระจายตัวหรือการรวมตัวของประชากร รวมถึงการตั้งถิ่นฐานของประชากรที่เปลี่ยนแปลงไปตามอิทธิพลของสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อม ด้วยการนำตัวเลขอัตราส่วนของขนาดพื้นที่และจำนวนประชากรในแขวงต่าง ๆ ของเขตยานนาวา มาจัดเรียงตามลำดับความหนาแน่นของประชากรต่อพื้นที่ จากน้อยไปหามาก ผลที่ได้จะเป็นค่าที่แสดงการรวมตัวของประชากร และการกระจายตัวของประชากรได้ชัดเจน

$$\text{สูตร } C.I = \frac{\sum C.P^{\text{พื้นที่}} - \sum C.P^{\text{ประชากร}}}{\sum C.P^{\text{พื้นที่}}}$$

ค่า C.I จะมีค่าระหว่าง ๐-๑ ถ้าค่าอยู่ใกล้ ๐ แสดงว่า มีการกระจายตัวมาก ถ้าอยู่ใกล้ ๑ แสดงว่ามีการรวมตัวกันมาก

จากสูตร C.I	พ.ศ. ๒๕๑๔	เขตยานนาวา	=	-๐.๒๖๑๔
"	C.I	พ.ศ. ๒๕๒๔	"	= -๐.๒๔๐๑

แสดงให้เห็นว่า การกระจายตัวของประชากรใน ๒ ปีนี้มีการกระจายตัวมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปี พ.ศ. ๒๕๒๔ มีแนวทางกระจายตัวมากกว่าปี พ.ศ. ๒๕๑๔ เล็กน้อย

การกระจายตัวของประชากร

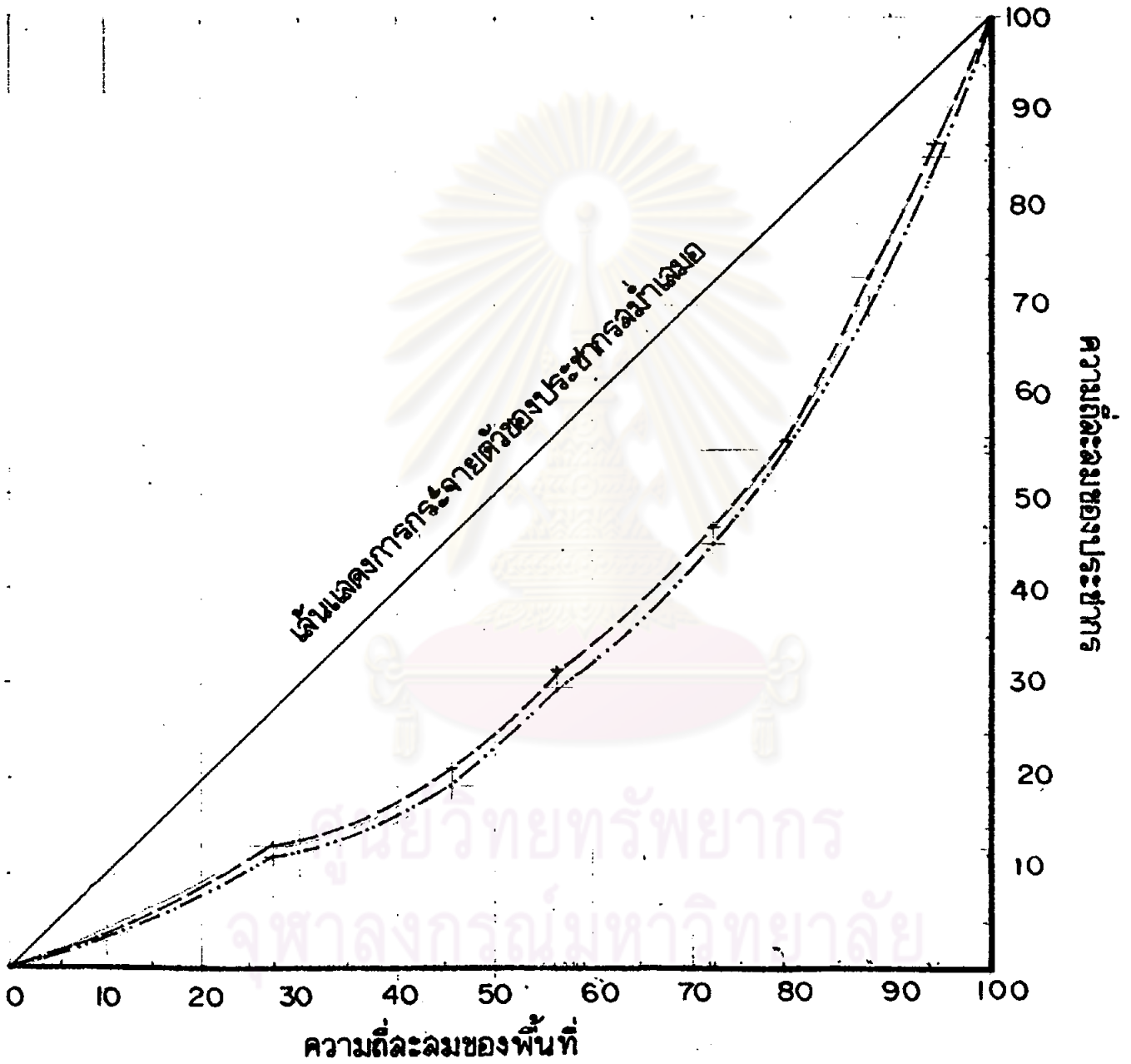
จาก Lorenze Curve จะแสดงให้เห็นลักษณะการกระจายตัวของประชากรภายในเขตได้ว่า มีลักษณะกระจายตัวสม่ำเสมอหรือไม่อย่างไร โดยพิจารณาได้จากเส้น Lorenze Curve ที่ ๔๕° ซึ่งเรียกว่า Line of Perfect Equality หมายถึง สัดส่วนของประชากรกระจายตัวสม่ำเสมอในพื้นที่ดินที่ขนาดพอดี ถ้าเส้น Lorenze Curve โคอยู่ใกล้เส้น ๔๕° มากที่สุด ก็แสดงว่าประชากรในปีนั้นกระจายตัวสม่ำเสมอมากที่สุดกว่าปีอื่น ๆ

พิจารณา Lorenze Curve แสดงการกระจายตัวของประชากร พ.ศ. ๒๕๑๔ และ พ.ศ. ๒๕๒๔ ของเขตยานนาวาจะเห็นว่าเส้นโค้งทั้ง ๒ อยู่ใกล้กันมากและอยู่ใกล้เส้น

แผนภูมิที่ 3.4

Lorenz Curve แสดงการกระจายของประชากรเขตยานนาวา

เปรียบเทียบระหว่าง พ.ศ.2519 กับ พ.ศ.2524

- การกระจายตัวของประชากรปี พ.ศ. 2519
- - - การกระจายตัวของประชากรปี พ.ศ. 2524

๔๕. แสดงให้เห็นว่าประชากรเขตยานนาวาในช่วง ๒ ปีดังกล่าว มีการกระจายตัวค่อนข้างสม่ำเสมอ แต่ในปี พ.ศ. ๒๕๒๔ การกระจายตัวของประชากรกระจายตัวสม่ำเสมอมากกว่าปี พ.ศ. ๒๕๑๙ ทั้งนี้เพราะว่าเส้นโค้งของ Lorenze Curve ปีพ.ศ. ๒๕๒๔ อยู่ใกล้เส้น Perfect Equality มากกว่าปี พ.ศ. ๒๕๑๙

ดรชนีการเปลี่ยนแปลงการกระจายตัวของประชากรเขตยานนาวา

การพิจารณาลำดับที่ของความหนาแน่นประชากรที่เปลี่ยนแปลงไปในแต่ละแขวง (จากความหนาแน่นน้อยไปมาก) สามารถชี้ให้เห็นสภาพการวิวัฒนาการของการกระจายตัวประชากรได้

ดรชนีการเปลี่ยนลำดับ (Relocation Index) ใช้สูตรของ Borries คือ

$$R.I = \frac{\text{ผลรวมของตำแหน่งที่เปลี่ยนแปลงไป}}{\text{ผลรวมของการเปลี่ยนตำแหน่งสูงสุด}}$$

การให้ค่าตำแหน่งที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น เดิมแขวงที่ ๑ มีความหนาแน่นสูงที่สุด แต่ต่อมาได้เปลี่ยนไปอยู่ลำดับที่ ๒ ดังนั้นแขวงที่ ๑ จะมีค่าการเปลี่ยนอันดับเท่ากับ ๑ ในทำนองเดียวกัน ถ้าแขวงที่ ๓ เดิมมีความหนาแน่นของประชากรอยู่ในอันดับ ๓ ต่อมาเปลี่ยนเป็นมีความหนาแน่นสูงที่สุดเป็นอันดับ ๑ ค่าการเปลี่ยนอันดับจะเท่ากับ -๒ ถ้าแขวงใดไม่มีการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งก็จะมีค่าเท่ากับ ๐

สูตรการหาผลรวมการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งสูงสุดนั้น สำหรับจำนวนแขวงที่เป็นเลขคู่เท่ากับ $\frac{n^2}{2}$ และจำนวนแขวงที่เป็นเลขคี่ เท่ากับ $\frac{n^2-1}{2}$

การรวมผลที่เปลี่ยนแปลงไปไม่คิดเครื่องหมายผลลัพธ์ที่ได้จะมีค่าระหว่าง ๐-๑ ถ้าค่าใกล้ ๐ แสดงว่าสภาพวิวัฒนาการของการกระจายตัวของประชากรเป็นไปอย่างสม่ำเสมอ ถ้าอยู่ใกล้ ๑ จะแสดงถึงความไม่สม่ำเสมอของการกระจายตัว

สำหรับเขตยานนาวา ปรากฏว่าในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๑๙ และ พ.ศ. ๒๕๒๔ มีการเปลี่ยนลำดับที่ของแขวงบางแขวง

ตารางที่ ๓.๘ ตารางการเปลี่ยนแปลงลำดับที่ของแขวง (พ.ศ. ๒๕๒๔ และ ๒๕๑๙) จัดลำดับความหนาแน่นประชากรจากน้อยไปมาก
ของ เขตยานนาวา.

ลำดับ	ความหนาแน่น ประชากรพ.ศ. ๒๕๒๔	แขวง	ลำดับ	ความหนาแน่น ประชากรพ.ศ. ๒๕๑๙	แขวง	ผลต่างลำดับที่เปลี่ยนแปลง
๑.	๔,๗๗๖.๑	ช่องนนทรี	๑	๔,๐๘๔.๐	บางโพธิ์พาง	+๑
๒.	๔,๘๗๒.๐	บางโพธิ์พาง	๒	๔,๓๐๙.๑	ช่องนนทรี	-๑
๓.	๔,๗๓๑.๓	ทุ่งมหาเมฆ	๓	๔,๘๑๘.๕	บางโคล่	+๑
๔.	๔,๘๔๗.๒	บางโคล่	๔	๔,๒๘๓.๑	ทุ่งมหาเมฆ	-๑
๕.	๑๔,๐๒๐.๐	บางคอแหลม	๕	๑๓,๕๔๗.๕	บางคอแหลม	๐
๖.	๑๔,๐๖๒.๐	ทุ่งวัดดอน	๖	๑๘,๐๖๘.๔	ทุ่งวัดดอน	๐
๗.	๒๓,๕๖๕.๗	วัดพระยาไกร	๗	๒๔,๑๑๒.๖	วัดพระยาไกร	๐
๘.	๒๔,๓๕๖.๕	ยานนาวา	๘	๒๕,๔๕๑.๒	ยานนาวา	๐
						$\Sigma = ๔$

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

$$\text{จากสูตร ผลรวมของการเปลี่ยนตำแหน่งสูงสุด} = \frac{n^2}{2} = \frac{64}{2} = 32$$

$$\begin{aligned} \text{จากสูตร } R.I &= \frac{\text{ผลรวมของตำแหน่งที่เปลี่ยนแปลงไป}}{\text{ผลรวมของการเปลี่ยนตำแหน่งสูงสุด}} \\ &= \frac{4}{32} \\ &= 0.125 \end{aligned}$$

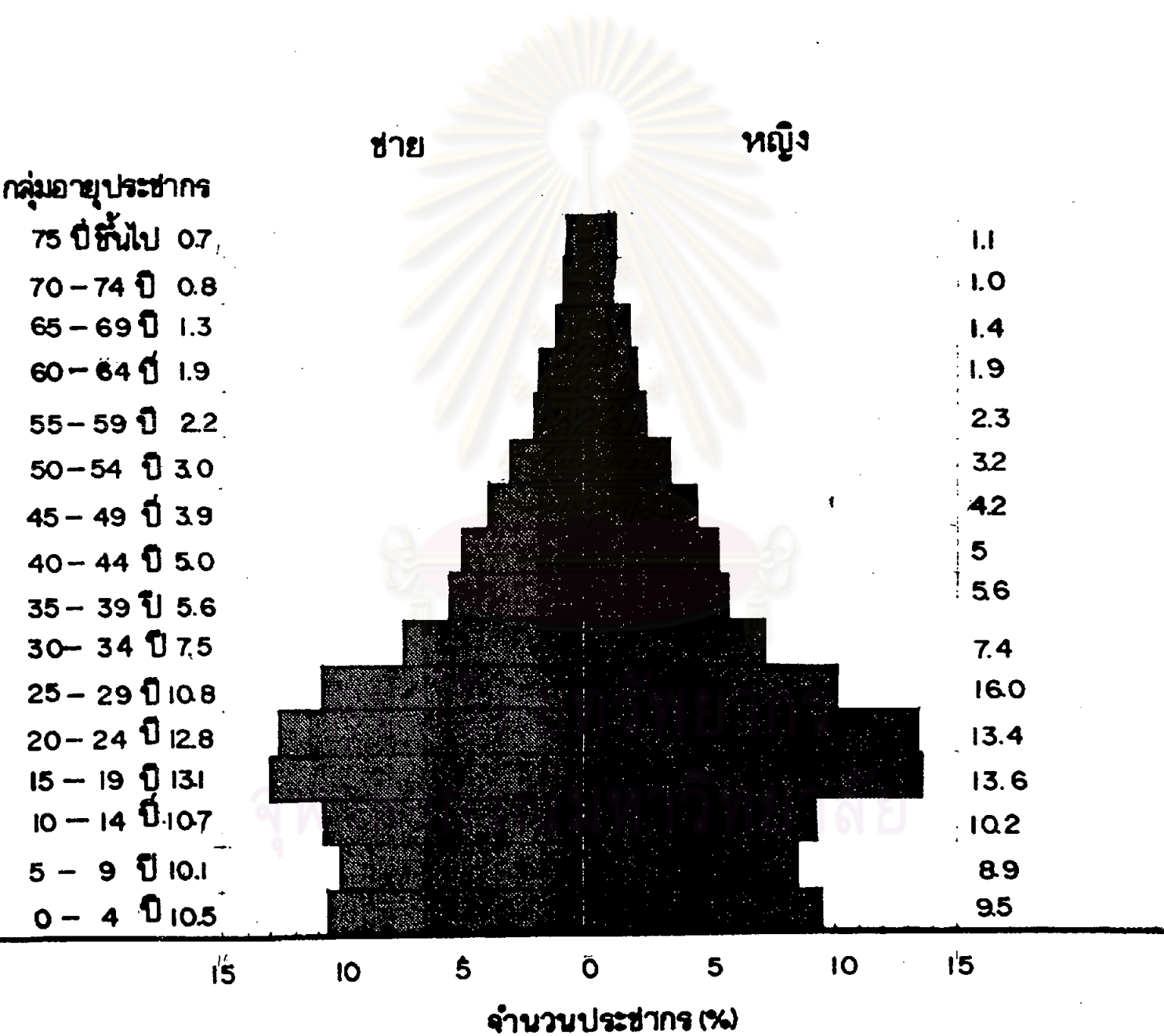
แสดงว่า สภาพวิวัฒนาการของการกระจายตัวของประชากรในเขตยานนาวาเป็นไปอย่างสม่ำเสมอ

ประชากร หมวดอายุ ๕ ปี

จากแผนภูมิแสดงกลุ่มอายุประชากรเขตยานนาวา พ.ศ. ๒๕๒๓ พบว่าประชากรที่อยู่ในวัยที่จะต้องเลี้ยงดู และพ้นวัยทำงานมีจำนวนเพียง ๑๒๒,๔๑๗ คน คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ ๓๔.๐๕ ในขณะที่ประชากรในวัยทำงานมีจำนวน ๒๒๗,๗๖๔ คน คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ ๖๕.๙๕ แสดงว่าเขตยานนาวาเป็นเขตที่เหมาะสมที่จะมีแหล่งงานเพิ่มขึ้น เพราะมีแรงงานจำนวนมาก และถ้ามองในแง่เศรษฐกิจของเขตยานนาวาจะเห็นว่าเขตยานนาวามีความสามารถในการเพิ่มผลผลิตสูง เพราะประชากรในวัยทำงานมีมากกว่าประชากรในวัยที่จะต้องเลี้ยงดูมาก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิ 3.5 แสดงกลุ่มอายุของประชากรเขตยานนาวาพ.ศ. 2523

๓.๕ สภาพทาง เศรษฐกิจและสังคม

การศึกษาสภาพทาง เศรษฐกิจและสังคม เป็นส่วนหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงสภาพบางประการของ เขตยานนาวา ซึ่งชี้ให้เห็นสาเหตุที่ลักษณะและรูปแบบการใช้ที่ดินมีลักษณะดังที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบันนี้ และการศึกษาได้ทำการศึกษาจากแหล่งข้อมูล ๒ ลักษณะคือ.-

๑. การศึกษาสภาพทาง เศรษฐกิจและสังคม จากแหล่งข้อมูลที่เป็น Primary Data คือ การส่งแบบสอบถาม สํารวจ และสัมภาษณ์ ประชากรในเขตยานนาวา โดยการสุ่มตัวอย่าง จากกลุ่มครัวเรือน ๒ กลุ่ม คือ กลุ่มอาคารพักอาศัยรวม ๒๗๔ ครัวเรือน และกลุ่มอาคารพาณิชย์กรรม รวม ๑๕๐ ครัวเรือน

๒. การศึกษาจากแหล่งข้อมูลที่เป็น Secondary Data ที่ได้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น รายได้ของเขต การเก็บภาษีอากรของเขต ราคาที่ดิน จำนวนโรงงานจากกรมโรงงานอุตสาหกรรม ราคาที่ดินจากกองรายได้ กรุงเทพมหานคร เป็นต้น

จากการศึกษา ๒ ลักษณะดังนี้ จะช่วยในการพิจารณาสภาพ เศรษฐกิจและสังคมของเขตยานนาวา ได้จากลักษณะครัวเรือน การศึกษา อาชีพ รายได้ แหล่งงาน การลงทุน การจัดเก็บภาษี การใช้ที่ดิน และราคาที่ดินตามราคาประเมินของกรมที่ดิน

ขนาดครัวเรือน

จากตารางแสดงขนาดครัวเรือน พบว่า ครัวเรือนส่วนใหญ่ในเขตยานนาวา มีขนาดค่อนข้างใหญ่เป็นส่วนใหญ่ ทั้งครัวเรือนพักอาศัย และครัวเรือนพาณิชย์กรรม คือ มีขนาดครัวเรือนมากกว่า ๖ คน เป็นจำนวนถึง ๑๓๗ ครัวเรือน และ ๖๔ ครัวเรือนคิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ ๔๔.๒๔ และ ๔๔.๓๓ ตามลำดับ มีครัวเรือนที่มีสมาชิกในครัวเรือนน้อยกว่า ๒ คน เพียง ๒๓ ครัวเรือนในครัวเรือนพักอาศัย และ ๑๒ ครัวเรือนในครัวเรือนพาณิชย์กรรม คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ ๘.๒๗ และ ๘.๐ ตามลำดับ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าบริเวณที่เป็นเขตชุมชนเมืองของเขตยานนาวานั้น ส่วนใหญ่ประชากรจะตั้งถิ่นฐานอยู่กันมานานแล้ว มีการแยกย้ายไปตั้งครอบครัวใหม่บ้างเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ประชากรในเขตชุมชนเมือง จึงมีความหนาแน่นค่อนข้างสูง

ตารางที่ ๓.๘ แสดงขนาดครัวเรือนในเขตยานนาวาจำแนกตามครัวเรือน
ที่ได้ลุ่มตัวอย่าง

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	ครัวเรือนพักอาศัย		ครัวเรือนพาณิชย์กรม	
	จำนวน	%	จำนวน	%
๑	๔	๑.๘๐	๒	๑.๓๓
๒	๑๘	๖.๕๗	๑๐	๖.๖๗
๓	๓๖	๑๒.๕๕	๑๓	๘.๖๗
๔	๔๖	๑๖.๕๕	๒๓	๑๕.๓๓
๕	๓๖	๑๒.๕๕	๓๔	๒๒.๖๗
๖ คนขึ้นไป	๑๓๗	๔๙.๒๘	๖๘	๔๕.๓๓
รวม	๒๗๘	๑๐๐.๐๐	๑๕๐	๑๐๐.๐๐

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การศึกษาของหัวหน้าครอบครัว

หัวหน้าครอบครัวในเขตยานนาวาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ไม่ได้เรียนหนังสือ ทั้งในครัวเรือนพักอาศัย และครัวเรือนพาณิชย์กรรม คือ มีจำนวนถึง ๔๘ ครัวเรือน และ ๖๔ ครัวเรือน คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ ๓๔.๒๔ และ ๔๒.๖๖ ตามลำดับ ส่วนหัวหน้าครอบครัวที่มีการศึกษาสูงนั้น ปรากฏว่า หัวหน้าครัวเรือนพาณิชย์กรรมมีเพียง ๑ คนเท่านั้น ส่วนหัวหน้าครัวเรือนพักอาศัยมีถึง ๒๓ คน แสดงให้เห็นว่า หัวหน้าครอบครัวครัวเรือนพักอาศัย จะเป็นนักรูทหรือข้าราชการ ซึ่งการทำงานจะต้องใช้ความรู้สูงมากกว่าครัวเรือนพาณิชย์กรรม ซึ่งการศึกษาไม่จำเป็นจะต้องสูงมากนัก ก็สามารถดำเนินธุรกิจส่วนตัว ในด้านการค้าปลีกได้แล้ว ส่วนจำนวนผู้ไม่รู้หนังสือในครัวเรือนพักอาศัย มีจำนวนมากนั้น เป็นเพราะว่า ประชากรพักอาศัยเหล่านั้นอาจจะเป็นผู้ที่ใช้แรงงาน ปฏิบัติงานในโรงงาน อุตสาหกรรม ภายในเขตยานนาวา ซึ่งไม่จำเป็นต้องใช้ความรู้ในการปฏิบัติงานก็ได้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๓.๑๐ แสดงระดับการศึกษาของหัวหน้าครูเรือน

ระดับการศึกษา	ครูเรือนพักอาศัย		ครูเรือนพาณิชยกรรม	
	จำนวน	%	จำนวน	%
ไม่ได้เรียน	๔๘	๓๕.๒๕	๖๔	๕๒.๖๖
ป.๑ - ป.๔	๘๗	๓๑.๒๕	๕๒	๓๕.๖๖
ป.๕ - ป.๗	๑๗	๖.๑๒	๑๐	๖.๖๗
มศ.๑ - มศ.๓	๓๔	๑๒.๒๓	๑๒	๘.๐๐
มศ.๔ - มศ.๕-๖	๑๘	๖.๕๘	๗	๕.๖๗
อาชีวะ (ปว.ช.)	๑	๐.๓๖	๔	๒.๖๗
สูงกว่าอนุปริญญา	๒๓	๘.๒๗	๑	๐.๖๗
รวม	๒๗๘	๑๐๐.๐๐	๑๕๐	๑๐๐.๐๐

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อาชีพ

จากการสัมภาษณ์ถึงอาชีพในครัวเรือนของประชากรในเขตยานนาวา ๒ กลุ่มคือ กลุ่มพักอาศัย และกลุ่มพาณิชยกรรม พบว่า ในจำนวนครัวเรือนพักอาศัยที่สัมภาษณ์ทั้งหมด ๒๗๔ ครัวเรือน กลุ่มอาชีพที่มีผู้ประกอบการมากที่สุด ได้แก่ ผู้ประกอบอาชีพรับจ้าง ซึ่งมี ๑๐๗ ครัวเรือน คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ ๓๘.๔๙ รองลงมาได้แก่ อาชีพค้าขายธุรกิจ ๖๖ ครัวเรือน คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ ๒๓.๗๔ อันดับที่สามได้แก่ ผู้ประกอบอาชีพ ข้าราชการ รัฐวิสาหกิจ จำนวน ๑๕ ครัวเรือน คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ ๕.๓๙ อันดับสุดท้ายได้แก่ ผู้ประกอบอาชีพผู้ใช้วิชาชีพ จำนวน ๑๐ ครัวเรือน คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ ๓.๖๐ และนอกจากนั้น เป็นครัวเรือนผู้ไม่มีอาชีพ ไม่ได้ทำงาน แม่บ้าน รับบ้านญาติ เป็นนักเรียน นักศึกษา อื่น ๆ จำนวน ๔๐ ครัวเรือน คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ ๒๔.๗๔

สำหรับในกลุ่มอาคารพาณิชยกรรม จากการสัมภาษณ์ครัวเรือนของประชากร ผู้อยู่อาศัยในตึกแถวพาณิชย์ บ้านเดี่ยวพาณิชย์ ห้องแถวพาณิชย์ พบว่า ครัวเรือนผู้ประกอบอาชีพสูงสุด ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย มี ๑๐๐ ครัวเรือน คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ ๖๖.๖๗ รองลงมาเป็นอาชีพรับจ้าง ซึ่งมีจำนวน ๔๔ ครัวเรือน คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ ๓๖.๖๗ อาชีพที่มีผู้ประกอบการน้อยที่สุดได้แก่ รัฐวิสาหกิจ และข้าราชการ ซึ่งมีเพียง ๑ ครัวเรือน คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ ๐.๖๖

รายได้

เมื่อพิจารณารายได้ของประชากรในเขตยานนาวา จะเห็นว่า รายได้สูงสุดของประชากรกลุ่มครัวเรือนที่อยู่ในอาคารพักอาศัยสูงกว่ากลุ่มครัวเรือนในอาคารพาณิชย์ คือ มีรายได้มากกว่า ๒๐,๐๐๐ บาทต่อเดือนถึง ๔ ครัวเรือน หรือคิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ ๑.๔๔ ในขณะที่กลุ่มครัวเรือนในอาคารพาณิชย์มีรายได้สูงสุดระหว่าง ๑๕,๐๐๐ - ๑๘,๘๘๘ บาทต่อเดือนเท่านั้น ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็นได้ว่า แบบสอบถามไปตกที่บ้านพักอาศัย ที่ทำงานในสำนักงาน หรือทำงานอาชีพอิสระ ซึ่งทำให้รายได้สูงสุดของกลุ่มครัวเรือนพักอาศัยสูงกว่ารายได้สูงสุดของกลุ่มครัวเรือนพาณิชยกรรม

กลุ่มครัวเรือนพักอาศัย มีรายได้ระหว่าง ๑,๐๐๐ - ๑,๙๙๙ บาทต่อเดือนมากที่สุด คือมี ๔๐ ครัวเรือน คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ ๑๗.๔๔ รองลงมาคือ รายได้ระหว่าง ๒,๐๐๐ - ๒,๙๙๙ บาทต่อเดือน มี ๔๔ ครัวเรือน คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ ๑๗.๖๓ ในขณะที่กลุ่มครัวเรือนพาณิชย์กรรมมีรายได้ระหว่าง ๓,๐๐๐ - ๓,๙๙๙ บาทต่อเดือนมากที่สุด คือมี ๓๔ ครัวเรือน คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ ๒๖.๐๐ รองลงมาคือ รายได้ระหว่าง ๒,๐๐๐ - ๒,๙๙๙ บาทต่อเดือน มี ๓๗ ครัวเรือน คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ ๒๘.๖๗ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า กลุ่มครัวเรือนในอาคารพักอาศัยมีรายได้ต่ำกว่ากลุ่มครัวเรือนในอาคารพาณิชย์กรรม

ตารางที่ ๓.๑๑ แสดงกลุ่มอาชีพของประชากรในเขตยานนาวา จำแนกตามครัวเรือนที่ได้ลุ่มตัวอย่าง

ประเภทอาชีพ	ครัวเรือนในกลุ่มพักอาศัย		ครัวเรือนในกลุ่มพาณิชย์	
	จำนวน	%	จำนวน	%
อาชีพรับจ้าง	๑๐๗	๓๘.๔๔	๑๐๐	๖๖.๖๗
ค้าขายธุรกิจ	๖๖	๒๓.๗๔	๔๔	๓๒.๖๗
รัฐวิสาหกิจ ข้าราชการ	๑๕	๕.๓๘	๑	๐.๖๖
ผู้ประกอบการวิชาชีพ	๑๐	๓.๖๐	-	-
แม่บ้าน	๓๖	๑๒.๙๔	-	-
ผู้อยู่เฉย ๆ	๓๖	๑๒.๙๔	-	-
ข้าราชการบำนาญ	๔	๑.๔๘	-	-
นักเรียน นิสิต นักศึกษา	๒	๐.๗๒	-	-
กำลังหางานทำ	๒	๐.๗๒	-	-
รวม	๒๗๘	๑๐๐.๐๐	๑๕๐	๑๐๐.๐๐

ตารางที่ ๓.๑๒ แสดงรายได้ของประชากรในเขตยานนาวา จำแนกตาม
ครัวเรือนที่ได้สัมผัสตัวอย่าง

รายได้ครัวเรือนต่อเดือน	ครัวเรือนพักอาศัย		ครัวเรือนพาณิชย์กรรม	
	จำนวน	%	จำนวน	%
ต่ำกว่าเดือนละ ๑,๐๐๐ บาท	๑๕	๕.๓๙	๕	๓.๓๓
๑,๐๐๐ - ๑,๙๙๙ บาท	๕๐	๑๗.๙๘	๑๗	๑๑.๓๓
๒,๐๐๐ - ๒,๙๙๙ บาท	๔๙	๑๗.๖๓	๓๗	๒๔.๖๗
๓,๐๐๐ - ๓,๙๙๙ บาท	๒๙	๑๐.๔๓	๓๙	๒๖.๐๐
๔,๐๐๐ - ๕,๙๙๙ บาท	๑๗	๖.๑๒	๒๒	๑๔.๖๗
๖,๐๐๐ - ๗,๙๙๙ บาท	๕	๑.๘๔	๘	๕.๓๓
๘,๐๐๐ - ๘,๙๙๙ บาท	๔	๑.๘๐	๓	๒.๐๐
๑๐,๐๐๐ - ๑๔,๙๙๙ บาท	๔	๑.๘๔	๓	๒.๐๐
๑๕,๐๐๐ - ๑๙,๙๙๙ บาท	๒	๐.๗๒	๒	๑.๓๓
ตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐	๔	๑.๘๔	-	-
ไม่ตอบ ไม่แน่นอน ไม่ทราบ	๙๙	๓๕.๖๑	๑๔	๙.๓๔
รวม	๒๗๘	๑๐๐.๐๐	๑๕๐	๑๐๐.๐๐

แหล่งงานและการลงทุน

แหล่งงานในเขตยานนาวา

เขตยานนาวา เป็นเขตกำลังพัฒนาจากเขตที่มีการทำการเกษตรเป็นหลัก กลายเป็นเขตเมืองที่มีทั้งชุมชนพักอาศัย และมีแหล่งงานคือ โรงงานอุตสาหกรรมมากขึ้น ทั้งนี้เพราะมีการตัดถนนโครงการเข้ามาในเขตซึ่งเป็นการเปิดพื้นที่ ซึ่งเป็นสวนให้กลายเป็นทางผ่าน จึงทำให้อุตสาหกรรมต่าง ๆ ย้ายเข้ามาอยู่จำนวนมาก

โรงงานอุตสาหกรรมในเขตยานนาวา นับจนถึง พ.ศ. ๒๕๒๕ นี้ มีโรงงานอุตสาหกรรมทั้งสิ้น ๒,๐๔๗ โรงงาน กระจายอยู่ทั่วไปทุกแขวงตามเส้นทางคมนาคมต่าง ๆ แขวงที่มีจำนวนโรงงานมากที่สุดคือ แขวงทุ่งวัดดอน ซึ่งมีรวมทั้งสิ้น ๕๕๓ โรงงาน คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ ๒๖.๕๐ รองลงมาคือ แขวงช่องนนทรี และ แขวงบางโพธิ์พวง ซึ่งมีโรงงานทั้งสิ้น ๓๗๑ โรงงาน และ ๓๔๑ โรงงาน คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ ๑๗.๗๕ และ ๑๖.๓๔ รมลำดับ แขวงที่มีโรงงานน้อยที่สุดคือ แขวงทุ่งมหาเมฆ ซึ่งมีโรงงานเพียง ๑๒๒ โรงงาน คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ ๕.๙๕ จากตารางแสดงจำนวนโรงงานรายแขวง เขตยานนาวานี้ จะเห็นได้ว่า โรงงานส่วนใหญ่ ไปกระจุกตัวอยู่ที่แขวงทุ่งวัดดอน ทั้งนี้เพราะว่า แขวงทุ่งวัดดอนเป็นแขวงซึ่งอยู่ติดต่อกับ แขวงยานนาวา และแขวงวัดพระยาไกร ซึ่งเป็นที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ๆ หลายโรง รวมทั้งเป็นที่ตั้งขององค์การสะพานปลา ซึ่งเป็นกิจกรรมซึ่งก่อให้เกิดอุตสาหกรรมต่อเนื่องด้วย เช่น โรงน้ำแข็ง โรงงานทองเย็น โรงงานซ่อมสร้างเครื่องยนต์ หรือโรงงานอาหารกระป๋อง เป็นต้น รองลงมา บริเวณที่โรงงานไปกระจุกตัวอยู่คือ แขวงช่องนนทรี และ แขวงบางโพธิ์พวง เพราะที่ดินราคาถูก การคมนาคมสะดวก และโอกาสในการเลือกที่ตั้งกิจกรรมเลือกได้ง่าย เพราะเพิ่งเปิดพื้นที่พัฒนาใหม่ ๆ จากบริเวณที่เป็นเกษตรกรรม

ตารางที่ ๓.๑๓ แสดงจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมรายแขวงของ
เขตยานนาวา พ.ศ. ๒๕๒๕

แขวง	จำนวนโรงงาน (แห่ง)	ร้อยละ
แขวงยานนาวา	-	-
แขวงทุ่งวัดดอน	๕๕๓	๒๖.๕๐
แขวงวัดพระยาไกร	๒๘๒	๑๓.๕๑
แขวงบางคอแหลม	๑๘๕	๘.๘๖
แขวงบางโคล่	๒๓๓	๑๑.๑๖
แขวงทุ่งมหาเมฆ	๑๒๒	๕.๘๕
แขวงบางโพงพาง	๓๔๑	๑๖.๓๔
แขวงช่องนนทรี	๓๗๑	๑๗.๗๘
รวม เขตยานนาวา	๒,๐๘๗	๑๐๐.๐๐

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๓.๑๔ แสดงจำนวนโรงงานแยกประเภทตามชนิดของอุตสาหกรรม (๒๕๒๕)

ประเภทโรงงาน	จำนวน	ขนาดพื้นที่ (ไร่)	จำนวนคนงาน (คน)
๑. อุตสาหกรรมผลิตอาหาร	๑๓๘	๑๐๔.๗๕๑	๓,๐๒๓
๒. อุตสาหกรรมผลิตน้ำแข็ง เครื่องดื่ม ยาสูบ	๑๐	๖๕๑.๐๕๘	๘,๓๖๐
๓. อุตสาหกรรมสิ่งทอ	๘๗	๕๗.๕๘๒	๓๗,๖๒๖
๔. อุตสาหกรรมผลิตเครื่องแต่งกาย	๑๒๕	๒๕.๕๗๕	๕,๐๕๕
๕. อุตสาหกรรมฟอกหนัง และผลิตภัณฑ์หนังสัตว์	๑๑๘	๒๓.๗๕๕	๓.๒๘๐
๖. อุตสาหกรรมไม้และผลิตภัณฑ์ไม้	๑๘๑	๑๗๐.๐๗๕	๕,๕๕๒
๗. อุตสาหกรรมผลิตกระดาษและพิมพ์หนังสือ	๗๓	๑๔.๕๐๖	๕๘๕
๘. อุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์และยารักษาโรค	๑๐๔	๑๑๗.๕๘๐	๕,๑๕๕
๙. อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์น้ำมันปิโตรเลียม	๖๖	๑๖๗.๕๖๐	๑๓,๓๕๒
๑๐. อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางและพลาสติก	๑๔๓	๗๕.๕๘๐	๒,๕๓๐
๑๑. อุตสาหกรรมโลหะ	๑๐	๑๖.๗๐๑	๑,๐๘๐
๑๒. อุตสาหกรรมโลหะ	๕๕๘	๒๓๔.๑๗๕	๗,๕๐๒
๑๓. อุตสาหกรรมเครื่องจักรกลและอุปกรณ์ขนส่ง	๒๕๓	๑๑๔.๗๓๓	๑๖,๐๖๗
๑๔. อุตสาหกรรมเครื่องไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์	๓๐	๐.๗๘๘	๓๐
๑๕. อุตสาหกรรมสะสมสินค้าและบรรจุสินค้า	๑๘	๕๖.๑๕๕	๑,๓๒๐
๑๖. ๗๑๑	๘๕	๒.๒๑๓	๕๓๑
รวม	๒,๐๘๗	๑,๘๓๖.๕๖๑	๑๑๓,๕๓๒

จากตารางแสดงจำนวนโรงงานแยกประเภทตามชนิดของอุตสาหกรรม จะเห็นได้ว่า เขตยานนาวา มีโรงงานประเภทอุตสาหกรรมโลหะสูงที่สุด คือมี ๔๔๔ โรงงาน รองลงมาคือ โรงงานอุตสาหกรรมเครื่องจักรกลและอุปกรณ์ขนส่ง และโรงงานอุตสาหกรรมผลิตยาง และพลาสติก ซึ่งมีจำนวน ๒๔๓ โรงงาน และ ๑๔๓ โรงงาน ตามลำดับ โรงงานอุตสาหกรรมที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ โรงงานอุตสาหกรรมอโลหะและโรงงานอุตสาหกรรมผลิตเครื่องดื่ม น้ำแข็ง และยาสูบ ซึ่งมีจำนวน ๑๐ โรงงาน เท่ากัน

เมื่อพิจารณาขนาดพื้นที่ที่ใช้ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม พบว่า ประเภทอุตสาหกรรมผลิตน้ำแข็ง เครื่องดื่ม และยาสูบ ใช้พื้นที่สูงที่สุด คือใช้พื้นที่ถึง ๖๔๑.๐๔๔ ไร่. รองลงมาคือ โรงงานอุตสาหกรรมประเภท เครื่องจักรกล และอุปกรณ์ขนส่ง ซึ่งใช้พื้นที่ ๑๑๔.๗๓๓ ไร่ โรงงานอุตสาหกรรมที่ใช้พื้นที่น้อยที่สุดคือ โรงงานอุตสาหกรรมเครื่องไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งใช้พื้นที่เพียง ๐.๗๘๘ ไร่ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า โรงงานประเภทผลิตน้ำแข็ง เครื่องดื่ม และยาสูบ เป็นโรงงานขนาดใหญ่มาก ส่วนพวกที่ผลิตเครื่องไฟฟ้าล้วนแต่เป็นโรงงานขนาดเล็ก เพราะใช้พื้นที่รวมกันน้อยมาก

พิจารณาจำนวนแรงงานในเขตยานนาวา พบว่า มีแรงงานทั้งหมด ๑๑๓,๔๓๒ คน ซึ่งเป็นจำนวนที่สูงมาก เมื่อเทียบกับประชากรภายในเขต ซึ่งแสดงให้เห็นว่า แรงงานที่ทำงานภายในเขต จะต้องมีส่วนที่เดินทางมาจากเขตรอบ ๆ ด้วย แรงงานส่วนใหญ่จะทำงานในกลุ่มอุตสาหกรรมเครื่องจักรกลและอุปกรณ์ขนส่ง ซึ่งมีจำนวน ๑๖,๐๖๗ คน ซึ่งแสดงให้เห็นว่า อุตสาหกรรมสิ่งทอในเขตยานนาวานี้ เป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่มาก เฉลี่ยโรงงานหนึ่ง ๆ ใช้แรงงาน ๔๓๒ คนต่อโรงงาน ส่วนโรงงานอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานน้อยที่สุดคือ อุตสาหกรรมเครื่องไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งใช้แรงงานเพียง ๓๐ คนเท่านั้น แสดงว่าเป็นอุตสาหกรรมประเภทซ่อมแซมเครื่องใช้ไฟฟ้าต่าง ๆ ที่มีขนาดเล็กมาก

นอกจากแหล่งงานส่วนใหญ่ที่มีอยู่ในภาคอุตสาหกรรมแล้ว แหล่งงานบางส่วนยังอยู่ในภาคพาณิชยกรรมด้วยบางส่วน

กิจการพาณิชย์กรรมขนาดใหญ่ในเขตยานนาวา มีทั้งหมด ๗๐ แห่ง จำแนก

ออกเป็น

ตลาดสด	๑๖	แห่ง
ภัตตาคารขนาดใหญ่	๒	แห่ง
ปั้มน้ำมัน	๒๓	แห่ง
โรงภาพยนตร์	๕	โรง
ศูนย์การค้า	๑	แห่ง
โรงแรม	๓	แห่ง
ธนาคารออมสิน	๑	แห่ง
ธนาคารพาณิชย์	๑๔	แห่ง

นอกจากนั้นเป็นกิจการพาณิชย์แบบกึ่งพาณิชย์ กึ่งพักอาศัย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นอาคารตึกแถวริมถนนใหญ่ทั่วไป รวมทั้งริมถนนซอย ซึ่งเป็นจุดรวมของชุมชนนั้น ๆ

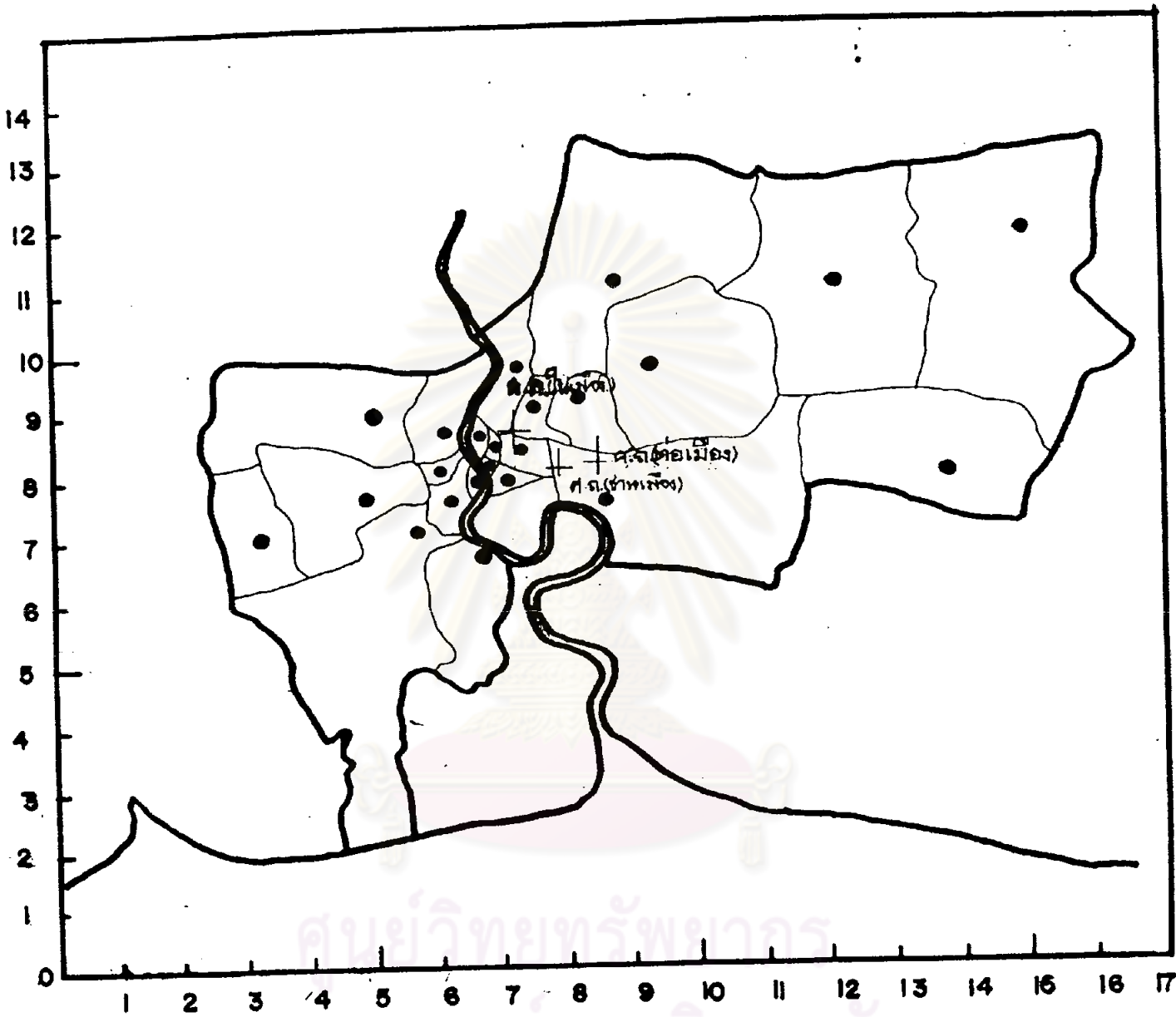
แหล่งงานภายนอกเขตยานนาวา

แหล่งงานภายนอกเขตยานนาวา หมายความว่า ถึง อัตรากำลังแรงงานที่มีอยู่ทั้งกรุงเทพมหานคร ยกเว้นเขตยานนาวา แหล่งงานนอกเขตนี้ มีส่วนสำคัญเกี่ยวกับความเหมาะสมของที่ตั้งที่พักอาศัยด้วย เพราะว่า ในบางกรณี ถ้าคนที่พักอาศัยอยู่ในเขตยานนาวา จะไปทำงานในเขตอื่น ๆ นอกเขตยานนาวา ก็จะมองเลือกที่อยู่อาศัยว่าจะอยู่ในบริเวณใดที่ใกล้แหล่งงานนอกเขต หรือสามารถเดินทางไปถึงแหล่งงานได้เร็ว และสะดวกที่สุด ในการหาค่าศูนย์ถ่วงแหล่งงาน มีสูตร

$$\text{ศูนย์ถ่วงแหล่งงาน} = \frac{\text{ผลรวม (จำนวนแหล่งงาน} \times \text{ระยะทาง)}}{\text{ผลรวมของแหล่งงาน}}$$

ในกรณีแหล่งงานนอกเขตยานนาวาของกรุงเทพมหานครนี้ มีจำนวนแหล่งงานทั้งหมด ๒๓ แหล่งงาน ซึ่งเพื่อให้สะดวกขึ้น จะต้องหาจุดศูนย์ถ่วงแหล่งงานของแต่ละกลุ่มเขตการปกครอง ซึ่งสามารถที่จะหาศูนย์ถ่วงแหล่งงานของเขตขึ้นใน เขตต่อเมือง และเขตขานเมือง ได้ดังนี้

แผนที่ 3.9 แสดงการหาจุดศูนย์กลางแรงงานภาคชนบท
 ภายในเขตกรุงเทพมหานคร

การหาจุดศูนย์กลางแรงงานนอกเขตชานนา

- ค่ากลางบนแกน Y - $\frac{\text{ผลรวม(แหล่งงาน} \times \text{ระยะทางบนแกน X)}}{\text{ผลรวมของแรงงาน}}$
- ค่ากลางบนแกน X - $\frac{\text{ผลรวม(แหล่งงาน} \times \text{ระยะทางบนแกน Y)}}{\text{ผลรวมของแรงงาน}}$

หาจุดศูนย์กลางแหล่งงานของ เขตชั้นใน

$$\text{ค่ากลางบนแกน } Y = \frac{4,960,386}{449,492}$$

$$= 11.03$$

$$\text{ค่ากลางบนแกน } X = \frac{3,466,206}{449,492}$$

$$= 7.71$$

เพราะฉะนั้น จุดศูนย์กลางแหล่งงานของ เขตชั้นในจะอยู่ที่จุดตัดกันของค่าบนแกน $Y = 11.03$ บนแกน $X = 7.71$

หาจุดศูนย์กลางแหล่งงานของ เขตต่อเมือง

$$\text{ค่ากลางบนแกน } Y = \frac{2,068,670}{247,244}$$

$$= 8.36$$

$$\text{ค่ากลางบนแกน } X = \frac{2,147,224}{247,244}$$

$$= 8.68$$

เพราะฉะนั้น จุดศูนย์กลางแหล่งงานของ เขตต่อเมืองจะอยู่ที่จุดตัดกันของค่าบนแกน $Y = 8.36$ บนแกน $X = 8.68$

หาจุดศูนย์กลางแหล่งงานของ เขตชานเมือง

$$\text{ค่ากลางบนแกน } Y = \frac{309,094}{37,605}$$

$$= 8.21$$

$$\text{ค่ากลางบนแกน } X = \frac{244,435}{37,605}$$

$$= 6.50$$

เพราะฉะนั้น จุดศูนย์กลางแหล่งงานของ เขตชานเมืองจะอยู่ที่จุดตัดกันของค่าบนแกน $Y = 8.21$ บนแกน $X = 6.50$

ตารางที่ ๓.๑๔ แสดงจำนวนแหล่งงานรายเขตของกรุงเทพมหานคร

ลำดับ ที่	เขต	ค่าบนแกน X		ค่าบนแกน Y		
		ค่ากลาง =แหล่งงานx ระยะทาง	ระยะห่าง ของเขต	แหล่งงาน	ระยะห่าง ของเขต	ค่ากลาง =แหล่งงาน x ระยะทาง
๑.	พระนคร	๓๐๐,๔๕๐	๖.๗	๔๔,๔๑๘	๘.๖	๓๘๖,๒๕๔
๒.	ป้อมปราบฯ	๒๑๖,๔๙๖	๗.๐	๓๐,๙๒๘	๘.๔	๒๕๙,๗๙๔
๓.	สัมพันธวงศ์	๑๒๒,๘๗๖	๖.๘	๑๘,๐๗๐	๘.๑	๑๔๖,๓๖๗
๔.	พญาไท	๗๐๙,๖๕๐	๗.๖	๙๓,๓๗๔	๘.๐	๘๔๐,๓๗๔
๕.	ห้วยขวาง	๑๖๐,๗๐๓	๘.๒	๑๙,๕๙๘	๘.๒	๑๘๐,๓๐๑
๖.	บางรัก	๔๔๒,๖๙๕	๗.๑	๗๖,๔๓๖	๗.๙	๖๐๓,๘๘๔
๗.	ปทุมวัน	๖๐๘,๖๙๕	๗.๓	๘๓,๓๘๓	๘.๔	๗๐๐,๔๑๗
๘.	ธนบุรี	๘๗,๘๔๗	๖.๒	๑๔,๑๖๙	๗.๕	๑๐๖,๒๖๗
๙.	คลองสาน	๙๓,๑๐๙	๖.๗	๑๓,๘๙๗	๗.๘	๑๐๘,๓๙๖
๑๐.	บางกอกใหญ่	๕๙,๖๔๐	๖.๐	๙,๙๔๐	๘.๐	๗๙,๕๒๐
๑๑.	ดุสิต	๕๖๓,๕๔๕	๗.๓	๗๗,๑๙๘	๘.๗	๗๔๘,๘๒๐
	รวมเขตชั้นใน	๓,๔๖๖,๒๐๖	-	๔๘๑,๙๑๒	-	๔,๑๖๐,๓๙๖
๑๒.	พระโขนง	๔๔๔,๔๙๘	๘.๗	๑๐๘,๕๖๓	๗.๕	๘๑๔,๒๒๒
๑๓.	ภาษีเจริญ	๑๒๔,๖๖๕	๘.๙	๒๕,๔๔๒	๗.๖	๑๙๓,๓๕๙
๑๔.	บางเขน	๔๔๔,๓๗๖	๘.๘	๕๐,๖๑๑	๑๑.๐	๕๕๖,๗๒๑
๑๕.	บางกอกน้อย	๑๓๒,๓๕๗	๖.๑	๒๑,๖๙๘	๘.๗	๑๘๘,๗๗๒
๑๖.	บางกะปิ	๒๘๘,๐๗๖	๙.๓	๓๐,๙๗๖	๘.๗	๓๐๐,๕๖๗
๑๗.	ราชบุรีรมย์	๑๓๓,๖๙๘	๖.๗	๑๙,๙๕๕	๖.๗	๑๓๓,๖๙๘
๑๘.	ยานนาวา	-	-	๕๘,๘๑๙	-	-
	รวมเขตห้อมเมือง ยกเว้นยานนาวา	๒,๑๘๗,๒๓๙	-	๒๕๗,๒๔๕	-	๒,๐๖๘,๖๗๐

ลำดับ ที่	เขต	ค่าบนแกน X		ค่าบนแกน Y		
		ค่ากลาง = $\frac{\text{แหล่งงาน} \times \text{ระยะทาง}}$	ระยะห่าง ของ เขต	แหล่งงาน	ระยะห่าง ของ เขต	ค่ากลาง = $\frac{\text{แหล่งงาน} \times \text{ระยะทาง}}$
๑๙.	หนองแขม	๑๙,๔๗๘	๓.๒	๖,๐๘๗	๖.๙	๔๒,๐๐๐
๒๐.	บางขุนเทียน	๙๓,๖๙๐	๕.๗	๑๖,๔๓๗	๗.๑	๑๑๖,๗๐๒
๒๑.	มีนบุรี	๘๙,๙๑๖	๑๑.๘	๗,๖๒๐	๑๐.๔	๗๙,๒๔๘
๒๒.	หนองจอก	๘,๗๙๐	๑๕.๐	๕๘๖	๑๑.๘	๖,๙๑๔
๒๓.	คลองชัน	๓,๓๖๐	๕.๑	๖๕๙	๘.๙	๕,๘๖๕
๒๔.	ลาดกระบัง	๘๕,๗๘๐	๑๓.๘	๖,๒๑๖	๗.๙	๔๙,๑๐๖
	รวมเขตชานเมือง	๒๙๙,๘๓๔	-	๓๗,๖๐๕	-	๓๐๑,๐๑๔

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การลงทุนในภาคอุตสาหกรรมบริการ

จากการศึกษาภาวะแนวโน้มการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมบริการในเขตกรุงเทพมหานคร ของงานวิจัยทางฝั่งเมือง สำนักงานปลัดกรุงเทพมหานคร ได้ศึกษาโดยการสุ่มตัวอย่างโรงงาน ๗ ประเภท ตามกฎกระทรวงอุตสาหกรรม โดยการสุ่มตัวอย่างในอัตราส่วนร้อยละ ๑๐ ของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมบริการทั้งหมดในแต่ละเขต สำหรับเขตยานนาวา ได้ทำการสุ่มตัวอย่างจากจำนวนโรงงานทั้งหมด ๖๓๕ โรงงาน ได้ตัวอย่างโรงงานที่เป็นตัวอย่างที่ดีและถูกต้อง ๖๔ โรงงาน โดยจำแนกเป็นประเภทโรงงานอุตสาหกรรมบริการตามกฎกระทรวง ดังนี้

๑. โรงงานที่ผลิตอาหาร และเครื่องดื่ม	จำนวน ๗ โรงงาน
๒. โรงงานผลิตสิ่งทอ ผัก และเครื่องตกแต่ง	จำนวน ๔ โรงงาน
๓. โรงงานผลิตวัสดุก่อสร้าง	จำนวน ๑๑ โรงงาน
๔. โรงงานผลิตภัณฑ์กระดาษและเคมีภัณฑ์	จำนวน ๑๓ โรงงาน
๕. โรงงานเครื่องจักรอุปกรณ์ผลิตภัณฑ์โลหะ	จำนวน ๑๔ โรงงาน
๖. โรงงานผลิตเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ไฟฟ้า	จำนวน ๒ โรงงาน
๗. โรงงานประเภทอื่น ๆ	จำนวน ๔ โรงงาน

ในจำนวน ๖๔ โรงงานที่ตกเป็นตัวอย่างนี้ จะเห็นได้ว่า โรงงานเครื่องจักรอุปกรณ์ผลิตภัณฑ์โลหะ มีมากถึง ๑๔ โรงงาน คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ ๒๔.๑๓ รองลงมาได้แก่ โรงงานผลิตภัณฑ์กระดาษและเคมีภัณฑ์ ซึ่งมี ๑๓ โรงงาน คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ ๒๐.๓๑ ประเภทที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ โรงงานผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับไฟฟ้า ซึ่งมีเพียง ๒ โรงงาน คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ ๓.๑๓ และโรงงานเหล่านี้ใช้เครื่องจักรที่มีกำลังแรงม้าสูงกว่า ๑๓ แรงม้ามากที่สุดถึง ๒๔ โรงงาน คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ ๔๓.๗๕ นอกนั้น เป็นโรงงานขนาดแรงม้าต่ำกว่า ๑๓ แรงม้า ลงไปจนถึง ๕ แรงม้า ซึ่งรวมกัน ๑๔ โรงงาน คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ ๒๔.๑๒ และมีโรงงานที่ใช้เครื่องจักรต่ำกว่า ๕ แรงม้าอีก ๑๒ โรงงาน คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ ๑๘.๗๕ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า โรงงานอุตสาหกรรมบริการในเขตยานนาวา มีขนาดค่อนข้างใหญ่

การใช้เนื้อที่ของโรงงานอุตสาหกรรมบริการ จะเห็นว่า โรงงานส่วนใหญ่ใช้พื้นที่ ๑๐๐ - ๓๕๕.๕ ตารางวา คือ มี ๑๔ โรงงาน คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ ๒๑.๕๗ รองลงมาได้แก่ โรงงานที่ใช้พื้นที่ขนาด ๑๔ - ๒๔.๕ ตารางวา และต่ำกว่า ๑๔ ตารางวา ซึ่งมีจำนวน ๑๑ โรงงานเท่ากัน คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ ๑๗.๑๔ แสดงให้เห็นว่า การใช้พื้นที่ของโรงงานในเขตยานนาวาส่วนใหญ่ใช้พื้นที่มาก

ลักษณะโรงงานส่วนใหญ่เป็นโรงงานในตึกแถว ซึ่งมีจำนวน ๓๓ โรงงาน คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ ๕๑.๕๖ รองลงมาก็คือ โรงงานในบ้านเดี่ยว และอาคารโครงเหล็ก ซึ่งมีจำนวนเท่ากัน คือ ๔ โรงงาน คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ ๑๒.๕

จำนวนคนงานในโรงงานส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง ๑ - ๑๐ คน คือ มีจำนวน ๓๗ โรงงาน คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ ๕๗.๕๑ รองลงมาก็คือ ๑๑ - ๒๐ คน มีจำนวน ๔ โรงงาน คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ ๑๔.๐๖ และมีโรงงานขนาดใหญ่ซึ่งต้องใช้คนงานมากกว่า ๒๐๐ คน อยู่ ๕ โรงงาน คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ ๗.๕๑

สาเหตุที่มาตั้งโรงงานในบริเวณนี้ ส่วนใหญ่จะให้เหตุผลว่า การคมนาคมสะดวก ซึ่งมีจำนวน ๑๖ โรงงาน คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ ๒๔.๐๐ รองลงมาก็คือ เหตุผลที่ว่า มีที่ดินหรืออาคารทำมานานแล้ว และราคาที่ดินและค่าเช่าถูก ซึ่งมีจำนวน ๑๒ โรงงาน และ ๗ โรงงาน คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ ๑๘.๗๕ และ ๑๐.๕๔ ตามลำดับ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การที่อุตสาหกรรมในเขตนี้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เพราะมีเส้นทางคมนาคมสะดวก ที่ดินราคาถูก และทำกันมานานแล้ว ซึ่งเป็นผลต่อเนื่องมาจากการตัดขยายถนนเข้าไปในเขตยานนาวา ในบริเวณที่เป็นสวน ซึ่งที่ดินราคาถูก

ทรัพย์สินในการลงทุนประกอบอุตสาหกรรมบริการส่วนใหญ่ ลงทุนในวงเงิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ - ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท มีจำนวน ๑๖ โรงงาน คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ ๒๔.๐๐ รองลงมาก็คือ ลงทุนในวงเงิน ๑๐๐,๐๐๐ - ๕๐๐,๐๐๐ บาท มีจำนวน ๑๔ โรงงาน คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ ๒๑.๕๕ การลงทุนในวงเงินที่น้อยที่สุดคือ ๑๐,๐๐๐ - ๕๐,๐๐๐ บาท ซึ่งมีจำนวน ๔ ราย คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ ๖.๒๕ แสดงให้เห็นว่า การลงทุนประกอบการในเขตยานนาวา เป็นการลงทุนในกิจการที่ค่อนข้างใหญ่ ใช้เงินทุนสูง ทำให้มีตลาดแรงงานสูงมากในเขตนี้ ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดชุมชนแออัดกระจายอยู่ทั่วไปในเขตยานนาวา อันเนื่องมาจากจำนวนแรงงานซึ่งย้ายเข้ามาจากต่างจังหวัด

ตารางที่ ๓.๑๖ แสดงประเภทกิจการอุตสาหกรรมบริการ จำแนกตาม
กฎกระทรวงที่ได้สัมภาษณ์ในเขตนานาชา ปี พ.ศ. ๒๕๒๔

ประเภทกิจการ	จำนวน	%
ผลิตอาหารและ เครื่องดื่ม	๗	๑๐.๕๔
ผลิตสิ่งทอ สิ่งถัก เครื่องตกแต่ง	๔	๖.๒๕
วัสดุก่อสร้าง	๑๑	๑๗.๑๔
ผลิตภัณฑ์กระดาษและ เคมีภัณฑ์	๑๓	๒๐.๓๑
เครื่องจักร อุปกรณ์ ผลิตภัณฑ์โลหะ	๑๘	๒๘.๑๓
ไฟฟ้า ผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับไฟฟ้า	๒	๓.๑๓
อื่น ๆ	๕	๗.๕๖
รวม	๖๙	๑๐๐.๐๐

ที่มา : กองผังเมือง สำนักงานปลัดกรุงเทพมหานคร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๓.๑๗ แสดงช่วงแรงม้าของ เครื่องจักรในโรงงานอุตสาหกรรมบริการ
ในเขตยานนาวาที่ได้จากการสัมภาษณ์

ช่วงแรงม้า	จำนวน	%
ไม่ใช้แรงม้า	-	-
แรงม้าต่ำกว่า ๕ แรงม้า	๑๒	๑๘.๗๕
แรงม้า ๕ - ๖.๕ แรงม้า	๔	๑๔.๐๖
แรงม้า ๗ - ๘.๕ แรงม้า	๓	๕.๖๕
แรงม้า ๙ - ๑๐.๕ แรงม้า	๔	๗.๘๑
แรงม้า ๑๑ - ๑๓ แรงม้า	๑	๑.๕๖
แรงม้ามากกว่า ๑๓ แรงม้าขึ้นไป	๒๘	๔๓.๗๕
ไม่ทราบ	๖	๙.๓๘
รวม	๖๔	๑๐๐.๐๐

ที่มา : กองผังเมือง สำนักงานปลัดกรุงเทพมหานคร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๓.๑๔ แสดงเนื้อที่ของโรงงานอุตสาหกรรมบริการที่ได้จากการสัมพัชญ์

เนื้อที่ของโรงงาน	จำนวน	%
ต่ำกว่า ๑๕ ตารางวา	๑๑	๑๗.๑๙
๑๕ - ๒๔.๙ ตารางวา	๑๑	๑๗.๑๙
๒๔ - ๓๙.๙ "	๒	๓.๑๓
๔๐ - ๙๙.๙ "	๙	๑๔.๐๖
๑๐๐ - ๓๙๙.๙ "	๑๔	๒๑.๘๗
๔๐๐ - ๘๐๐ "	๙	๑๔.๐๖
๘๐๐ ตารางวาขึ้นไป	๗	๑๐.๙๕
ไม่ทราบ	๑	๑.๕๖
รวม	๖๔	๑๐๐.๐๐

ที่มา : กองผังเมือง สำนักงานปลัดกรุงเทพมหานคร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๓.๑๔ แสดงลักษณะของโรงงานอุตสาหกรรมบริการในเขตยานนาวา
ที่ได้จากการสัมภาษณ์

ลักษณะของโรงงาน	จำนวน	%
ตึกแถว	๓๓	๕๑.๕๖
ตึกเดี่ยว	๔	๖.๒๕
บ้านเดี่ยว	๙	๑๒.๕๐
ห้องแถว	๑	-
อาคารโครงเหล็ก	๙	๑๒.๕๐
อาคารสังกะสี	๑	๑.๕๖
อาคารซีเมนต์	๖	๙.๓๘
อาคารโรงไม้	๒	๓.๑๓
ตึกแถวและอาคารโครงเหล็ก	๒	๓.๑๓
ลานกลางแจ้ง	-	-
รวม	๖๔	๑๐๐.๐๐

ที่มา : กองผังเมือง สำนักงานปลัดกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ ๓.๒๐ แสดงจำนวนคนงานของโรงงานอุตสาหกรรมบริการ
ในเขตยานนาวาที่ได้จากการสัมภาษณ์

จำนวนคนงาน	จำนวน	%
๑ - ๑๐ คน	๓๗	๕๗.๘๑
๑๑ - ๒๐ "	๙	๑๔.๐๖
๒๑ - ๓๐ "	๒	๓.๑๓
๓๑ - ๔๐ "	๕	๗.๘๑
๕๑ - ๑๐๐ "	๓	๔.๖๙
๑๐๑ - ๒๐๐ "	๓	๔.๖๙
๒๐๐ คนขึ้นไป	๕	๗.๘๑
ไม่มีคนงาน	-	-
รวม	๖๔	๑๐๐.๐๐

ที่มา : กองผังเมือง สำนักงานปลัดกรุงเทพมหานคร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๓.๒๑ แสดงสาเหตุที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรมบริการในเขตยานนาวา
ที่ได้จากการสัมภาษณ์

สาเหตุที่ตั้งโรงงาน	จำนวน	%
ใกล้ท่าเรือ	๕	๗.๘๑
การคมนาคมสะดวก	๑๖	๒๕.๐๐
ใกล้โรงงานอุตสาหกรรมต่อเนื่อง	๑	๑.๕๖
ใกล้แหล่งวัตถุดิบ	๖	๙.๓๘
มีบริการสาธารณูปโภค	๓	๔.๖๙
ใกล้แหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์	๘	๑๒.๕๐
มีที่ดินหรืออาคาร ท่อมานานแล้ว	๑๒	๑๘.๗๕
ใกล้ที่จอดรถ	-	-
ใกล้โรงงานเก่า	-	-
โอนกิจการ เปลี่ยนกิจการ	-	-
ถูกไล่ที่	๑	๑.๕๖
ที่กว้างขวาง ที่ว่าง	๑	๑.๕๖
ราคาที่ดินถูก ค่าเช่าถูก	๗	๑๐.๙๔
สะดวกต่อลูกค้า ติดต่อธุรกิจ	๓	๔.๖๙
สะดวกต่อการจ้างแรงงาน	๑	๑.๕๖
เข้าถึงแหล่งพลังงาน	-	-
ที่เติมไฟไหม้	-	-
ใกล้กับกิจการประเภทเดียวกัน	-	-
ใกล้ญาติพี่น้อง ใกล้บ้าน	-	-
หวังจะก้าวหน้า	-	-
เข้าบ้านอยู่ที่นี้	-	-

สาเหตุที่ตั้งโรงงาน	จำนวน	%
ประหยัดค่าใช้จ่าย	-	-
สะดวกต่อการควบคุม	-	-
เดิมเป็นลูกจ้างแล้วออกมาทำเอง	-	-
ที่เดิมหมดสัญญา	-	-
ไม่รบกวนชาวบ้าน	-	-
ใกล้คลอง	-	-
เป็นนิคมอุตสาหกรรม เขตอุตสาหกรรม	-	-
หาที่อื่นไม่ได้	-	-
สะอาดกว่าที่เดิม	-	-
รวม	๖๔	๑๐๐.๐๐

ที่มา : กองผังเมือง สำนักงานปลัดกรุงเทพมหานคร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๓.๒๒ แสดงสินทรัพย์ในการลงทุนประเภทอุตสาหกรรมบริการ
ในเขตยานนาวาที่ได้จากการสัมภาษณ์

สินทรัพย์	จำนวน	%
น้อยกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท	-	-
๑๐,๐๐๑ - ๕๐,๐๐๐ บาท	๔	๖.๒๕
๕๐,๐๐๑ - ๑๐๐,๐๐๐ "	๒	๓.๑๓
๑๐๐,๐๐๑ - ๕๐๐,๐๐๐ "	๑๔	๒๑.๘๘
๕๐๐,๐๐๑ - ๑,๐๐๐,๐๐๐ "	๔	๖.๒๕
๑,๐๐๐,๐๐๑ - ๕,๐๐๐,๐๐๐ "	๑๖	๒๕.๐๐
๕,๐๐๐,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ "	๔	๖.๒๕
๑๐,๐๐๐,๐๐๑ - ๑๐๐,๐๐๐,๐๐๐ "	๔	๖.๒๕
มากกว่า ๑๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท	๔	๖.๒๕
ไม่ทราบ	๗	๑๐.๕๕
รวม	๖๔	๑๐๐.๐๐

ที่มา : กองผังเมือง สำนักงานปลัดกรุงเทพมหานคร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายได้ของท้องถิ่น

รายได้ของรัฐซึ่งจัดเก็บภาษีจากเงินรายได้ของประชาชนทั้งปี โดยกรมสรรพากรนั้น เขตยานนาวา สามารถเก็บเงินได้เพิ่มขึ้นทุกปี คือ ในปี พ.ศ. ๒๕๒๓ เก็บได้ ๔๐๖ ล้านบาทเศษ เพิ่มมาเป็น พ.ศ. ๒๕๒๔ เก็บได้ ๖๔๗ ล้านบาทเศษ หรือเพิ่มขึ้นในอัตราส่วนร้อยละ ๕๘.๓๕ ซึ่งสามารถชี้ให้เห็นภาวะเศรษฐกิจของเขตยานนาวาที่เพิ่มสูงขึ้นทุกปี

สำหรับรายได้ของเขตอีกประเภทหนึ่ง ที่สามารถจะชี้ให้เห็นภาวะการพัฒนาของพื้นที่ในเขตยานนาวาได้ คือ ประเภทภาษีโรงเรือนและภาษีบำรุงท้องที่ และภาษีป้าย ซึ่งจากภาษีทั้ง ๓ ประเภทหลังนี้ กรุงเทพมหานครดำเนินการเก็บเองโดยเขตยานนาวาเป็นผู้ดำเนินการ รายได้ประเภทนี้มีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปี ดังจะเห็นได้จากตารางการเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ และภาษีป้าย ซึ่งในปี ๒๕๒๓ เขตยานนาวาเก็บได้รวม ๒๔.๔๔ ล้านบาท ต่อมาในปี ๒๕๒๔ เก็บได้เพิ่มขึ้นเป็น ๓๔.๕๓ ล้านบาท และในปี ๒๕๒๕ เก็บได้เพิ่มขึ้นเป็น ๓๘.๐๓ ล้านบาท แสดงให้เห็นว่า เขตยานนาวามีการพัฒนาที่ดินและอาคารมากเพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๓.๒๓ แสดงรายได้จากภาษีอากรที่จัดเก็บจากสำนักงานสรรพากร เขตยานนาวา

ปี ๒๕๒๓ - ๒๕๒๕

เขต	๒๕๒๓	๒๕๒๔	๒๕๒๕	เฉลี่ย	%
ยานนาวา	๔๐๖,๖๑๖,๘๓๘	๕๑๗,๒๖๖,๘๘๓	๖๔๗,๒๑๑,๒๕๒	๕๒๓,๐๐๐,๐๐๐	๑.๖๔
กรุงเทพมหานคร	๒๕,๕๒๖,๖๘๒,๔๓๕	๓๒,๒๐๕,๗๐๘,๓๐๕	๓๕,๑๕๑,๖๖๘,๓๘๖	๓๐,๙๖๐,๐๐๐,๐๐๐	๑๐๐.๐๐

ที่มา : สำนักงานโยบายและแผน กรุงเทพมหานคร

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๓.๒๔ แสดงภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ และภาษีป้าย
ที่จัดเก็บได้ในเขตยานนาวา ปี ๒๕๒๓ - ๒๕๒๔

ประเภทภาษี	๒๕๒๓		๒๕๒๔		๒๕๒๕		เฉลี่ย	
	ล้านบาท	%	ล้านบาท	%	ล้านบาท	%	ล้านบาท	%
ภาษีโรงเรือนและที่ดิน	๒๕.๑๐	๘๓.๓๑	๓๓.๒๓	๘๖.๒๔	๓๘.๕๖	๗๙.๓๓	๓๒.๒๙	๘๒.๗๓
ภาษีบำรุงท้องที่	๓.๗๖	๑๒.๕๕	๔.๑๒	๑๐.๖๙	๘.๖๘	๑๗.๘๕	๕.๕๒	๑๔.๑๔
ภาษีป้าย	๑.๐๙	๓.๑๔	๑.๑๔	๓.๐๗	๑.๓๗	๒.๘๒	๑.๒๑	๓.๑๐
รวม	๒๙.๙๕	๑๐๐.๐๐	๓๘.๕๓	๑๐๐.๐๐	๔๘.๖๑	๑๐๐.๐๐	๓๙.๐๓	๑๐๐.๐๐

ที่มา : สำนักนโยบายและแผน กรุงเทพมหานคร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ราคาที่ดิน

ราคาที่ดินสามารถบอกเศรษฐกิจในพื้นที่ได้ว่า พื้นที่แต่ละแห่งมีความแตกต่างในเชิงเศรษฐกิจเพียงใด เช่น พื้นที่ใดมีเศรษฐกิจดี ย่อมทำให้พื้นที่ดินนั้นราคาสูงตามไปด้วย ความแตกต่างของราคาที่ดินในแต่ละแห่งย่อมมีผลต่อการตัดสินใจในการลงทุน วางแผนพัฒนาการต่าง ๆ ลงในแต่ละพื้นที่ ราคาที่ดินในเขตยานนาวา อาจพิจารณาได้จากราคาที่ดินปานกลางตามพระราชบัญญัติ ภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๔ กำหนดราคาที่ดินทุกช่วง ๔ ปี ปัจจุบันอยู่ในช่วงที่ ๔ พ.ศ. ๒๕๒๔ ถึง ๒๕๒๘ แต่ด้วยเหตุผลทางการเมืองบางประการ รัฐบาลได้ยกเลิกราคาที่ดินปานกลาง ช่วงที่ ๔ พ.ศ. ๒๕๒๔ - ๒๕๒๘ ชั่วคราว และให้ใช้เกณฑ์ราคาที่ดินปานกลางช่วงที่ ๔ พ.ศ. ๒๕๒๐ - ๒๕๒๔ ไปพลางก่อน ในปี พ.ศ. ๒๕๒๔ จนกว่าจะกำหนดเกณฑ์ราคาที่ดินปานกลางนั้นขึ้นมาใหม่ แต่การพิจารณาราคาที่ดินจะนำราคาที่ดินปานกลางช่วงที่ ๔ พ.ศ. ๒๕๒๔ - ๒๕๒๘ มาใช้เป็นราคาที่ดินใกล้เคียงกับความจริง คือราคาซื้อขายในตลาดมากที่สุด

จากแผนที่แสดงราคาที่ดิน แบ่งราคาที่ดินออกได้ ๔ กลุ่มคือ

กลุ่มที่ ๑ ที่ดินราคาไร่ละ ๒ ล้านบาทขึ้นไป ซึ่งจะอยู่บริเวณริมถนนเจริญกรุง ถนนจันทร์ ถนนเจ้าพระยา ถนนนางลิ้นจี่ ถนนสาทร ถนนพระราม ๔ และถนนสาธุประดิษฐ์ ในแขวงช่องนนทรี

กลุ่มที่ ๒ ที่ดินราคาไร่ละ ๑ - ๑.๒ ล้านบาท คือ ที่ดินบริเวณ ริมถนนจันทร์ บางตอน ถนนสาธุประดิษฐ์ ซอยวัดไผ่เงิน ถนนเย็นจิต ถนนงามดูพลี ถนนเย็นอากาศ ซอยเข็นต์หลุย ซอยดอนกุศล ซอยพิบูล ถนนศรีบัวเพ็ญ ซอยสุวรรณสวัสดิ์ ซอยสะพานคู่ ซอยศรีอักษร และริมถนนเชื้อเพลิง

กลุ่มที่ ๓ ที่ดินราคาไร่ละ ๐.๖ - ๐.๘ ล้านบาท คือ ที่ดินบริเวณริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา แขวงบางคอกแหลม แขวงบางโคล่ แขวงบางโพธิ์พาง และแขวงช่องนนทรี บริเวณริมถนนประจักษ์ บริเวณริมซอยแยกจากซอยประจักษ์ และซอยอื่น ๆ ที่รถเข้าถึง

กลุ่มที่ ๔ ที่ดินราคาไร่ละต่ำกว่า ๐.๖ ล้าน คือ ที่ดินที่อยู่ลึกเข้าไปจากถนนมาก ไม่มีทางรถเข้าถึง ส่วนใหญ่จะอยู่ในแขวงช่องนนทรี

สาธารณูปโภค

บริการประปา ในเขตนานนาวามี บริการประปาที่ได้รับบริการในเขตนานนาวา มีที่ทำการประปานครหลวง เขต ๗ - ๘ ตั้งอยู่ที่ถนนนางลิ้นจี่ แขวงทุ่งมหาเมฆ ให้บริการประปาแก่ประชากรจำนวน ๓๔๔,๔๓๗ คน ได้เกือบทั้งเขต ยกเว้นบางพื้นที่ในแขวงบางโคล่และบางพื้นที่ในแขวงบางโพงพาง ซึ่งเป็นบริเวณเกษตรกรรม

บริการไฟฟ้า สำหรับบริการเกี่ยวกับไฟฟ้าที่ทำการไฟฟ้านครหลวง ตั้งอยู่ที่ถนนเจริญกรุง แขวงบางคอกแหลม ซึ่งรับกระแสไฟฟ้าจากโรงไฟฟ้าวัดเสียบ และส่งกระแสไฟฟ้าให้กำลังแรงสูง ๒๒๐ - ๕๐๐ กิโลวัตต์ ได้ทั้งเขต

บริการโทรศัพท์ ในเขตนานนาวา มีบริการเกี่ยวกับการสื่อสารโดยทางโทรศัพท์ โดยมีชุมสายโทรศัพท์สาขา เป็นที่ทำการโทรศัพท์ ตั้งอยู่ที่ถนนนางลิ้นจี่ แขวงทุ่งมหาเมฆ ให้บริการในบริเวณชุมชนอย่างทั่วถึง

บริการไปรษณีย์โทรเลข บริการเกี่ยวกับการไปรษณีย์โทรเลขในเขตนานนาวา มีที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข ๓ แห่ง ได้แก่

๑. ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข สาขาบางคอกแหลม ตั้งอยู่ที่ถนนมไหสวรรค์ แขวงบางคอกแหลม
๒. ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข สาขาวัดพระยาไกร ตั้งอยู่ที่ถนนเจริญกรุง แขวงวัดพระยาไกร
๓. ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข สาขานานนาวา ตั้งอยู่ที่ถนนจันทน์ แขวงทุ่งวัดดอน

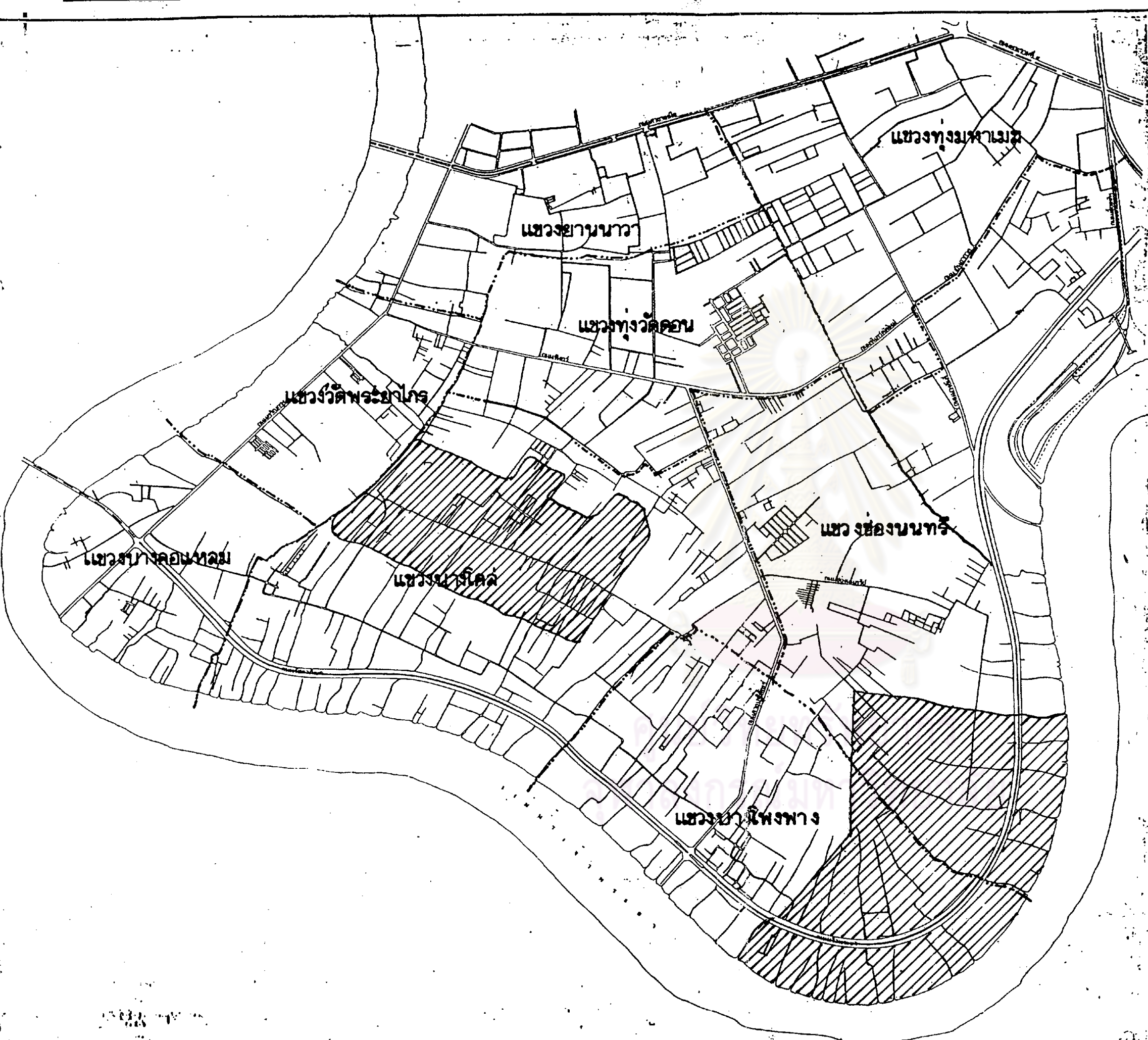
การเก็บขยะ ปริมาณการเก็บขยะของเขตนานนาวา จะเห็นได้ว่ามีอุปกรณณ์และเครื่องมือ ตลอดจนบุคคลากรในการเก็บขยะได้ดังนี้

รถเก็บขยะจำนวน ๓๓ คัน จำแนกเป็น

รถเก็บขยะชนิดธรรมดา ๒๗ คัน

รถอัดขยะ ๖ คัน

เจ้าหน้าที่เก็บขยะ มีจำนวน ๑๓๔ คน

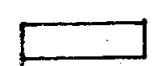
แผนที่ 3.11

ทิศเหนือ

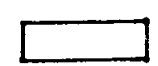
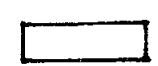
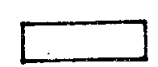
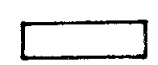
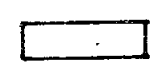
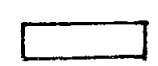
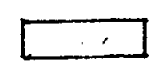
สัญลักษณ์

บริเวณที่ไม่มีน้ำประปา

บริเวณที่มีน้ำประปา

แนวโน้มการใช้ที่ดินในเขตยานนาวา

กรุงเทพมหานคร

มาตราส่วน 0 200 400 500 750 1000 ม.

แผนที่แสดง เขตการให้บริการน้ำประปา

ปี 2529

อาจารย์ที่ปรึกษา

อ. ชลิตภาคกร วีรพลิน

ผ.ค. คักคิชัย คิรินทร์ภาณู

สำหรับปริมาณขยะที่สามารถเก็บได้ต่อเดือน มีจำนวน ๑๖,๕๑๑ ลูกบาศก์เมตร/เดือน ต่อ ประชากร ๓๘๐,๔๑๖ คน จะเห็นว่าประชากรใช้ขยะเฉลี่ยต่อเดือนเท่ากับ ๐.๐๔ ลูกบาศก์ เมตร จากจำนวนขยะ ๑๖,๕๑๑ ลูกบาศก์เมตร/เดือน จะมีจำนวนขยะ ๕๕๐ ลูกบาศก์เมตร/ วัน จากจำนวนรถขยะที่ใช้ทั้งหมด ๓๓ คัน สามารถเก็บขยะได้เพียงวันละ ๓๒๑ ลูกบาศก์ เมตร/วัน ยังมีจำนวนขยะที่ยังไม่ได้เก็บวันละ ๒๒๘ ลูกบาศก์เมตร^๑ เพราะฉะนั้นจะเห็นว่า บริการเก็บขยะในเขตยานนาวา ยังไม่เพียงพอ จะต้องจัดเพิ่มรถขนขยะอีกจำนวนหนึ่ง เพื่อ จะได้เพียงพอกับปริมาณขยะในแต่ละวัน

บริการรถประจำทาง ในเขตยานนาวา มีรถประจำทางวิ่งผ่านบนถนนสายหลัก และสายรองทุกสาย สามารถให้บริการแก่ประชาชนอย่างทั่วถึง แต่รถประจำทางบางสาย อาจจะมีจำนวนน้อยไม่พอเพียงในการบริการ ในเวลาเร่งด่วนนัก บางเส้นทางก็ไม่ค่อย เหมาะสม เพราะวิ่งทับสายกันเป็นส่วนใหญ่ ถนนที่มีรถประจำทางผ่านมากที่สุดได้แก่ บริเวณ หัวถนนสาทร และบริเวณถนนพระราม ๔ ซึ่งมีรถประจำทางผ่านจุดละ ๔ สาย คือ^๒

บริเวณหัวถนนสาทร มีสาย ๑๕ ระหว่างสะพานกรุงเทพ - บางลำภู สาย ๑๗ ระหว่างสะพานกรุงเทพ - บางลำพู สาย ๓๕ ระหว่างสาทรประดิษฐ์ - เสาชิงช้า สาย ๕๐ ระหว่างบางซื่อ - สาทร สาย ๗๖ ระหว่างบางขุนเทียน - เพลินจิต สาย ๗๗ ระหว่าง สีสลม - ยานสินค้าพหลโยธิน สาย ๑๑๕ ระหว่างคลองจั่น - สีสลม สาย ๑๑๖ ระหว่าง สำโรง - สาทร สาย ๑๒๑ ระหว่างสาทร - พระปิ่นเกล้า

บริเวณถนนพระราม ๔ มีสาย ๔ ระหว่างตลาดพลู - คลองเตย สาย ๑๓ ระหว่าง ห้วยขวาง - คลองเตย สาย ๑๔ ระหว่างศรียาน - ศาลกากร สาย ๔๕ ระหว่างคลองเตย - พระปิ่นเกล้า สาย ๔๖ ระหว่างบางนา - รongเมือง สาย ๔๗ ระหว่างกรมที่ดิน - คลองเตย สาย ๗๔ ระหว่างห้วยขวาง - คลองเตย สาย ๑๐๒ ระหว่างปากน้ำ - สามแยก สาย ๑๑๖ ระหว่างสำโรง - สาทร

^๑ สำนักนโยบายและแผน, เอกสารเรื่องการรักษาความสะอาด. ยังมิได้จัดพิมพ์เป็นเล่ม.

^๒ อ.ส.ม.ก. เส้นทางเดินรถยนต์โดยสารประจำทางเขตกรุงเทพมหานคร, กองอำนวยการเดินรถ, องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพฯ, ๒๕๒๔.

ถนนที่มีรถประจำทางวิ่งมากรองลงมาคือ ถนนเจริญกรุง ซึ่งมีรวม ๖ สาย นอกจาก บริการรถประจำทางบนถนนสายหลักแล้ว ตามซอยต่าง ๆ ยังมีบริการรถ ๒ แถว ให้บริการแก่ประชาชนให้สามารถเข้าไปสู่ชุมชนพักอาศัยภายในได้อีกด้วย

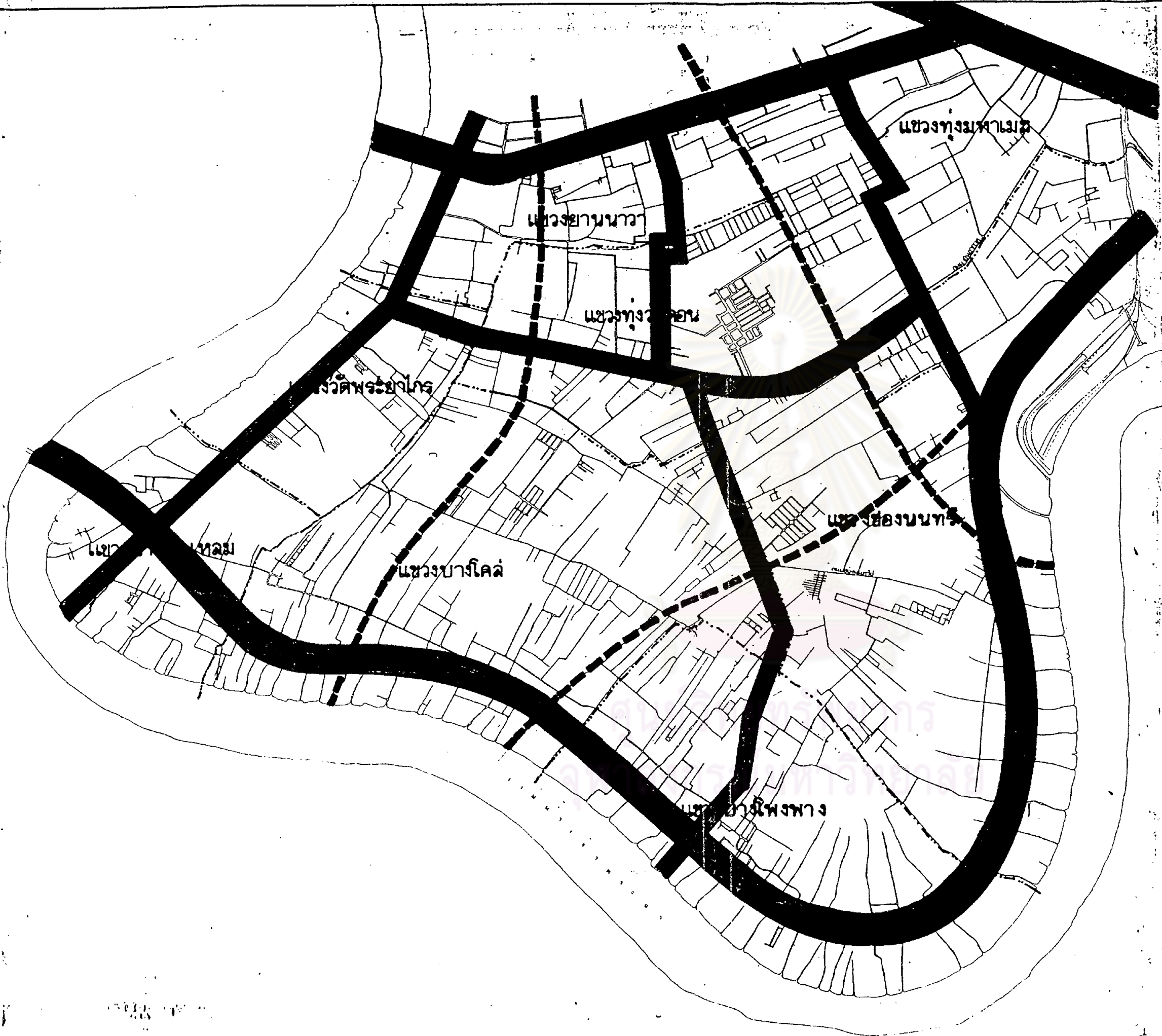
ถนนภายในเขต เขตยานนาวามีถนนระดับต่าง ๆ บริการอย่างทั่วถึง ยกเว้น บริเวณที่เป็นเกษตรกรรมเท่านั้น คือ มีทั้งถนนสายหลัก ถนนสายรอง ถนนซอย ถนนโครงการ ทางด่วนพิเศษ และมีแนวโครงการระบบขนส่งมวลชนผ่านข้างเขตด้วย ระบบถนนนี้ ทำให้รูปแบบการพัฒนาพื้นที่เปลี่ยนแปลง เพราะเมื่อการคมนาคมเข้าไปถึงจะทำให้การใช้ที่ดินเปลี่ยนแปลงจากแบบชานเมืองเป็นแบบ เขตเมืองทันที (ถนนสายหลักและสายรอง มีความยาวประมาณ ๔๑.๔๖๐ กิโลเมตร)^๑

การระบายน้ำ ถนนสายหลัก และสายรองภายในเขตยานนาวาทุกสาย มีท่อหรือทางระบายน้ำครบทั้งสายแล้ว ส่วนถนนซอยเข้าไปในชุมชน หรือผ่านชุมชน ก็จะมีเฉพาะซอยซึ่งผ่านไปในชุมชนหนาแน่น และค่อนข้างหนาแน่นเท่านั้น^๒ ส่วนซอยที่ประชาชนอยู่ไม่หนาแน่นก็จะปล่อยให้ระบายน้ำไปตามลำราง หรือคลองธรรมชาติเท่านั้น โดยรัฐยังมิได้ทำท่อระบายน้ำให้ ทั้งนี้เพราะว่า รัฐไม่สามารถที่จะจัดทำให้ในเวลาเดียวกันได้ จะต้องทำเฉพาะแต่ในที่สุดเป็นก่อนตามกำลังงบประมาณที่ได้รับในแต่ละปี

การป้องกันน้ำท่วม ปกติเขตยานนาวา มีน้ำท่วมเป็นประจำทุกปี โดยเฉพาะบริเวณริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา ในแขวงช่องนนทรี แขวงบางโพธิ์พาง และแขวงวัดพระยาไกร ทั้งนี้เพราะว่า ที่ดินในเขตยานนาวามีสภาพเป็นที่ราบลุ่มปากแม่น้ำเจ้าพระยา ทำให้เกิดน้ำท่วมทุกปี และในบางปี เมื่อเกิดวิกฤติการณ์ที่มีน้ำเหนือบ่ามามากกว่าปกติ น้ำก็จะท่วมบริเวณริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาในแขวง บางโคล่ และในแขวงบางคอแหลม ซึ่งมีพื้นที่สูงกว่าแขวงบางโพธิ์พาง และแขวงวัดพระยาไกร และบางครั้งก็ไหลข้ามถนนเจ้าพระยาเข้าไปท่วมในพื้นที่ชุมชนด้วย ซึ่งเขตยานนาวาก็ได้ป้องกันน้ำท่วมมิให้ท่วมเลยเข้าไปในบริเวณชุมชน โดยการกั้นกระสอบทราย

^๑ กองผังเมือง, เอกสารเรื่องรายละเอียดถนนในเขตกรุงเทพมหานคร, ตุลาคม ๒๕๒๔ เป็นเอกสารที่ยังมิได้พิมพ์เป็นเล่ม.

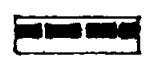
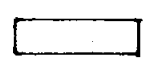
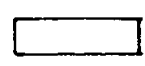
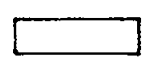
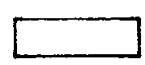
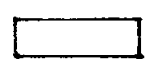
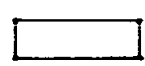
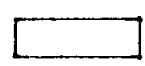
^๒ เอกสารงานรักษาความสะอาด เขตยานนาวา ยังมิได้จัดพิมพ์เป็นเล่ม.

แผนที่ 3.12

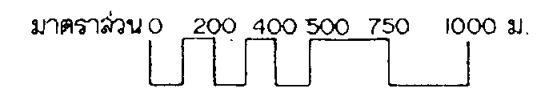

สัญลักษณ์

- ถนนสายหลัก
- ถนนสายรอง
- ถนนโครงการ
-
-
-
-
-
-
-

แนวโน้มการใช้ที่ดินในเขตยานนาวา

กรุงเทพมหานคร

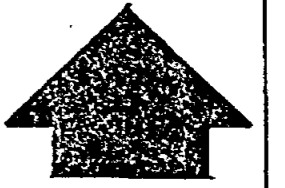

แผนที่แสดง ระบบถนน

อาจารย์ที่ปรึกษา

อ. ชลิตภาคกร วีรพลิน

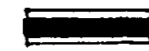
ผ.ศ. คักศิชัย ศิริจันทร์ภาณุ

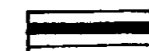
แผนที่ 3.13

ทิศเหนือ

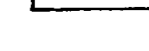
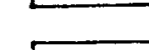
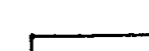
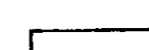
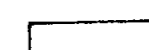
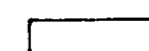
สัญลักษณ์

ท่อเมนระบายน้ำ

ท่อระบายน้ำในซอย

แนวโน้มการใช้ที่ดินในเขตยานนาวา

กรุงเทพมหานคร

มาตราส่วน 0 200 400 500 750 1000 ม.

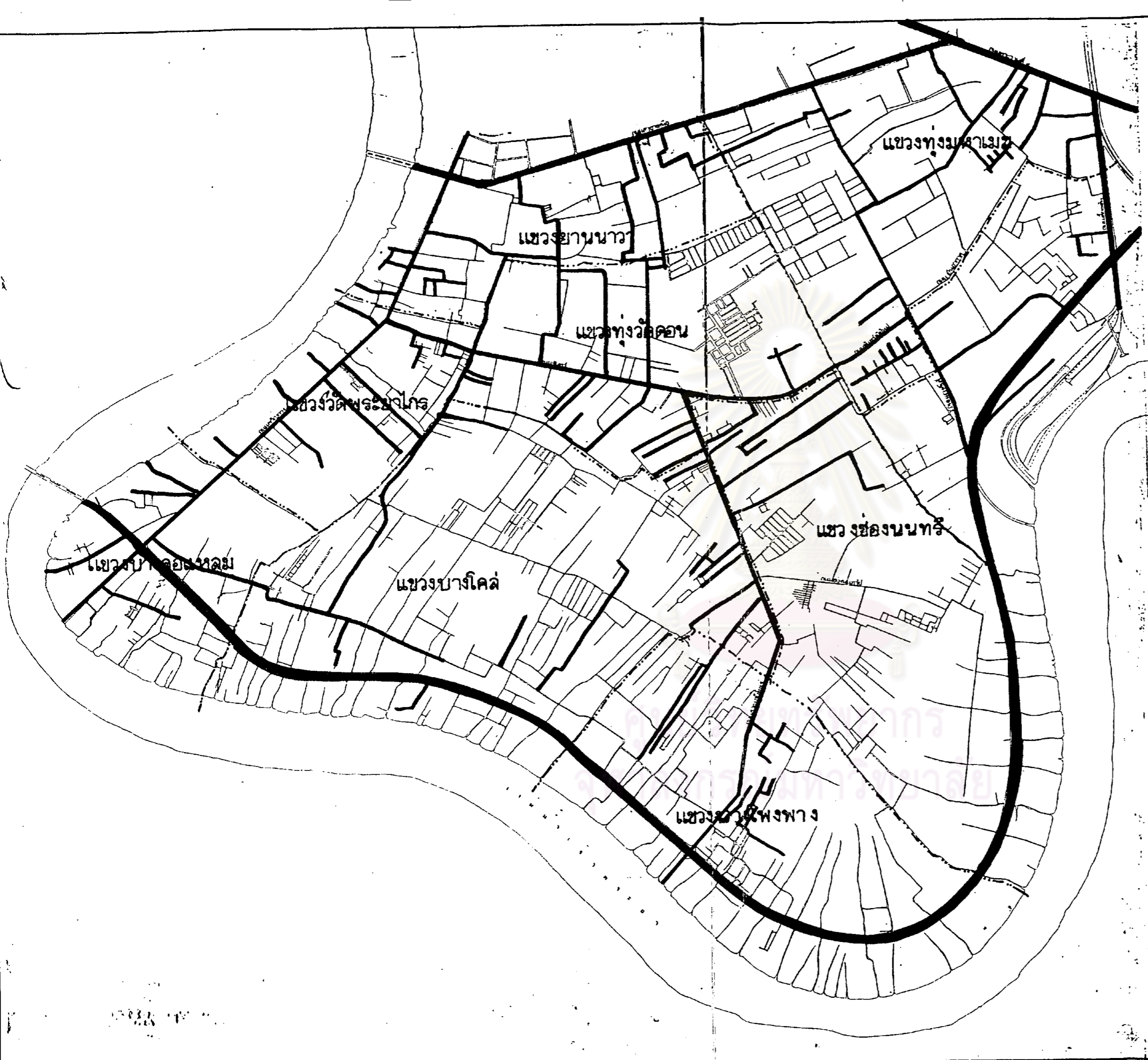

แผนที่แสดง แนวท่อระบายน้ำสาธารณะริมถนน

อาจารย์ที่ปรึกษา

อ. ชลิตภาคกร วิรพลิน

ผ.ศ. ศักดิ์ชัย ศิริจันทร์ภาณุ

ทิศเหนือ

แผนที่ 3.14

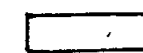
สัญลักษณ์

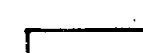
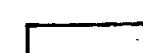
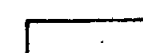
บริเวณที่มีน้ำท่วมทุกปี

บริเวณที่มีน้ำท่วมบางปี

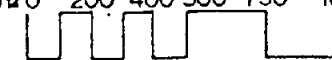
บริเวณที่ไม่มีน้ำท่วม

แนวโน้มการใช้ที่ดินในเขตยานนาวา

กรุงเทพมหานคร

มาตราส่วน 0 200 400 500 750 1000 ม.

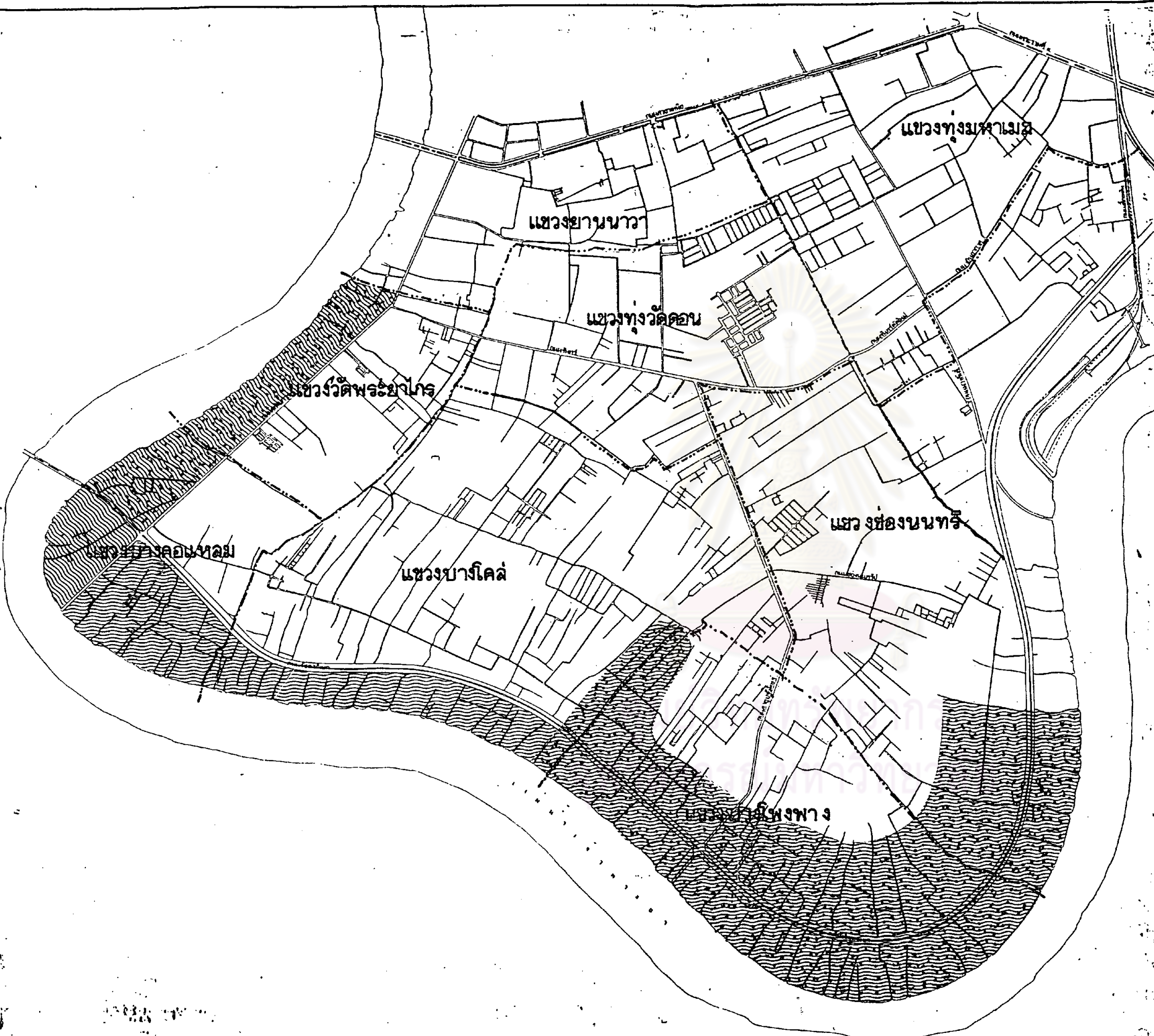

แผนที่แสดง บริเวณที่มีน้ำท่วม

อาจารย์ที่ปรึกษา

อ. ชลิตภาคกร วีรพลิน

ผ.ศ. คักศิชัย ศิริรินทร์ภาณุ

เป็น เชื่อมกันน้ำท่วมตลอดแนวถนนเจริญกรุง และถนนเจ้าพระยา ซึ่งก็เป็นการป้องกันน้ำท่วม
ในระยะสั้น ส่วนในระยะยาว เขตยานนาวามีโครงการที่จะเสริมความสูงของถนนเจริญ
กรุง และถนนเจ้าพระยา ให้สูงกว่าระดับน้ำท่วมปกติ เพื่อป้องกันน้ำท่วมถาวรต่อไป

บริการสาธารณสุข

บริการสาธารณสุขนับว่าเป็นบริการทางด้านสังคม ซึ่งได้แก่ กิจการของรัฐที่ให้บริการ
แก่ชุมชนในลักษณะของสาธารณะประโยชน์ เช่น โรงเรียน โรงพยาบาล ศาสนสถาน
การป้องกันสาธารณสุข เป็น บริการสาธารณสุขที่มีในเขตยานนาวา ได้แก่

สถาบันทางศาสนา สถาบันทางศาสนาที่เป็นบริการสาธารณะและเป็นสถาบันทาง
สังคมมีดังต่อไปนี้

วัดพุทธศาสนา มี ๒๔ วัด แยกตามแขวงต่าง ๆ ได้ดังนี้

แขวงยานนาวา	๔	วัด
แขวงวัดพระยาไกร	๒	วัด
แขวงบางคอแหลม	๓	วัด
แขวงบางโคล่	๔	วัด
แขวงบางโพงพาง	๔	วัด
แขวงช่องนนทรี	๔	วัด

วัดศาสนาคริสต์ มี ๓ แห่งคือ

โบสถ์เซนต์หลุยส์	ตั้งอยู่ถนนสาทร	แขวงยานนาวา
โบสถ์วารุเทวี	ตั้งอยู่ซอยวัดไม้เงิน	แขวงบางโคล่
โบสถ์พระแม่มาลี	ตั้งอยู่ตรอกจันทน์ สพาน ๓	แขวงทุ่งวัดดอน

มัสยิดในศาสนาอิสลาม มี ๑๐ แห่ง

แขวงยานนาวา	๑	มัสยิด
แขวงวัดพระยาไกร	๔	"
แขวงบางคอแหลม	๒	"
แขวงบางโคล่	๑	"
แขวงบางโพงพาง	๑	"
แขวงช่องนนทรี	๑	"

มูลนิธิ มี ๑๔ แห่ง
ศาลเจ้า มี ๑๔ แห่ง

บริการด้านการศึกษา

สภาพทางการศึกษา ในเขตยานนาวามีสถานศึกษาอยู่เป็นจำนวนมาก มีทั้งประเภท
โรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา โรงเรียนอาชีวศึกษา วิทยาลัย โดยแยก
ได้ดังนี้

บริการทางการศึกษาของรัฐบาล ได้แก่

โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ระดับประถมศึกษา จำนวน ๑๔ โรงเรียน
โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน ๔ โรงเรียน
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน ๔ โรงเรียน
วิทยาลัย จำนวน ๒ วิทยาลัย

บริการการศึกษาของเอกชน ได้แก่

โรงเรียนราษฎร์ ระดับประถมศึกษา จำนวน ๔๖ โรงเรียน
โรงเรียนราษฎร์ ระดับมัธยมศึกษา จำนวน ๗ โรงเรียน

บริการทางด้านสาธารณสุข

ในเขตยานนาวา มีโรงพยาบาล สถานสงเคราะห์ ศูนย์บริการสาธารณสุข และ
คลินิค ทั้งของรัฐบาล ของรัฐวิสาหกิจ ของกรุงเทพมหานคร และเอกชน รวม ๔ แห่ง
ดังต่อไปนี้

๑. โรงพยาบาลของรัฐบาลและของกรุงเทพมหานคร มี ๒ แห่งคือ

- โรงพยาบาลเจริญกรุงประชารักษ์ ถนนตก มี ๓๐๐ เตียง
- โรงพยาบาลบางรัก ถนนสาทรใต้ มี - เตียง

๒. โรงพยาบาลเอกชน มี ๓ แห่งคือ

- โรงพยาบาลเซนต์หลุยส์ เลขที่ ๒๑๔ ถนนสาทรใต้ มี ๑๕๐ เตียง
- โรงพยาบาลโรงงานยาสูบ ถนนสาทรใต้ มี ๑๐๐ เตียง
- โรงพยาบาลกรุณาพิทักษ์ ถนนนางลิ้นจี่ ซอยอมร มี ๑๐๐ เตียง

๓. ศูนย์บริการสาธารณสุข ๔ แห่งคือ

- ศูนย์บุญมีปุระราชรังสรรค์ ตรงข้ามซอยประตู
- ศูนย์จันทร์เที่ยง ตรงข้ามปากซอยประตู
- ศูนย์ตรอกจันทน์ โกลีปากตอกจันทน์
- ศูนย์ช่องนนทรี ทางแยก รร.พระแม่มาลี

จากข้อมูลบริการสาธารณสุขดังกล่าว จะเห็นได้ว่า ในเขตยานนาวามีบริการทางด้านสาธารณสุขที่ค่อนข้างพอเพียง

สวนสาธารณะ

เป็นที่สำหรับให้ประชาชนได้ใช้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ และวิ่งเล่นกีฬาต่าง ๆ ทำให้ช่วยลดปัญหาต่าง ๆ ด้านสังคมได้ด้วย แต่ในเขตยานนาวา มีสวนสาธารณะอยู่เพียงจุดเดียว คือ สนามในบริเวณอาคารสงเคราะห์ทุ่งมหาเมฆ ซึ่งมีพื้นที่ ๒.๕ ไร่เท่านั้น นอกจากนี้ประชาชนในเขตนี้ อาจจะได้มาอาศัยสวนสาธารณะอีกแห่งซึ่งอยู่ใกล้ ติดกับพื้นที่เขต คือ บริเวณสวนลุมพินี ซึ่งอยู่ในเขตปทุมวัน อันเป็นสวนสาธารณะระดับเมือง จะเห็นได้ว่าเขตยานนาวา ขาดสวนสาธารณะมาก นำที่รัฐจะต้องจัดหาเพื่อให้บริการประชาชนได้พอเพียงด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๓.๒๕ แสดงจำนวนบริการสาธารณะที่มีในเขตนานาวา

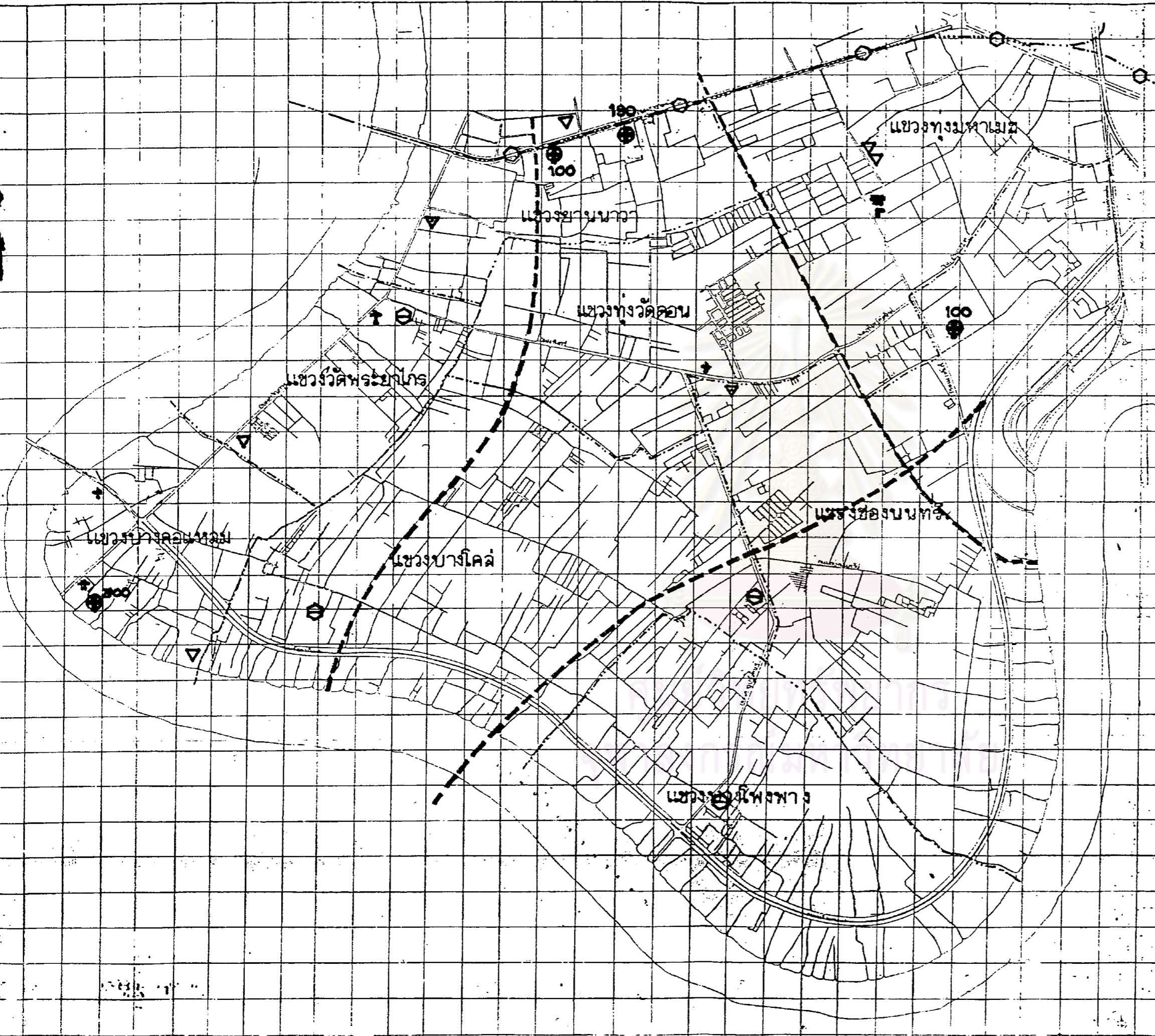
	บริการทางด้านศาสนา (แห่ง)				บริการการศึกษา (แห่ง)			บริการสาธารณสุข (แห่ง)		สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ		ตลาดสด (แห่ง)
	พุทธ	อิสลาม	คริสต์	มูลนิธิ	โรงเรียน ประถม	โรงเรียน มัธยม	วิทยาลัย	โรงพยาบาล (แห่ง)	บริการสาธารณสุข	สนามเด็ก เล่น	สวนสาธารณะ	
เขตนานาวา	๒๔	๑๐	๓	๓๔	๖๔	๕	๕	๔	๔	๑	-	๑๖

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

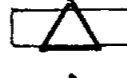

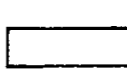
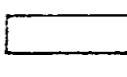
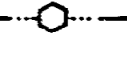

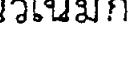

แผนที่ 3.16

ทิศเหนือ

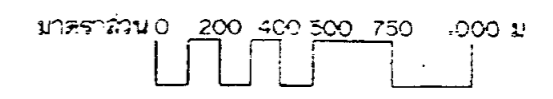

สัญลักษณ์

- 100 โรงพยาบาล 100เตียง
- ศูนย์บริการสาธารณสุข
- สถานีตำรวจ
- สถานีดับเพลิง
- ที่ทำการไปรษณีย์
- ที่ทำการไฟฟ้า
- ที่ทำการโทรศัพท์
- ที่ทำการประปา
-
-
- โครงการขนส่งมวลชน
- ถนนโครงการ

แนวโน้มการใช้ที่ดินในเขตยานนาวา

กรุงเทพมหานคร

แผนที่แสดง

ที่ตั้งโรงพยาบาลและบริการสาธารณสุข

อาจารย์ที่ปรึกษา

อ. ชลิตภากร วิรพลิน

ผ.ศ. คักคิษฐ์ ศิริจันทร์ภาณุ